

Strategia powiatu mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020.

Badanie lokalnego rynku pracy.

Zlecniodawca:

Powiatowy Urząd Pracy
w Mogilnie

Projekt i wykonanie:

BIOSTAT

www.biostat.com.pl

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie	4
1 Nota metodologiczna	5
2 Analiza danych zastanych – powiat mogileński	6
2.1 Ogólna charakterystyka powiatu	6
2.2 Ludność	6
2.3 Migracje	7
2.4 Ludność i procesy demograficzne w Polsce.	9
2.5 Przedsiębiorczość	10
2.6 Pracujący i bezrobotni	14
2.7 Charakterystyka osób bezrobotnych	17
2.8 Kierunki kształcenia zawodowego.....	19
2.9 Działalność Urzędu Pracy	20
3 Prezentacja wyników badania – grupa przedsiębiorców	28
3.1 Charakterystyka przedsiębiorstw biorących udział w badaniu	28
3.2 Funkcjonowanie badanych przedsiębiorstw.....	29
3.3 Plany badanych przedsiębiorstw w kwestii zatrudnienia.....	31
3.4 Prognozy dla lokalnej przedsiębiorczości.....	35
3.5 Ewaluacja potrzeb szkoleniowych	39
3.6 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie szkoleń i monitoringu	41
4 Prezentacja wyników badania – grupa osób bezrobotnych	45
4.1 Charakterystyka osób bezrobotnych	45
4.2 Postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia.	49
4.3 Potrzeby szkoleniowe i edukacyjne osób bezrobotnych	55
4.4 Osoby długotrwale bezrobotne.....	61
4.5 Grupa bezrobotnych kobiet.	66
5 Podsumowanie wyników badania lokalnego rynku pracy	75
6 Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru przedsiębiorczości pod kątem rynku pracy	80
7 STRATEGIA POWIATU MOGILEŃSKIEGO W ZAKRESIE RYNKU PRACY NA LATA 2012-2020	84

7.1	Opracowanie strategii.....	84
7.2	Analiza SWOT - strategiczna	85
7.3	Cele strategiczne i kierunki działania	87
7.4	Wdrażanie i monitoring strategii	91
Spis rysunków		92
Spis tabel.....		94

Wprowadzenie

Badanie lokalnego rynku pracy na terenie powiatu mogileńskiego mające na celu określenie zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy, zrealizowano w okresie od maja do czerwca 2011r. Nad prawidłowością wykonania projektu czuwał jego Zleceniodawca – Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie. Badanie wykonane zostało przez firmę BIOSTAT. Zakres badania obejmował w szczególności:

- **Analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy:**
 - Szczegółową charakterystykę lokalnego rynku pracy, wyznaczenie głównych trendów i prognoz rozwojowych.
 - Wskazanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju lokalnego rynku pracy i badanego powiatu.
- **Analizę bezrobocia w powiecie:**
 - Wskazanie przyczyn niepodejmowania zatrudnienia przez bezrobotnych, z uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
 - Charakterystykę osób bezrobotnych m.in. pod kątem posiadanego doświadczenia, aktywnego poszukiwania pracy, dotychczasowej współpracy z Urzędem Pracy oraz preferowanych kierunków szkoleniowych.
- **Analizę przedsiębiorczości w powiecie:**
 - Analizę kondycji przedsiębiorczości na badanym obszarze (wg wielkości zatrudnienia i lokalizacji).
 - Oszacowanie potencjału inwestycyjnego, jak również podmiotów zagrożonych likwidacją.
 - Ocena zapotrzebowania na dodatkowych pracowników, określenie zawodów deficytowych oraz kompetencji pożądanых na lokalnym rynku pracy, a także ewaluacja potrzeb szkoleniowych.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie i zestawienie najważniejszych wyników uzyskanych w toku badania i dokonanych analiz. Wszystkie jego elementy określają system funkcjonowania podmiotów rynku pracy. Sprawność tego systemu to szansa dla przedsiębiorców, którzy mogą w efektywny sposób zaplanować rozwój inwestycyjny, a działalność firmy oprzeć na bazie wykwalifikowanych pracowników. Dobra współpraca z instytucjami rynku pracy owocuje również wymiernymi korzyściami dla lokalnej społeczności. Lepsza sytuacja przedsiębiorstwa przekłada się na wzrost liczby miejsc pracy, poprawę stopy życiowej mieszkańców oraz podnosi atrakcyjność badanego terenu.

1 Nota metodologiczna

Na proces badawczy składają się następujące etapy realizacji projektu:

- Opracowanie metodologii badawczej
- Dobór próby badawczej
- Analiza danych zastanych
- Realizacja terenowej fazy badania
- Analiza danych
- Opracowanie analizy SWOT
- Opracowanie raportu końcowego

Informacje na temat założonego zakresu badawczego uzyskano dzięki zastosowaniu narzędzia - kwestionariusza badawczego. Kwestionariusz został opracowany przez Wykonawcę badania, odrębnie dla każdej z badanych grup. Zagadnienia stanowiące jego treść zostały skonstruowane w oparciu o wytyczne określone przez Zamawiającego, składając się łącznie z 41 pytań (przedsiębiorcy) oraz 28 pytań (bezrobotni). Zawierają one przede wszystkim zagadnienia odnoszące się do tematu badania, jak i pytania metryczne. Oba kwestionariusze zostały zatwierdzone przez Zamawiającego na etapie konsultacji projektowych. Ponadto, dla celów diagnozy sytuacji obecnej powiatu mogileńskiego, w kontekście obszaru przedsiębiorczości zastosowano metodę analizy danych zastanych. Analizie tej poddano następujące dokumenty:

- Dokumenty statystyki publicznej dostępne w Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego.
- Sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 wraz z Załącznikiem nr 1.
- Dokumenty i opracowania własne przygotowane w oparciu o analizę dostępnych dokumentów źródłowych.

Wielkość prób badawczych wyniosła:

- 200 przedsiębiorstw dobranych w sposób losowy z uwzględnieniem lokalizacji przedsiębiorstwa, a także wg wielkości zatrudnienia.
- 250 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mogilnie, dobranych w sposób losowy przy uwzględnieniu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Podczas realizacji wywiadów dążono, aby rozmowa miała szczerzy charakter, a każdy z uczestników badania miał nieskrępowaną możliwość artykułowania własnych poglądów, bez poczucia, iż informacje te nie zostaną objęte klauzulą anonimowości. Kontakt badacza z ankietowanym przedstawicielem przedsiębiorstwa miał formę bezpośrednią w siedzibie przedsiębiorstwa. Z kolei osoby bezrobotne, z uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zostały zrekrutowane do badania w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie, przez pracowników firmy BIOSTAT.

2 Analiza danych zastanych – powiat mogileński

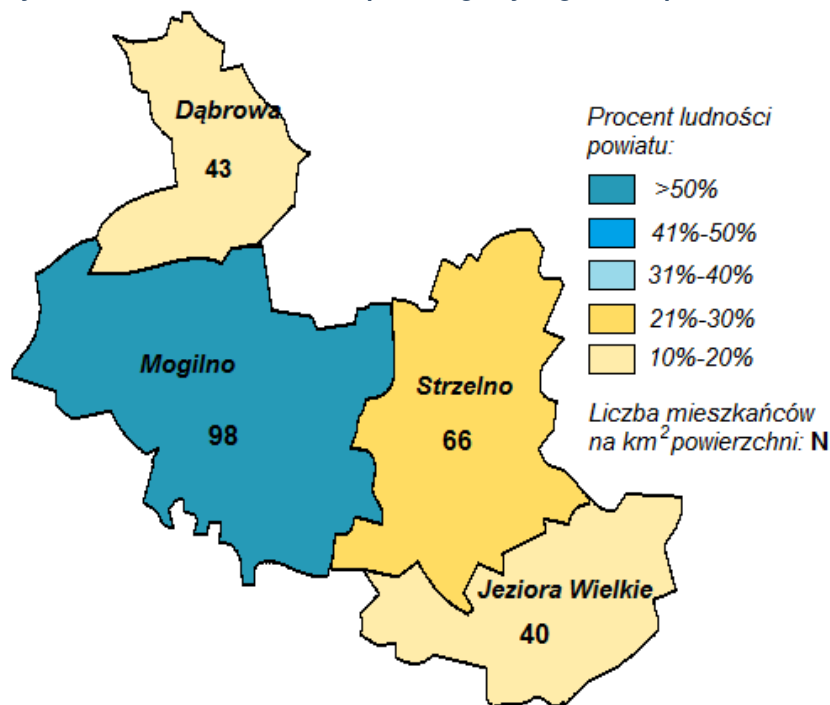
2.1 Ogólna charakterystyka powiatu

Powiat mogileński znajduje się na północy Polski, a dokładniej na południowo-zachodnich terenach województwa kujawsko-pomorskiego. Powiat mogileński został utworzony w dniu 1 stycznia 1999 roku w wyniku wprowadzonej reformy administracji kraju. Obecnie siedzibą władz powiatu jest Miasto Mogilno. Jego powierzchnia wynosi 675 km². Powiat tworzą cztery gminy. Wyróżniamy tutaj dwie gminy miejsko-wiejskie: Mogilno i Strzelno oraz dwie gminy wiejskie: Dąbrowa i Jeziora Wielkie. Powiat ten bezpośrednio graniczy z powiatami: żnińskim i inowrocławskim należącymi do tego samego województwa co powiat mogileński oraz z powiatami gnieźnieńskim, konińskim i słupeckim należącymi do województwa wielkopolskiego.

Powiat mogileński należy do powiatów rolniczo-przemysłowych skupiających na swoim obszarze dobrze rozwinięte rolnictwo oraz liczne zakłady do obsługi rolnictwa. Ponadto znajduje się tu wiele zakładów przemysłowych, usługowych i handlowych. Tereny powiatu są bogate w złoża soli kamiennej, wydobywane w Kopalni w Przyjmie koło Mogilna i wykorzystywane na potrzeby przemysłu chemicznego.

2.2 Ludność

Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2009 r.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>
Opracowanie własne.

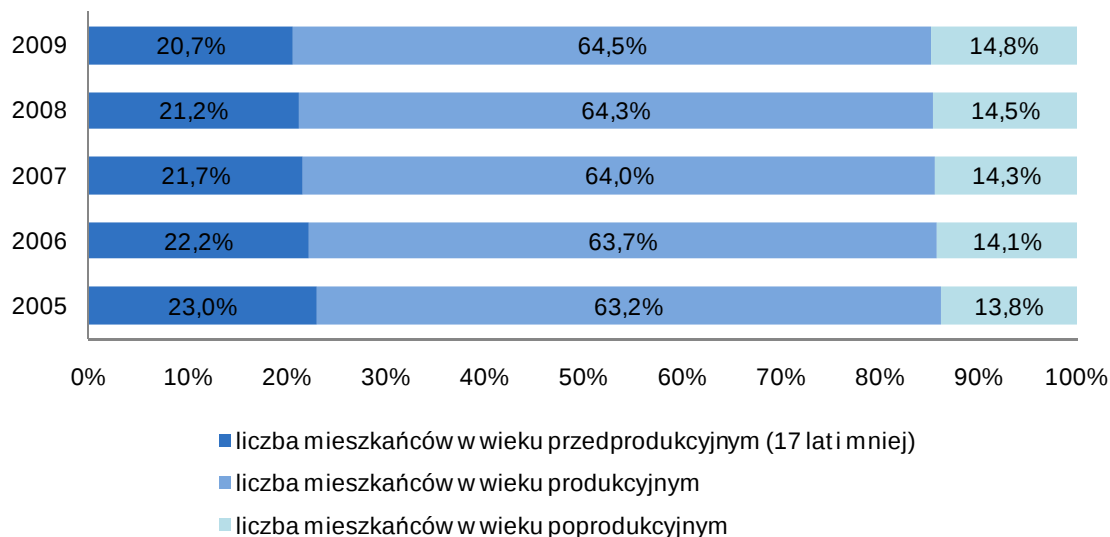
Na koniec 2010 roku powiat mogileński faktycznie zamieszkiwały 46 883 osoby, przy czym liczba mieszkańców zameldowanych na stałe była o 113 osób większa. **Udział kobiet w liczbie ludności faktycznie zamieszkującej tereny powiatu, wyniósł 51,0%.** Natomiast mieszkańcy miast stanowili blisko 39%. Średnia gęstość zaludnienia w powiecie jest niższa od średniej w województwie - wynosi 69 osób na 1 km², podczas gdy średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego wynosi 115 osób. Najwyższą gęstość zaludnienia występuje w gminie miejsko-wiejskiej Mogilno (98 osób na km²), którą zamieszkuje

ponad połowa ogółu mieszkańców powiatu (53,4%). W gminach Strzelno, Dąbrowa i Jeziora Wielkie gęstość zaludnienia wynosi odpowiednio: 66 os./km², 43 os./km² oraz 40 os./km². Udział mieszkańców tych gmin, w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu, kształtuje się w granicach od 10% do 26%, przy czym najniższy udział odnotowano w gminie Dąbrowa (10,1%).

W okresie 2005-2007 liczba ludności w powiecie zmniejszyła się 0,4%. Po czym nastąpił trend wzrostu liczby ludności, jednak przyrost ten jest niewielki. W latach 2008 - 2009 liczba ludności wzrosła jedynie o 1 osobę, a stan ludności z końca 2010 roku w porównaniu do roku ubiegłego zwiększył się o 6 osób. Odnosząc się do gmin powiatu, przyrost liczby ludności na koniec 2010 roku zauważono w gminach Dąbrowa i Mogilno, gdzie wyniósł po 0,2% (przyrost o odpowiednio 11 i 44 osoby). Natomiast spadek liczby ludności odnotowano w gminie Jeziora Wielkie (o 37 osób, tj. 0,7%) oraz w gminie Strzelno (o 12 osób, tj. 0,1%).

Blisko 65% mieszkańców powiatu stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ostatnich lat udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu nieznacznie wzrastał. Równolegle wzrastał również odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Malał natomiast odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym. **Obserwowane zjawisko starzenia się społeczeństwa stanowi odzwierciedlenie trendu ogólnokrajowego.** Strukturę wieku mieszkańców powiatu mogileńskiego ilustruje rysunek nr 2.

Rysunek 2. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.

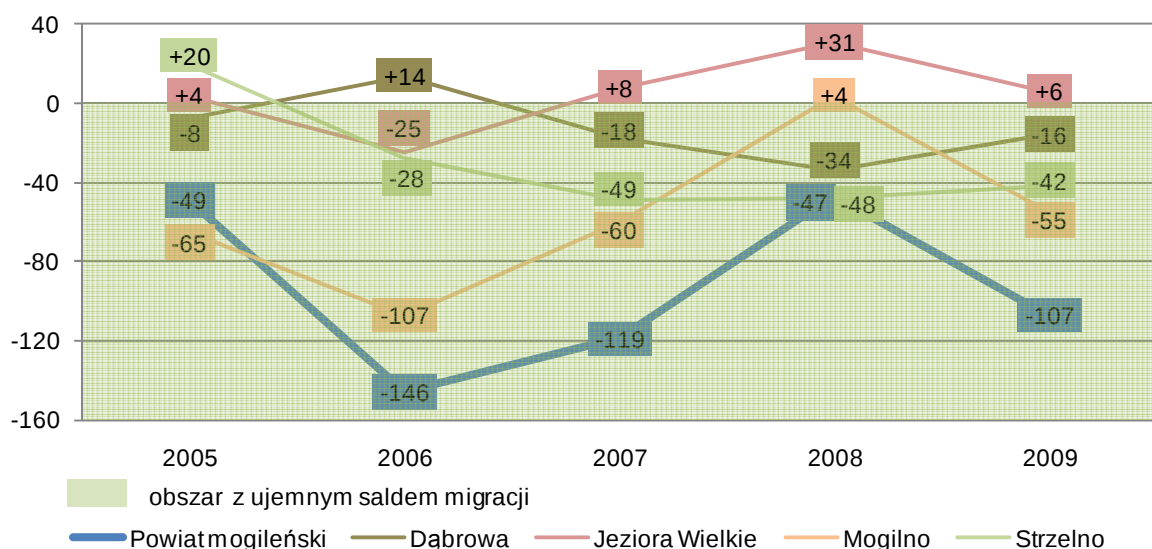
**Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>*

2.3 Migracje

Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są migracje na pobyt stały, zarówno wewnętrzne, rozpatrywane w skali kraju, województwa i powiatów, jak i zewnętrzne. **Na przestrzeni 5 lat (od 2005 do 2009 r.) obserwuje się w powiecie mogileńskim ujemne saldo migracji, co**

oznacza, że więcej osób opuszcza tereny powiatu. Największy spadek liczby mieszkańców w powiecie, w wyniku ruchu migracyjnego, zanotowano w 2006 r. – spadek o 146 osób. Natomiast najmniejszy spadek odnotowano w roku 2008 i 2005 - odpowiednio o 47 i 49 osób. Łącznie na przestrzeni analizowanych lat w powiecie zameldowało się 468 osób mniej niż się wymeldowało. W podziale na gminy, największy spadek napływu ludności łącznie od 2005 do 2009 r. odnotowano w gminie Mogilno (spadek o 283 osoby), następnie w gminie Strzelno (spadek o 147 osób) i Dąbrowa (spadek o 62 osoby). Natomiast w gminie Jeziora Wielkie saldo migracji wyniosło 24 osoby, co oznacza, że o tyle więcej osób się zameldowało niż wymeldowało. Saldo migracji na przestrzeni lat 2005-2009, w powiecie mogileńskim oraz w poszczególnych gminach przedstawia rysunek nr 3.

Rysunek 3. Saldo migracji dla powiatu mogileńskiego w latach 2005-2009.

*Według stanu z ostatniego dnia miesiąca, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Szczegółowy rozkład liczby osób, które się zameldowały i wymeldowały w latach 2005-2009 w badanych gminach powiatu mogileńskiego oraz łącznie w całym powiecie przedstawia poniższa tabela. Największy ruch osób w powiecie wystąpił w latach 2007 i 2006 – zameldowało się lub wymeldowało się łącznie odpowiednio 1393 i 1288 osób. Natomiast najmniejszy ruch odnotowano w roku 2009 – łącznie zameldowało się i wymeldowało 951 osób.

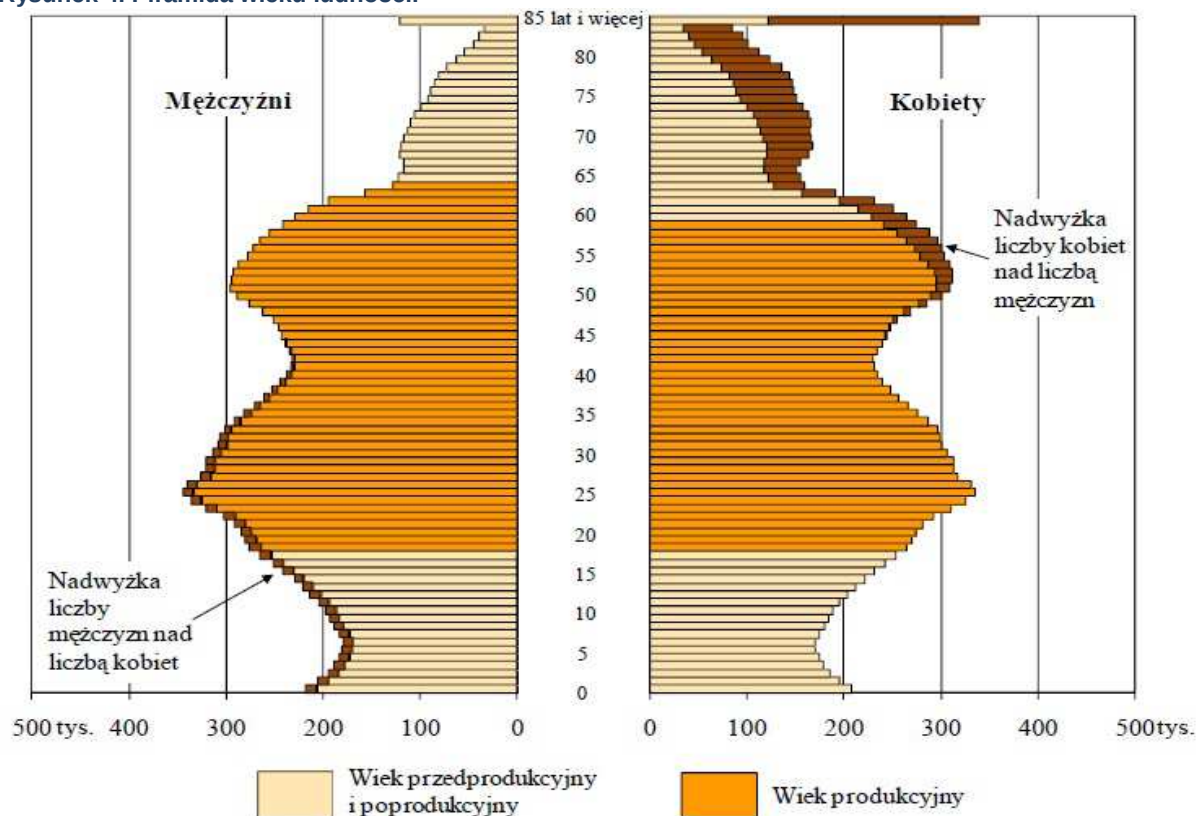
Tabela 1. Ruch migracyjny w gminach powiatu mogileńskiego w latach 2005-2009.

Jednostka terytorialna	zameldowania					wymeldowania				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Powiat mogileński	523	571	637	505	422	572	717	756	552	529
Dąbrowa	55	60	50	26	28	63	46	68	60	44
Jeziora Wielkie	56	49	72	77	41	52	74	64	46	35
Mogilno	264	298	337	298	252	329	405	397	294	307
Strzelno	148	164	178	104	101	128	192	227	152	143

2.4 Ludność i procesy demograficzne w Polsce.¹

Ze wstępnych szacunków liczba ludności Polski pod koniec 2010 roku liczyła prawie 38 204 tys. osób (w tym 2 070 tyś. to mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego), tj. około 36 tys. więcej niż przed rokiem. Tempo przyrostu na ten czas było dodatnie i wynosiło 0,1%. W końcu czerwca 2010 r. liczba ludności Polski wyniosła 38 187 tys. osób, z czego 48,3% (18 438 852 os.) to mężczyźni, a 51,7% (19 748 008 os.) to kobiety. W roku 2010 liczba ludności była o ponad 19 tys. większa niż w końcu poprzedniego roku oraz o około 33 tys. wyższa niż w połowie 2009 r. W miastach mieszkało 23 284 tys. osób, co stanowi 61% ogółu mieszkańców Polski (na wsi 14 903 tys.). W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego odsetek ten był taki sam (1 255 tys. – mieszkańcy miast, 814 tys. – mieszkańcy wsi). W połowie 2010 roku w wieku przedprodukcyjnym było 18,8% ludności Polski, w produkcyjnym - 64,5% oraz 16,7% - w wieku poprodukcyjnym. W województwie kujawsko-pomorskim struktura ta przedstawiała się następująco: w wieku przedprodukcyjnym - 19,5%, produkcyjnym - 64,7%, poprodukcyjnym - 15,8%. Poniższy rysunek przedstawia piramidę wieku ludności Polski z podziałem na płeć.

Rysunek 4. Piramida wieku ludności.

Stan na 30.06.2010 r.

Źródło: „Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski w latach 2000-2010.” GUS, Departament Badań.

¹ Opracowane na podstawie dokumentów:

- „Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski w latach 2000-2010.” GUS, Departament Badań Demograficznych. http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_L_podst_inf_o_rozwoju_dem_pl.pdf
- „Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym. Stan w dniu 30 VI 2010 r.” GUS. http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_L_ludnosc_stan_struktura_30_06_2010.pdf

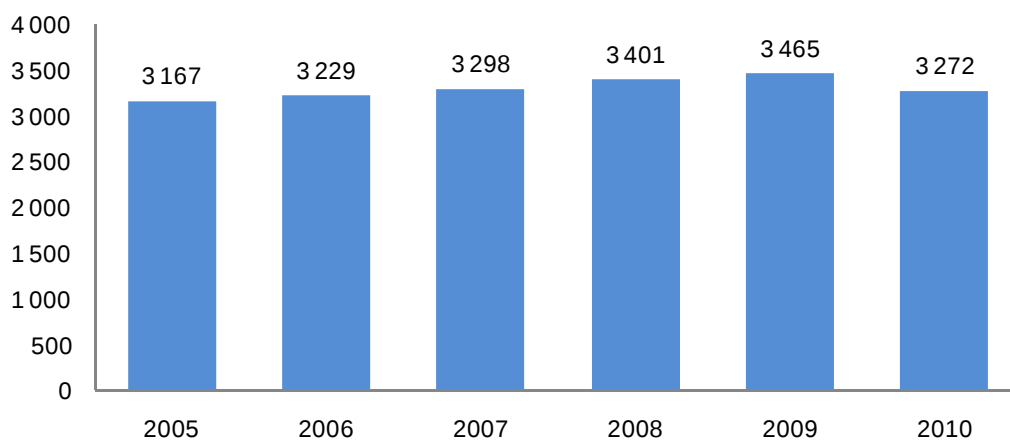
Gęstość zaludnienia w Polsce wynosi około 122 osoby/km², co plasuje nas w grupie średnio zaludnionych państw europejskich. W miastach gęstość zaludnienia wynosi prawie 1 088, a na terenach wiejskich nieco ponad 51 osób na 1 km².

Saldo migracji w I półroczu 2009 roku wyniosło -200 osób, natomiast w I półroczu 2010 roku -900 osób. Oznacza to wzrost liczby ludności emigrującej. Od 2007 roku obserwowany jest spadek liczby wyjazdów Polaków za granicę - zarówno na pobyt stały jak i czasowy. Szacuje się, że w końcu 2010 roku - na skutek znaczącego ograniczenia wyjazdu Polaków na stałe, nastąpiło zrównanie liczby emigrantów i imigrantów.

2.5 Przedsiębiorczość

Pod koniec 2010 roku w rejestrze REGON powiatu mogileńskiego zarejestrowane były **3 272 podmioty gospodarcze**. Na przestrzeni lat 2005-2009 liczba jednostek gospodarczych w powiecie mogileńskim nieznacznie wzrastała, największy wzrost miał miejsce w latach 2007-2008 – o 3,1%, tj. 103 podmioty gospodarcze. **Jedyny spadek liczby jednostek gospodarczych miał miejsce na przestrzeni lat 2009-2010, wyniósł on około 6%, tj. 193 jednostki gospodarcze.** Informacje o liczbie podmiotów gospodarczych przedstawia rysunek nr 5.

Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.

**Według stanu z ostatniego dnia roku, kończącego wskazany okres.
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>*

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych powiatu mogileńskiego należy do sektora prywatnego (95,5%). W tym ponad 83% (2 607) stanowią podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne, z kolei fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne, spółdzielnie oraz spółki handlowe stanowią łącznie około 7% ogółu podmiotów należących do sektora prywatnego. Sektor publiczny stanowi jedynie 5% ogółu podmiotów, przy czym 73,3% państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego oraz gospodarstwa pomocnicze. Omawiane dane przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Podmiotów gospodarcze w sektorze państwowym i prywatnym.

Rodzaj Spółek		Liczba podmiotów		Przyrost w skali roku**	
		N	%	N	%
Sektor publiczny	Sektor publiczny ogółem	146	4,5%	1	0,7%
	<i>Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze</i>	107	73,3%	1	0,9%
	<i>Przedsiębiorstwa państwowe</i>	0	0,0%	0	x
	<i>Spółki handlowe</i>	2	1,4%	0	0,0%
Sektor prywatny	Sektor prywatny ogółem	3126	95,5%	-194	-5,8%
	<i>Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą</i>	2607	83,4%	-215	-7,6%
	<i>Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne</i>	91	2,9%	5	5,8%
	<i>Spółdzielnie</i>	22	0,7%	0	0,0%
	<i>Spółki handlowe</i>	91	2,9%	8	9,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiernodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

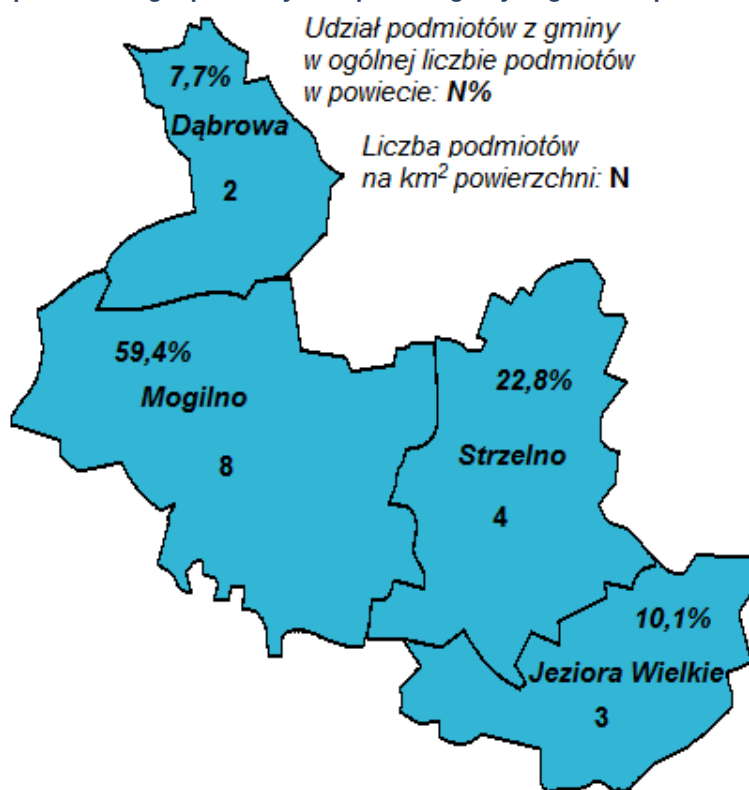
*Według sektorów własnościowych

**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Stan z dnia 31.XII.2010 r. Źródło danych :<http://www.stat.gov.pl>

Koncentracja podmiotów w powiecie na km² powierzchni wynosi 5 jednostek gospodarczych, podczas gdy w województwie na km² powierzchni przypada 10 podmiotów gospodarczych. Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie jest równomierny w obrębie większości gmin. **Gminą wyróżniającą się na tle pozostałych, jest gmina miejsko-wiejska Mogilno, gdzie przypada największa liczba podmiotów gospodarczych (1 942 j. gospodarczych).** Gmina Mogilno charakteryzuje się również największą koncentracją podmiotów gospodarczych na 1 km² powierzchni (8 j. gosp./km²). Koncentracja podmiotów w gminie Strzelno wynosi 4 podmioty na 1 km², jest to też druga gmina w powiecie pod względem liczby podmiotów gospodarczych. W Dąbrowie oraz Jeziorach Wielkich liczba podmiotów wynosi odpowiednio 252 j. gospodarcze (7,7% ogółu) i 333 j. gospodarcze (10,1% ogółu), zaś koncentracja na km² powierzchni kształtuje się od 2 do 3 podmiotów. Dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w powiecie w podziale według gmin ilustruje rysunek nr 6.

Rysunek 6. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.

Według stanu z 31.XII.2009 r. Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>. Opracowanie własne

Struktura przedsiębiorstw w powiecie mogileńskim jest porównywalna ze strukturą w całym województwie kujawsko-pomorskim. **Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie mogileńskim jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów (sekcja G). Ten rodzaj działalności prowadzi 31,0% przedsiębiorstw w regionie.** Następnie blisko 14% firm działa w obszarze budownictwa (sekcja F), zaś po około 8% firm w sekcji przetwórstwa przemysłowego (sekcja C) oraz transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H). Blisko 7% firm na terenie powiatu działa w obszarze pozostałej działalności usługowej (sekcja S). W pozostałych obszarach działalności funkcjonuje po mniej niż 5% ogółu przedsiębiorstw powiatu mogileńskiego. W większości głównych obszarów działalności przedsiębiorstw w powiecie liczba zarejestrowanych podmiotów spadła, w porównaniu do stanu z końca 2009 roku. Największy spadek w skali roku odnotowała sekcja H - transport i gospodarka magazynowa (o 13,7%, tj. 41 j. gospodarczych). Również znaczny, blisko 12% spadek liczby jednostek gospodarczych miał miejsce w sekcji G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. W pozostałych sekcjach, w których odnotowano spadek, kształtował się on od około 2% do około 10%. Natomiast największy wzrost w skali roku odnotowały sekcje: N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (20,7%, tj. 17 j. gosp.), E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (18,2%, tj. 2 j. gosp.). Znaczny wzrost liczby podmiotów dotyczył również sekcji S, wyniósł on 7,1%, tj. 15 j. gospodarczych. W pozostałych sekcjach, w których odnotowano wzrost, wahał się on pomiędzy 1,3% a 5,7%. W dwóch sekcjach liczba podmiotów nie zmieniła się

w ciągu ostatniego roku. Tymi sekcjami są: sekcja B - górnictwo i wydobywanie oraz D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych. Zestawienie zarejestrowanych podmiotów w podziale ze względu na obszar działalności wraz z informacją o przyroście tej liczby w skali roku ujęto w tabeli nr 3.

Tabela 3. Podział podmiotów gospodarczych według sekcji PKD.

Sekcja* / Obszar działalności		Struktura podmiotów w województwie		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie**	
		N	%	N	%	N	%
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 063	2,7%	134	4,1%	-4	-2,9%
B	Górnictwo i wydobywanie	165	0,1%	4	0,1%	0	0,0%
C	Przetwórstwo przemysłowe	17 027	9,2%	274	8,4%	-21	-7,1%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	307	0,2%	5	0,2%	0	0,0%
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	681	0,4%	13	0,4%	2	18,2%
F	Budownictwo	21 705	11,7%	452	13,8%	-10	-2,2%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	54 125	29,1%	1 015	31,0%	-133	-11,6%
H	Transport i gospodarka magazynowa	13 557	7,2%	258	7,9%	-41	-13,7%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 619	2,5%	81	2,5%	-7	-8,0%
J	Informacja i komunikacja	3 561	1,9%	37	1,1%	2	5,7%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6 881	3,7%	96	2,9%	-2	-2,0%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7 540	4,1%	100	3,1%	3	3,1%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13 104	7,0%	131	4,0%	-14	-9,7%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 169	2,2%	99	3,0%	17	20,7%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 439	0,8%	36	1,1%	1	2,9%
P	Edukacja	5 380	2,9%	117	3,6%	-2	-1,7%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 402	6,1%	151	4,6%	2	1,3%
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3 390	1,8%	43	1,3%	-1	-2,3%
S	Pozostała działalność usługowa	11 889	6,4%	226	6,9%	15	7,1%
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0,0%	0	0,0%	0	x
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	3	0,0%	0	0,0%	0	x
Ogółem		186 007	100,0 %	3 272	100,0 %	-193	-5,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiarodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*Według klasyfikacji PKD 2007

**W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

Stan z dnia 31.XII.2010 r. Źródło danych :<http://www.stat.gov.pl>

W powiecie mogileńskim, podobnie jak w całym województwie, przeważają mikro (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników). Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 pracowników stanowią nieco ponad 1% ogółu zarejestrowanych podmiotów w powiecie. W porównaniu do stanu z końca 2009 roku spadła liczba mikro i średnich przedsiębiorstw (od 50 do 249 pracowników), natomiast wzrost odnotowano w liczbie małych przedsiębiorstw. Dane dotyczące liczby zarejestrowanych podmiotów w podziale według klas wielkości ilustruje tabela nr 4.

Tabela 4. Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa		Struktura podmiotów w województwie		Struktura podmiotów w powiecie		Przyrost w skali roku w powiecie*	
		N	%	N	%	N	%
Mikroprzedsiębiorstwa	0-9 pracowników	176 210	94,7%	3 055	93,4%	-198	-6,1%
Małe przedsiębiorstwa	10-49 pracowników	7 947	4,3%	174	5,3%	7	4,2%
Średnie przedsiębiorstwa	50-249 pracowników	1 611	0,9%	40	1,2%	-2	-4,8%
Duże przedsiębiorstwa	250-999 pracowników	208	0,1%	3	0,1%	0	0,0%
	1000 i więcej	31	0,0%	0	0,0%	0	x
Ogółem		186 007	100,0%	3 272	100,0%	417	3,6%

x – ze względu na małą liczebność próby niemiernodajne jest liczenie wskaźnika przyrostu j. gosp.

*W porównaniu do stanu z dnia 31.XII.2009 r.

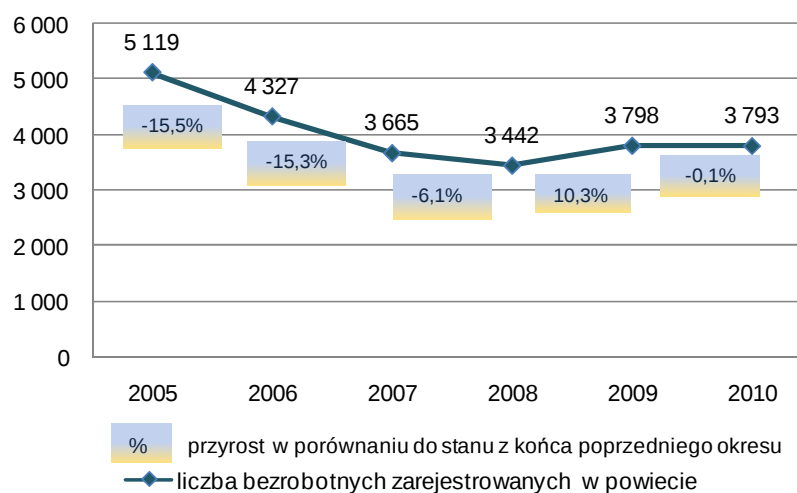
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>, Stan na 31.XII.2010 r.

Opracowanie własne

2.6 Pracujący i bezrobotni

Pod koniec 2010 roku w powiecie mogileńskim zarejestrowane były 3 793 osoby bezrobotne, z czego 60,1% stanowiły kobiety. Od końca 2005 roku do końca 2008 roku zauważamy trend spadkowy liczby bezrobotnych (rysunek nr 7). Po czym w 2009 roku następuje wzrost liczby osób pozostających bez zatrudnienia (przyrost wyniósł 10,3% w stosunku do roku poprzed-

Rysunek 7. Bezrobocie w powiecie mogileńskim.

*Według stanu z końca danego roku.

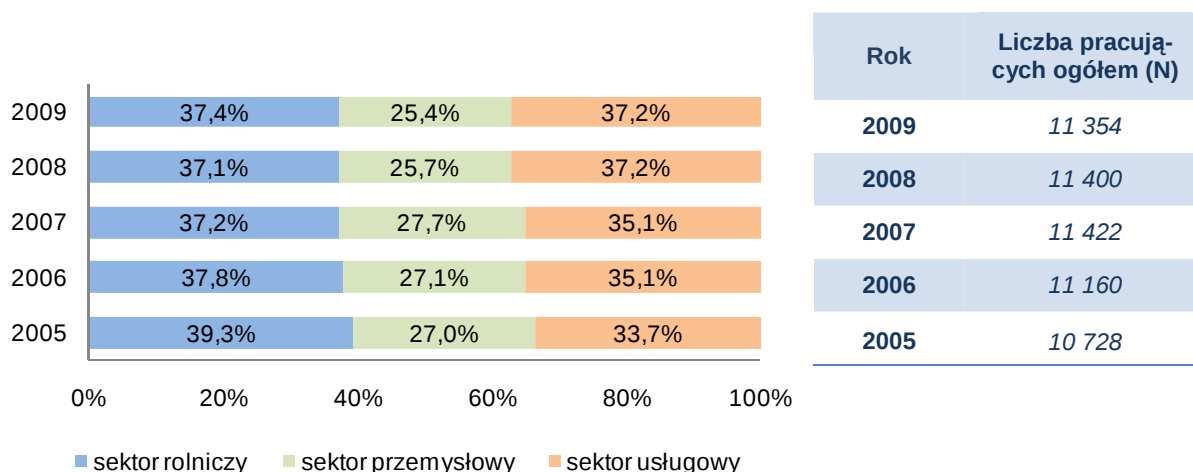
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl>

Załącznik 1 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01. IV kwartał 2010 rok

w porównaniu do stanu z końca poprzedniego okresu, miał miejsce na koniec 2006 i 2007 roku (odpowiednio 15,5%, tj. 792 osoby oraz 15,3%, tj. 662 osoby).

Liczba pracujących na koniec 2009 roku w powiecie mogileńskim wyniosła 11 354 osób, z czego 43,2% stanowiły kobiety. Stosunkowo największe zatrudnienie było w sektorze rolniczym i usługowym, nieco ponad 37% ogółu pracujących. Co piąta osoba pracowała w sektorze przemysłowym. Na przestrzeni lat 2005-2007 obserwowaliśmy wzrost ogólnej liczby pracujących, po czym nastąpiła zmiana na trend spadkowy. Odnosząc się do poszczególnych sektorów ekonomicznych, od 2005 do 2009 roku malała liczba osób zatrudnionych w sektorze rolniczym. Równolegle rosła liczba pracujących w sektorze usług. Natomiast w sektorze przemysłowym na przestrzeni lat 2005-2007 utrzymywał się trend wzrostu zatrudnienia po czym nastąpiła zmiana trendu na spadkowy. Informacje o liczbie pracujących w powiecie mogileńskim przedstawia rysunek nr 8.

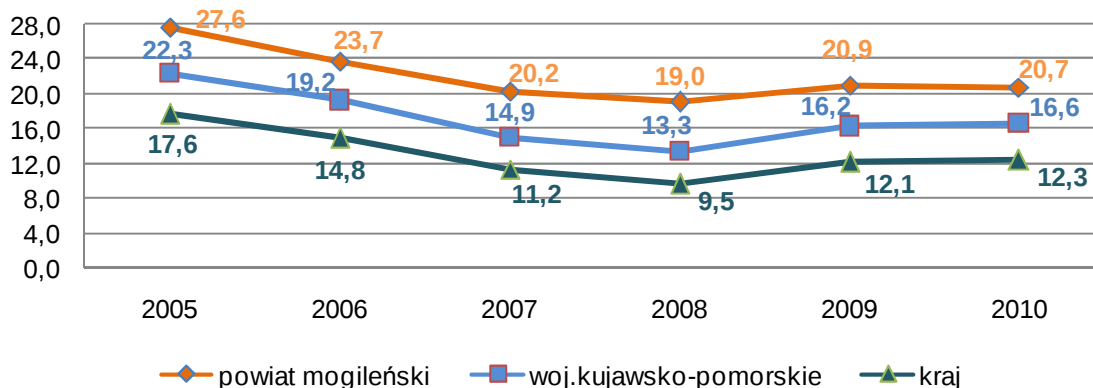
Rysunek 8. Pracujący według sektorów ekonomicznych w latach 2005-2009.

**Według stanu z końca danego roku.
Według faktycznego miejsca pracy, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie
Źródło danych: <http://www.stat.gov.pl/bdl>
Opracowanie własne*

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, wyniosła na koniec 2010 roku 20,7%, podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie wynosił 16,6%, zaś w kraju 12,3%. Na przestrzeni lat 2005-2008 miał miejsce spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu, łącznie o 8,6 pkt. procentowych. Spadek ten stanowił odzwierciedlenie tendencji ogólnowojewódzkiej oraz krajowej. Od końca 2008 do końca 2010 roku, poziom bezrobocia w powiecie wzrósł o blisko 2 pkt. procentowe. Podobnie zarówno w Polsce jak i w województwie kujawsko-pomorskim, na przestrzeni lat 2008 - 2010 zanotowano wzrost stopy bezrobocia. Poziom stopy bezrobocia rejestrowanego ilustruje rysunek nr 9.

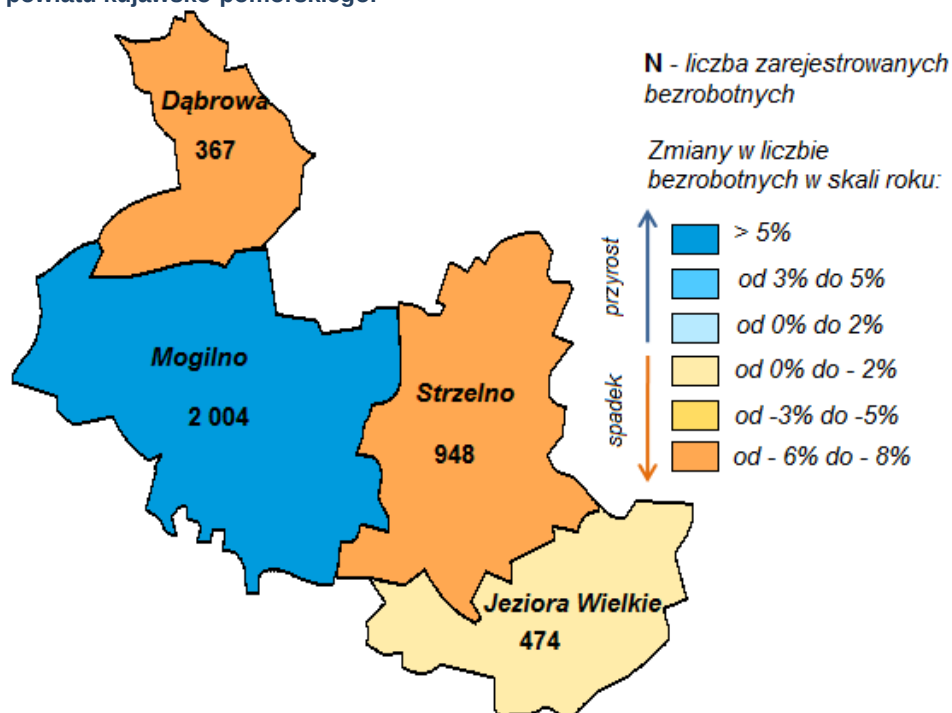
Rysunek 9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mogileńskim na tle województwa i kraju.

*Według stanu z końca danego roku.
 Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks
<http://www.psz.praca.gov.pl/>

Zmiana liczby zarejestrowanych bezrobotnych na terenie powiatu w okresie ostatniego roku była zróżnicowana w obrębie poszczególnych gmin. W prawie wszystkich gminach powiatu mogileńskiego liczba bezrobotnych spadła. Jedyną gminą, w której odnotowano wzrost liczby bezrobotnych była gmina Mogilno, w której liczba bezrobotnych zwiększyła się o 108 osób (5,7%). **W ciągu całego roku 2010 najwyższy - około 7 procentowy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w gminach Dąbrowa oraz Strzelno.** Znacznie niższy spadek liczby bezrobotnych, miał miejsce w gminie Jeziora Wielkie (1,7%, tj. 8 osób), spadek w tej gminie był tym samym najniższy. Dane te zostały przedstawione na rysunku nr 10.

Rysunek 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz przyrost bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu kujawsko-pomorskiego.

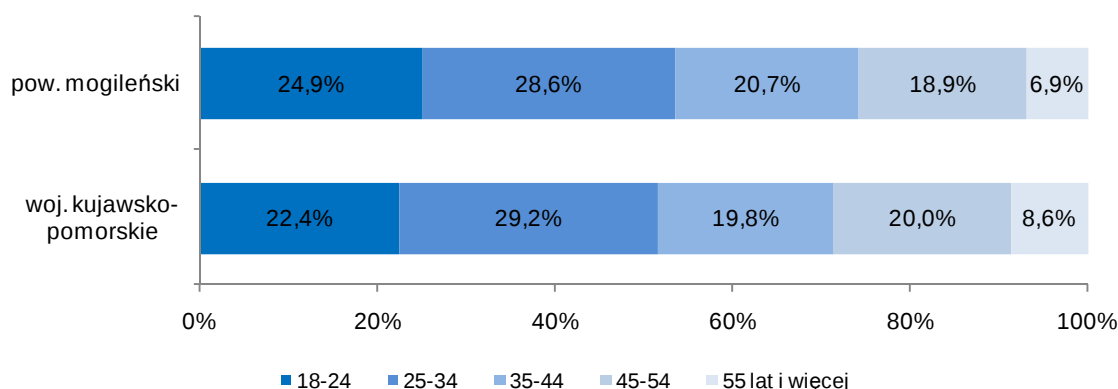

Według stanu z 31.XII.2010 r.
 Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie
 Opracowanie własne.

2.7 Charakterystyka osób bezrobotnych

Na tle województwa, powiat mogileński charakteryzuje się wyższym udziałem, wśród bezrobotnych, osób młodych. **Blisko 54% bezrobotnych zamieszkujących powiat nie ukończyło 34 roku życia, w tym 24,9% stanowią osoby poniżej 25 roku życia**, odsetki te dla województwa wynoszą odpowiednio 51,6% i 22,4%. Co czwarta osoba bezrobotna ma powyżej 45 lat (25,8% ogółu bezrobotnych), w tym 18,9% grupy należy do grupy wiekowej 45-54 lat. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie oraz województwie przedstawiono na rysunku nr 11.

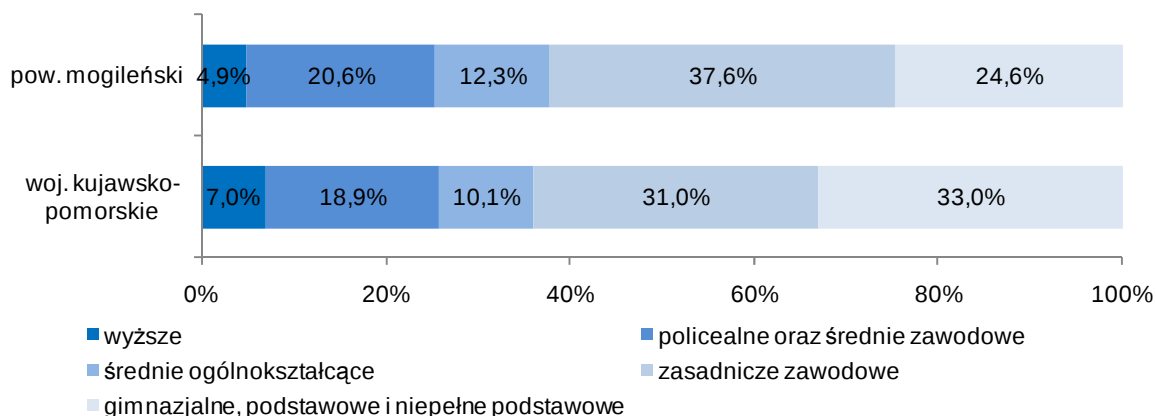
Rysunek 11. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych w powiecie bezrobotnych najliczniejszy udział (blisko 38%) stanowią osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym. Również w województwie grupa ta ma najliczniejszy udział. Co czwarta osoba bezrobotna w powiecie ma najniższe wykształcenie - gimnazjalne i niższe (24,6%). Niższy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych mają osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 20,6%. Około 12% zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie mogileńskim stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, znacznie mniejszy odsetek natomiast stanowią osoby z wykształceniem wyższym (4,9%). Dane obrazujące strukturę bezrobotnych w powiecie i województwie w podziale ze względu na wiek ilustruje rysunek nr 12.

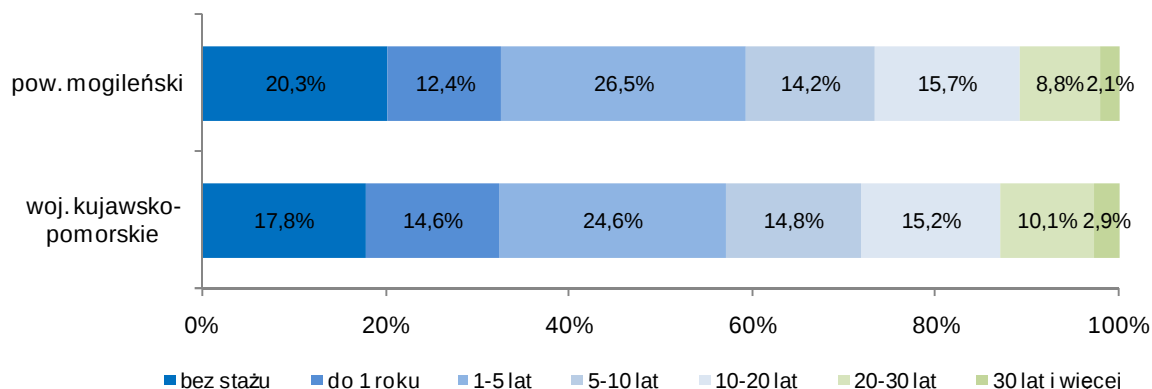
Rysunek 12. Wykształcenie bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

W powiecie mogileńskim bezrobotni posiadający krótki staż pracy (do 1 roku) lub nieposiadający go w ogóle stanowią 32,7% ogółu zarejestrowanych. Odsetek ten jest podobny jak w przypadku całego województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie wynosi 32,4%. Blisko 27% bezrobotnych w powiecie posiada staż pracy od 1 do 5 lat, odsetek ten jest wyższy niż w województwie. Na tle województwa powiat wyróżnia się również nieco niższym udziałem bezrobotnych posiadających ponad 10-letni staż pracy. W powiecie osoby te stanowią około 27% zarejestrowanych bezrobotnych, zaś w województwie 28,2%. Dane te ilustruje rysunek nr 13.

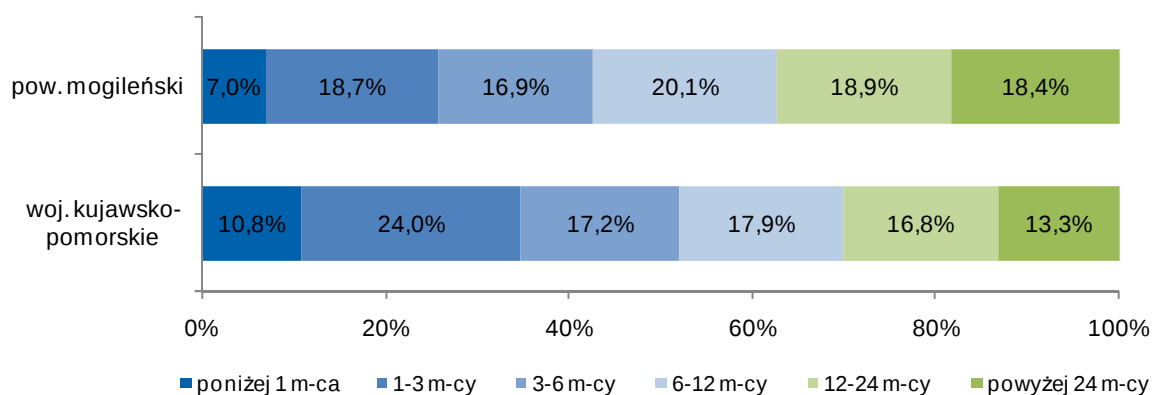
Rysunek 13. Staż pracy bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

Istotnym czynnikiem charakteryzującym kondycję lokalnego rynku pracy jest również czas pozostawania przez osoby bezrobotne bez zatrudnienia. **Ponad 57% bezrobotnych w powiecie pozostaje bez zatrudnienia przez okres przekraczający sześć miesięcy.** W tym 37,3% bezrobotnych jest zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dłużej niż rok. Oba te wskaźniki są wyższe niż w całym województwie, gdzie wynoszą odpowiednio 48,0% i 30,1%. Ponadto 7,0% bezrobotnych w powiecie zarejestrowanych jest poniżej 1 miesiąca, 18,7% od 1 do 3 miesięcy, a blisko 17% bezrobotnych - od 3 do 6 miesięcy. Rozkład danych dotyczących czasu pozostawiania bez pracy przez bezrobotnych z terenu powiatu i województwa ilustruje rysunek nr 14.

Rysunek 14. Czas pozostawiania bez pracy bezrobotnych w powiecie.

Źródło danych: http://www.stat.gov.pl/bdr_n/app/strona.indeks.

Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych w powiecie bezrobotnych 93,0% (3 528 osób) kwalifikuje się do grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tzn. grup osób, które ze względu na szczególne uwarunkowania mają znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. Wśród nich znajdują się osoby nieposiadające wykształcenia średniego, które stanowią niemal 67% osób, należących do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ponadto 56,7% zarejestrowanych w szczególnej sytuacji to długotrwale bezrobotni, a 27,3% - nie posiada kwalifikacji zawodowych. Podobny odsetek bezrobotnych nie posiada doświadczenia zawodowego i należy do grupy poniżej 25 roku życia. Blisko co piąta osoba będąca w szczególnej sytuacji na rynku pracy, należy do grupy osób powyżej 50 roku życia. W skali roku odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w większości wymienionych grup. Najwyższy wzrost odnotowano wśród bezrobotnych samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia (14,5%, tj. 33 osoby). Natomiast spadek dotyczył trzech grup bezrobotnych: grupy osób starszych (powyżej 50 roku życia) – spadek o 1,3%, tj. 8 osób; grupy osób bez kwalifikacji zawodowych (spadek o 5,6%, tj. 57 osób) oraz grupy bez wykształcenia średniego (1,8%, tj. 44 osoby). Zestawienie danych dotyczących poszczególnych grup bezrobotnych na rynku pracy prezentuje tabela nr 5.

Tabela 5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Kategoria bezrobotnych	Bezrobotni zarejestrowani		Przyrost w skali roku*	
	N	%	N	%
Do 25 roku życia	945	26,8%	11	1,2%
Długotrwale bezrobotni	2 001	56,7%	37	1,9%
Powyżej 50 roku życia	629	17,8%	-8	-1,3%
Bez kwalifikacji zawodowych	962	27,3%	-57	-5,6%
Bez doświadczenia zawodowego	940	26,6%	3	0,3%
Bez wykształcenia średniego	2 360	66,9%	-44	-1,8%
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	261	7,4%	33	14,5%
Niepełnosprawni	120	3,4%	11	10,1%

**W porównaniu do stanu z końca 2009 r.*

Źródło danych: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01.

2.8 Kierunki kształcenia zawodowego

W roku 2009/2010 szkoły ponadgimnazjalne zawodowe powiatu mogileńskiego (ZSZ w Strzelnie, ZSL w Strzelnie, ZS w Mogilnie, ZS w Bielicach) ukończyło najwięcej techników informatyki – 44 (w tym także 14 w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej w Strzelnie). W następnej kolejności najwięcej absolwentów było w takich zawodach jak technik ekonomista (32), technik rolnik (30), mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych (29), ślusarz (28), o profilu zarządzanie informacją (27), technik handlowiec (26). Szczegółowy wykaz absolwentów, którzy ukończyli szkołę w roku 2009/2010 w poszczególnych zawodach przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6. Absolwenci w określonych zawodach.

zawód	liczba absolwentów 2009/2010	zawód	liczba absolwentów 2009/2010
technik informatyk	44	mechanik pojazdów samochodowych	8
technik ekonomista	32	fryzjer	4
technik rolnik	30	murarz	4
mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	29	piekarz	4
ślusarz	28	stolarz	3
profil: zarządzanie informacją	27	cukiernik	1
technik handlowiec	26	elektromechanik	1
kucharz małej gastronomii	22	lakiernik	1
rolnik	20	malarz-tapeciarz	1
technik drogownictwa	20	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1
profil socjalny	19	operator obrabiarek skrawających	1
technik żywienia i gospodarstwa domowego	13	rzeźnik-wędliniarz	1
sprzedawca	10	tapicer	1

*Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Mogilnie
Opracowanie własne.*

2.9 Działalność Urzędu Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie od początku 2011 roku zorganizował 6 szkoleń zawodowych mających na celu podniesienie bądź zdobycie nowych kwalifikacji na rynku pracy. W szkoleniach tych wzięło udział 12 osób. W poprzednim roku zorganizowano 17 szkoleń dla osób zarejestrowanych w Urzędzie, na które zostało skierowane 170 osób, z czego ponad 29% otrzymało zatrudnienie. Od 2005 roku liczba szkoleń organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy z roku na rok rosła, z kolei trochę inaczej kształtowała się efektywność zatrudnieniowa odbytych szkoleń. Na przestrzeni lat 2005 – 2007 efektywność zatrudnieniowa osób uczestniczących w szkoleniach rosła równolegle z liczbą organizowanych szkoleń. Największą efektywność zatrudnieniową osiągnięto w 2007 – zatrudnienie znalazło 73,2% ogółu osób uczestniczących w szkoleniach. Po 2007 roku liczba osób, które znalazły zatrudnienie po odbyciu szkolenia była zdecydowanie niższa niż w latach ubiegłych – kształtowała się od 22,0% do 29,4%. Omawiane dane przedstawia tabela nr 7.

Tabela 7. Szkolenia organizowane przez PUP w Mogilnie w latach 2005-2011.

Rok	Liczba szkoleń	Liczba osób skierowanych na szkolenia	Efektywność zatrudnieniowa	
			N	%*
2011 ¹	6	12	X	X
2010	17	170	50	29,4%
2009	30	229	41	17,9%
2008	26	318	70	22,0%
2007	24	299	219	73,2%
2006	25	239	115	48,1%
2005	17	160	63	39,4%

* - udział osób, które otrzymały zatrudnienie w ogólnej liczbie osób skierowanych na szkolenia w PUP w Mogilnie
1- od stycznia do czerwca 2011 r., X – brak danych
Opracowanie własne, Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie

Najczęściej organizowanym szkoleniem dla osób zarejestrowanych w PUP jest szkolenie umożliwiające zdobycie prawa jazdy kategorii C+E, szkolenie to jest organizowane od 2005 roku do teraz. Również dużą popularnością cieszy się szkolenie dające uprawnienia spawacza – organizowano je sześciokrotnie, w latach 2005-2010. Pięciokrotnie organizowano kursy prawa jazdy kategorii D oraz kategorii C na przestrzeni lat 2005-2009. Następnie 4 razy organizowano szkolenie „ABC przedsiębiorczości” oraz „Nowoczesny sprzedawca”, oba te szkolenia były organizowane w latach 2005-2008. Na przestrzeni lat 2005-2011 trzykrotnie realizowano szkolenia w zawodach: instruktor nauki jazdy, operator ładowarki, operator wózków widłowych, opiekunka środowiskowa oraz kurs języka angielskiego i prawa jazdy kategorii E. Dane o najczęściej realizowanych szkoleniach zawiera tabela nr 8.

Tabela 8. Najczęściej organizowane szkolenia w latach 2005-2011.

Nazwa szkolenia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Liczba wystąpień
Prawo jazdy kategorii C+E	x	x	x	x	x	x	x	7
Spawacz (różne metody)	x	x	x	x	x	x		6
Prawo jazdy kategorii D	x	x	x	x	x			5
Prawo jazdy kategorii C	x	x	x	x	x			5
Operator koparko-ładowarki		x	x	x	x	x		5
ABC przedsiębiorczości	x	x	x	x				4
Nowoczesny sprzedawca	x	x	x	x				4
Instruktor nauki jazdy		x	x	x				3
Język angielski	x	x		x				3
Operator ładowarki	x			x	x			3

Nazwa szkolenia	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Liczba wystą- pień
Operator wózków widłowych			x		x	x		3
Opiekunka środowiskowa			x	x		x		3
Prawo jazdy kategorii E	x	x	x					3

Opracowanie własne
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie

W 2010 roku bardzo wysoką efektywnością zatrudnieniową osiągnęły szkolenia: prawo jazdy kategorii C + E oraz „Prace wykończeniowe w budownictwie” - zatrudnienie w trakcie szkolenia lub w ciągu trzech miesięcy od jego zakończenia zdobyło odpowiednio 83,3% oraz 75,0% ogółu uczestników. Warto zauważyć, że kurs prawa jazdy kategorii C + E jest kursem organizowanym od 2005 roku i nie tylko w ubiegłym roku, ale i w 2011 wysoki odsetek uczestników znalazł pracę. Następnie, pracę znalazła połowa uczestników szkolenia dającego uprawnienia w zawodzie spawacza. Ponadto zatrudnienie zdobyły wszystkie osoby uczestniczące w szkoleniach: „Kurs przewozu rzeczy”, „Odnowienie uprawnień do wykonywania zawodu pielęgniarstwa”, „Operator mas bitumicznych” oraz „Operator żurawia HDS”. Jednak należy podkreślić, że udział w tych szkoleniach brało od 1 do 2 osób. **Bardzo niską efektywnością zatrudnienia charakteryzowały się szkolenia: „Dekoracyjne szycie firan”**- gdzie spośród 10 osób nikt nie znalazł zatrudnienia, „Catering i organizacja przyjęć” – pracę znalazła 1 spośród 15 osób oraz szkolenie „Opiekunka środowiskowa” – w szkoleniu wzięły udział 3 osoby i nikt nie zdobył zatrudnienia. Efektywność poszczególnych szkoleń z lat 2010-2011 prezentuje tabela nr 9.

Tabela 9. Efektywność szkoleń organizowanych w latach 2010/2011.

Nazwa szkolenia	Liczba osób skierowanych na szkolenia	Efektywność zatrudnieniowa	
		N	%*
Szkolenia 2011 rok ¹			
ABC przedsiębiorczości	6	0	0,0%
Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie kat. C prawa jazdy	2	1	50,0%
Kwalifikacja zawodowa kierowcy kat. D – szkolenie okresowe	1	1	100,0%
Operator koparko-ładowarki (wszystkie typy, kl. III)	1	0	0,0%
Operator żurawia samojezdnego (do 35t)	1	0	0,0%
Prawo jazdy kat. CE	1	1	100,0%
Szkolenia 2010 rok			
Catering i organizacja przyjęć okolicznościowych	15	1	6,7%
Dekoracyjne szycie firan	10	0	0,0%
Kurs przewozu rzeczy	2	2	100,0%
Obsługa i programowanie obrabiarek sterowanych numerycznie	7	1	14,3%

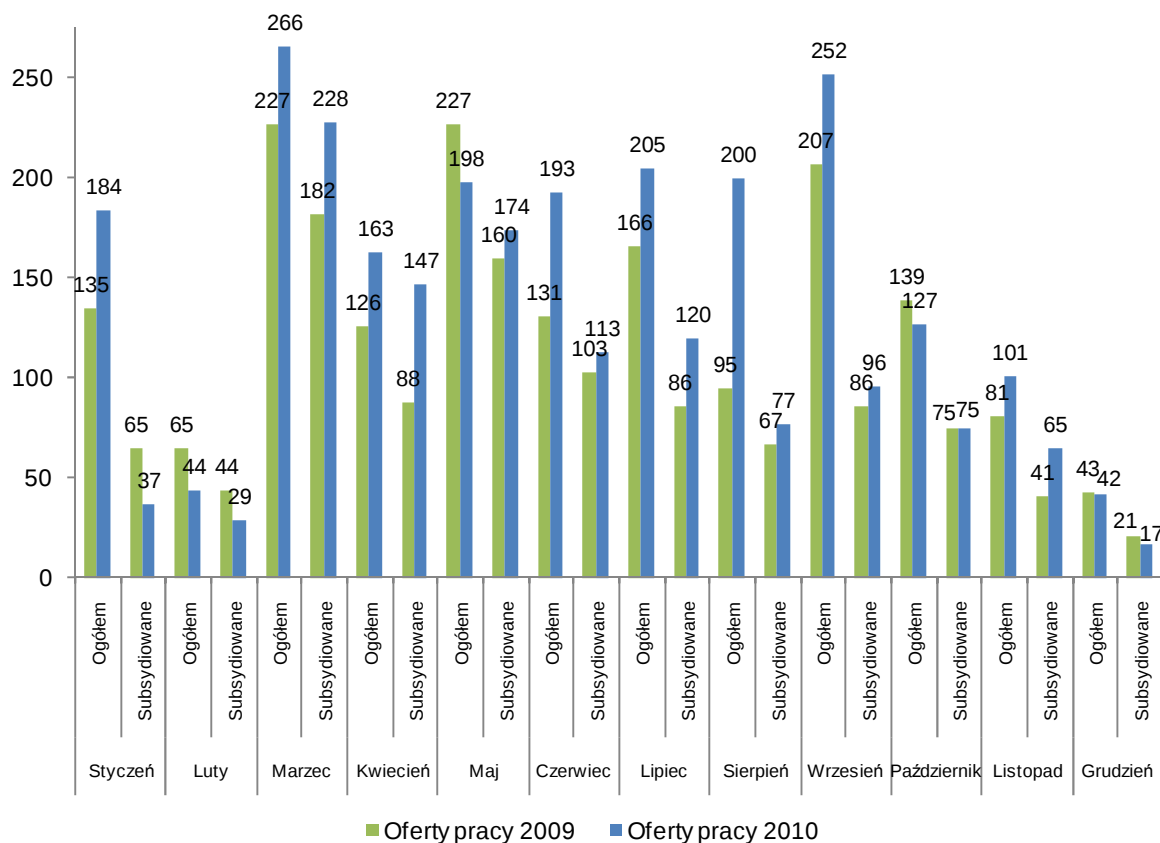
Obsługa kas fiskalnych	47	7	14,9%
Odnowienie uprawnień do wykonywania zawodu pielęgniarstwa	1	1	100,0%
Operator koparko-ładowarki	3	1	33,3%
Operator mas bitumicznych	1	1	100,0%
Operator maszyn do robót ziemnych i drogowych	15	5	33,3%
Operator żurawi HDS	1	1	100,0%
Opiekunka środowiskowa	3	0	0,0%
Podstawy obsługi komputera	15	4	26,7%
Prace wykończeniowe w budownictwie	12	9	75,0%
Prawo jazdy kat. C+E	6	5	83,3%
Realizator wideofilmów	1	0	0,0%
Spawacz (różne metody)	18	9	50,0%
Wózki widłowe	13	2	15,4%

%* - udział osób, które otrzymały zatrudnienie w ogólnej liczbie osób skierowanych na szkolenia w PUP w Mogilnie
 1 – od stycznia do czerwca 2011 r.

Opracowanie własne, Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie

Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie w 2010 r. w ramach swojej działalności skierował do pracy 804 osoby (374 – osoby skierowane w ramach prac subsydiowanych: w tym 230 – na prace interwencyjne i 144 – na roboty publiczne; 430 – osób skierowanych w ramach ofert niesubsydiowanych). Spośród osób, które zostały skierowane, pracę podjęło 580 osób (w tym: 373 – osoby w ramach ofert subsydiowanych, 207 – osób w ramach ofert niesubsydiowanych). Ponadto 807 osób w 2010 r. skierowano na staż.

W 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie zarejestrował 1975 ofert pracy, w tym: 1270 – stanowiły oferty zatrudnienia i inne oferty zarobkowe, natomiast 705 – stanowiły miejsca aktywizacji zawodowej. Poniższy rysunek przedstawia porównanie liczby ofert pracy w PUP Mogilno w poszczególnych miesiącach roku 2009 i 2010, z wyszczególnieniem ofert subsydiowanych.

Rysunek 15. Oferty pracy w PUP Mogilno.

Opracowanie własne. Źródło danych: PUP Mogilno

W 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie skierował łącznie 2008 osób do odbycia różnych form aktywizacji zawodowej. Największa część tych osób otrzymała pomoc w postaci stażu, które były finansowane z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (6.1.3 PO KL). 280 osobom zrefundowano koszty dojazdu do pracy, a 229 osób brało udział w pracach interwencyjnych. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób z podziałem na formy aktywizacji oraz źródła finansowania przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Aktywizacja osób bezrobotnych w PUP Mogilno z uwzględnieniem źródeł finansowania.

Forma aktywizacji	Fundusz Pracy	6.1.3 PO KL	Rezerwa MPiPS	Ogółem
Szkolenia	60	110	0	170
Szkolenia w klubie pracy	65	47	0	112
Studia podyplomowe	4	0	0	4
Refundacja kosztów egzaminów	3	0	0	3
Refundacja kosztów dojazdu do pracy	280	0	0	280
Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem (osobą zależną)	1	0	0	1
Refundacja kosztów zakwaterowania	1	0	0	1

Forma aktywizacji	Fundusz Pracy	6.1.3 PO KL	Rezerwa MPiPS	Ogółem
Prace interwencyjne	229	0	0	229
Roboty publiczne	144	0	0	144
Przygotowanie zawodowe dorosłych	6	0	0	6
Stáže	381	276	0	657
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	42	92	25	159
Wypożyczenie lub doposażenie stanowisk pracy	51	0	31	82
Prace społecznie użyteczne	34	0	0	34
Badania lekarskie w związku z aktywizacją osób bezrobotnych	126	0	0	126
RAZEM	1427	525	56	2008

Źródło danych: PUP Mogilno.

W 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie, na aktywizację osób bezrobotnych, wydatkował niemal 11,5 mln zł. W tym największą część stanowiły środki Funduszu Pracy (algorytm), wynoszące ponad 6,8 mln zł. Środki z rezerwy MPiPS stanowiły niespełna 1 mln zł, natomiast środki EFS – około 3,8 mln zł. Największą część z wydatkowanych środków przeznaczono na staże (4,3 mln zł) oraz na jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (2,8 mln zł). Szczegółowy rozkład wydatkowanych kwot na poszczególne formy aktywizacji przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Wydatkowanie środków na aktywizację osób bezrobotnych.

Forma aktywizacji	Środki Funduszu Pracy wydatkowane w 2010 r. (algorytm)	Środki Funduszu Pracy wydatkowane w 2010 r. (rezerwa MPiPS)	Środki EFS wydatkowane w 2010 r. w ramach P. 6.1.3 POKL 2010	Środki wydatkowane w 2010 r. ogółem
Szkolenia	238 000,00	0,00	224 025,42	462 021,42
kursy	125 000,00	0,00	109 384,00	234 384,00
stypendia	91 000,00	0,00	106 425,16	197 425,16
dojazdy	22 000,00	0,00	8 212,26	30 212,26
Studia podyplomowe – koszty studiów	9 850,00	0,00	0,00	9 850,00
Studia podyplomowe – stypendia	3 383,00	0,00	0,00	3 383,00
Egzaminy	885,00	0,00	0,00	885,00
Prace interwencyjne	1 026 000,00	0,00	0,00	1 026 000,00
Roboty publiczne	1 108 000,00	0,00	0,00	1 108 000,00
Przygotowanie zawodowe dorosłych	85 071,00	0,00	0,00	85 071,00
stypendia	82 471,00	0,00	0,00	82 471,00
koszty szkolenia teoretycznego	0,00	0,00	0,00	0,00
koszty szkolenia praktycznego	0,00	0,00	0,00	0,00

Forma aktywizacji	Środki Funduszu Pracy wydatkowane w 2010 r. (algorytm)	Środki Funduszu Pracy wydatkowane w 2010 r. (rezerwa MPiPS)	Środki EFS wydatkowane w 2010 r. w ramach P. 6.1.3 POKL 2010	Środki wydatkowane w 2010 r. ogółem
premia dla pracodawcy	2 600,00	0,00	0,00	2 600,00
egzaminy	0,00	0,00	0,00	0,00
Staże	2 513 500,00	0,00	1 788 806,11	4 302 306,11
Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	716 511,00	439 000,00	1 651 952,00	2 807 463,00
Doposażenie stanowisk pracy	922 400,00	553 600,00	0,00	1 476 000,00
Koszty dojazdu do pracy	127 000,00	0,00	0,00	127 000,00
Koszty zakwaterowania	2 200,00	0,00	0,00	2 200,00
Koszty opieki nad dzieckiem i osobą zależną	300,00	0,00	0,00	300,00
Prace społecznie użyteczne	38 000,00	0,00	0,00	38 000,00
Badania lekarskie i psychologiczne	16 500,00	0,00	0,00	16 500,00
Stypendia z tytułu nauki	0,00	0,00	0,00	0,00
Refundacja składek KRUS	0,00	0,00	0,00	0,00
OGÓŁEM	6 807 600,00	992 600,00	3 664 779,53	11 464 979,53

Źródło danych: PUP Mogilno.

Urzędy pracy prowadzą także monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych na rynku.

- Zawody deficytowe są zawodami, na które jest większe zapotrzebowanie ze strony rynku pracy w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie.
- Zawody nadwyżkowe są zawodami, na które jest mniejsze zapotrzebowanie ze strony rynku pracy w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Zgodnie z dokumentem „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie mogileńskim za II półrocze 2010 roku” **najliczniejszą grupą bezrobotnych absolwentów są osoby bez zawodu (106 osób, w tym 60 kobiet)**. Do grupy tej wliczane są również osoby z wykształceniem zawodowym, średnim i wyższym, które w dniu rejestracji nie posiadały jeszcze dyplomu. **Kolejnymi, mniej licznymi grupami są: sprzedawca (18 osób, w tym 17 kobiet), technik ekonomista (12 osób, w tym 9 kobiet), kucharz małej gastronomii (7 osób, w tym 4 kobiety) oraz mechanik pojazdów samochodowych (6 osób).**

W II półroczu 2010 r. w powiecie mogileńskim występował deficyt (brak pracowników) w zawodach:

- pozostali robotnicy polowi,
- cieśla szalunkowy,
- pakowacz,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym,

- kierowca samochodu ciężarowego,
- spawacz,
- zbrojarz.

Ponadto zgłaszano niedobór pracowników biurowych (takich jak: pozostali pracownicy obsługi biurowej, technik prac biurowych, sekretarka, archiwista)².

Natomiast największa nadwyżka pracowników (brak ofert pracy) występowała w zawodach:

- technik ekonomista,
- krawiec,
- mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych,
- kucharz,
- rolnik,
- kucharz małej gastronomii,
- mechanik pojazdów samochodowych.

² Są to oferty pracy subsydiowanej, których istnienie i sposób realizacji kształtują procedury administracyjne, a nie zawsze rynek pracy.

3 Prezentacja wyników badania – grupa przedsiębiorców

3.1 Charakterystyka przedsiębiorstw biorących udział w badaniu

Prężne funkcjonowanie rynku pracy ma bezpośredni związek z działalnością sektora przedsiębiorczości w danym regionie. Dostosowanie tego obszaru do potrzeb pracodawców stanowi najistotniejszy czynnik sukcesu w postaci zwiększenia zatrudnienia i wzrostu tendencji rozwojowych. Zrealizowane badanie miało na celu charakterystykę przedsiębiorczości w powiecie mogileńskim, jej kondycję i perspektywy rozwojowe, a także określenie zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy.

Przez większość przedsiębiorców kwestia oceny rynku pracy, jak też polepszenia warunków zatrudnienia i rozwoju została postawiona wysoko, co obserwowano w podejściu do osób przeprowadzających badanie. W ich ocenie żaden z respondentów nie bagatelizował pytań związanych z tematem badania, a odpowiedzi udzielane były kompetentnie, tak w sprawach ogólnych, charakteryzujących przedsiębiorstwo, jak też *stricte* w temacie badania.

W badaniu udział wzięło łącznie 200 przedstawicieli badanych przedsiębiorstw. Każdy z respondentów posiadał wiedzę w temacie badania, pełnił też w nim zróżnicowane funkcje. Zdecydowana większość firm biorących udział w badaniu - 97,0% - należała do sektora prywatnego. Przedsiębiorstwa o charakterze publicznym stanowiły 3,0% badanych podmiotów.

Siedziby firm, biorących udział w badaniu, znajdowały się w większości w gminie Mogilno (71,0%) oraz w następnej kolejności w gminie Strzelno (17,0%). Większość z nich zatrudnia maksymalnie 9 pracowników (86,0% badanych), 10,5% badanych (21 firm) zatrudnia od 10 do 49 pracowników, 1,5% (3 firmy) – od 50 do 249 pracowników, a 2,0% badanych (4 firmy) zatrudnia co najmniej 250 pracowników. Sytuację tę przedstawiono w tabeli nr 12.

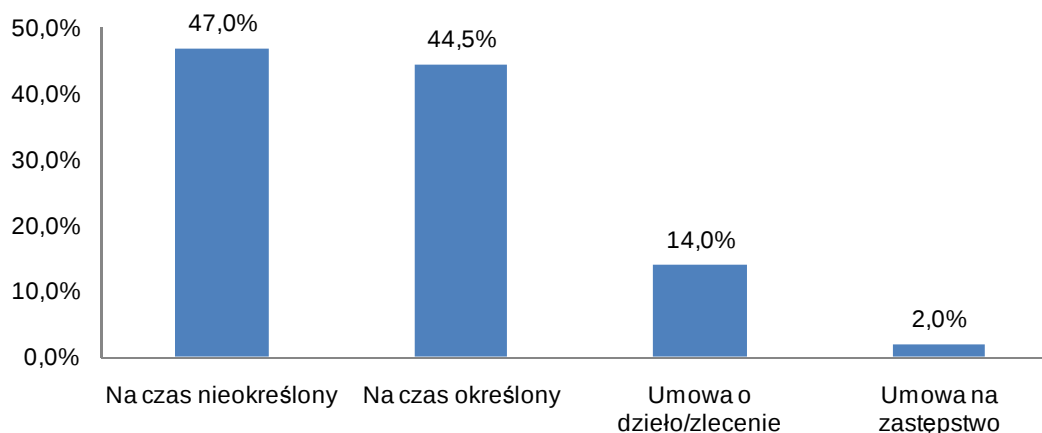
Tabela 12. Liczba pracowników przedsiębiorstwa.

Liczba pracowników	Liczba firm (%)
Od 1 do 9 pracowników	86,0%
Od 10 do 49 pracowników	10,5%
Od 50 do 249 pracowników	1,5%
250 i więcej pracowników	2,0%
Suma	100,0%

Najczęściej oferowaną formą zatrudnienia, wśród lokalnych przedsiębiorców jest umowa na czas nieokreślony (47,0%) oraz umowa na czas określony (44,5%). Natomiast u 14,0% firm główną formą

zatrudnienia są umowy o dzieło/zlecenie, a u 2,0% - umowa na zastępstwo. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 16.

Rysunek 16. Dominujące formy zatrudnienia pracowników.

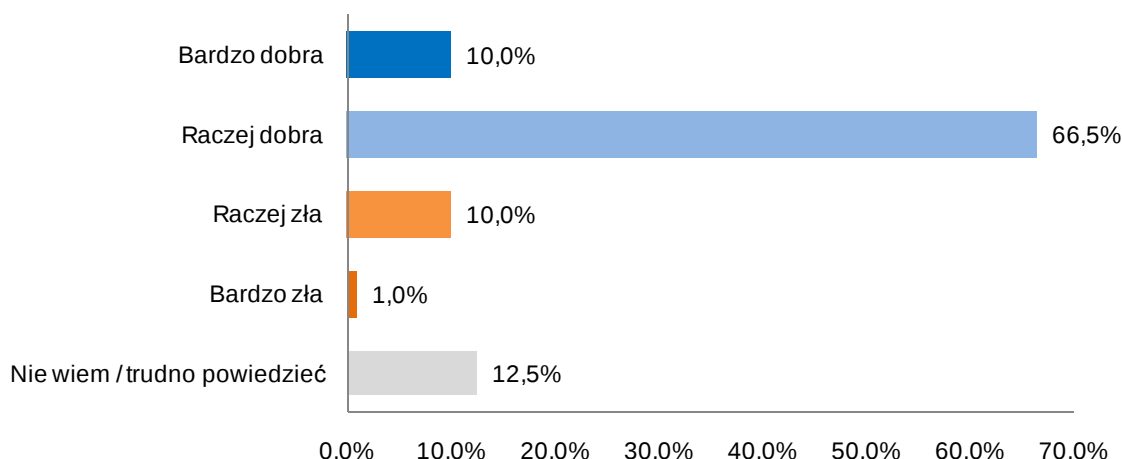

Badane przedsiębiorstwa scharakteryzowano także pod względem sekcji PKD. I tak największa liczba badanych przedsiębiorstw przynależy do sekcji G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Grupa ta zawiera szeroko pojęte podmioty, zajmujące się różnorodną formą handlu i sprzedaży. Na kolejnych miejscach znalazły się przedsiębiorstwa przynależące do sekcji S - Pozostała działalność usługowa. Pozostałe sekcje, w których działają badane firmy, to najczęściej sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe, sekcja F – Budownictwo i M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

3.2 Funkcjonowanie badanych przedsiębiorstw

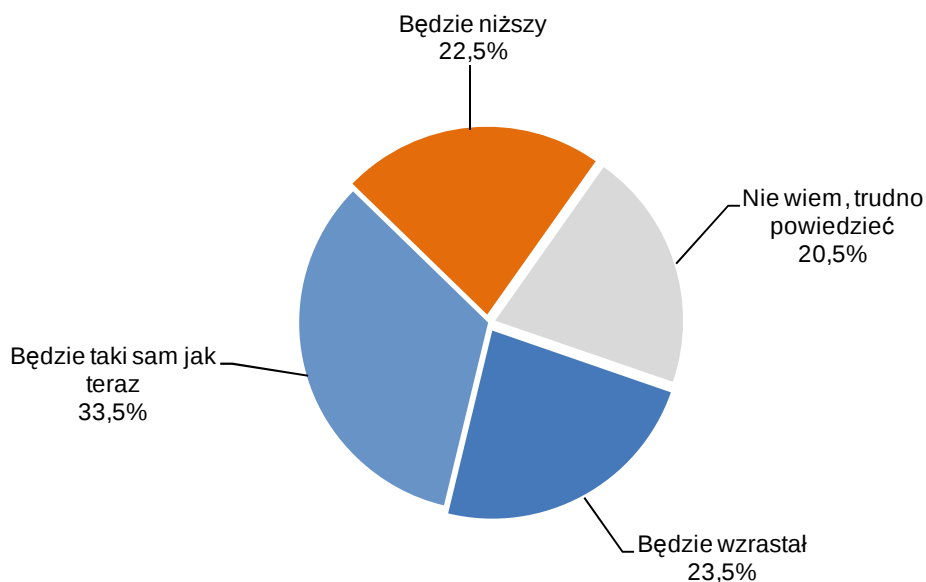
Podstawowy wpływ na funkcjonowanie badanych przedsiębiorstw, ma ich ogólna kondycja na lokalnym rynku. Większość badanych (66,5%), określa ją jako raczej dobrą, a co dziesiąty badany wskazuje na bardzo dobrą sytuację swojej firmy. Wyniki te świadczą o prężnym funkcjonowaniu przedsiębiorstw na terenie powiatu mogileńskiego. 10,0% firm określa kondycję swojej firmy jako raczej złą, a 1,0% - jako bardzo złą. Kondycji swojego przedsiębiorstwa nie potrafi określić 12,5% badanych. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi znajduje się na wykresie zamieszczonym na rysunku nr 17.

Rysunek 17. Kondycja przedsiębiorstw.

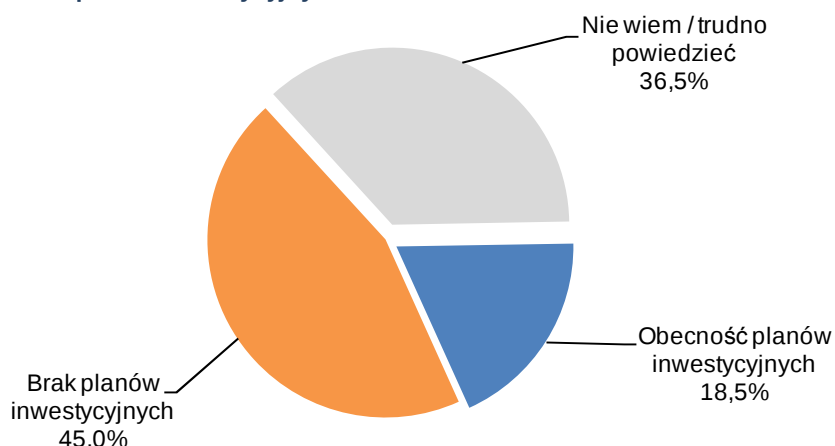
W kolejnej części badania zapytano ankietowanych, jak ich zdaniem będzie kształtował się popyt na oferowane przez przedsiębiorstwo produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku. **Co trzeci respondent jest zdania, że popyt na oferowane przez firmę produkty i usługi w ciągu najbliższego roku będzie taki sam jak teraz.** 23,5% respondentów uważa, że popyt ten będzie wzrastał, a 22,5% - że będzie spadał. Natomiast co piąty przedstawiciel lokalnych przedsiębiorstw nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w omawianej kwestii. Powyższe dane przedstawiono na rysunku nr 18.

Rysunek 18. Popyt na oferowane produkty/usługi w ciągu najbliższego roku.

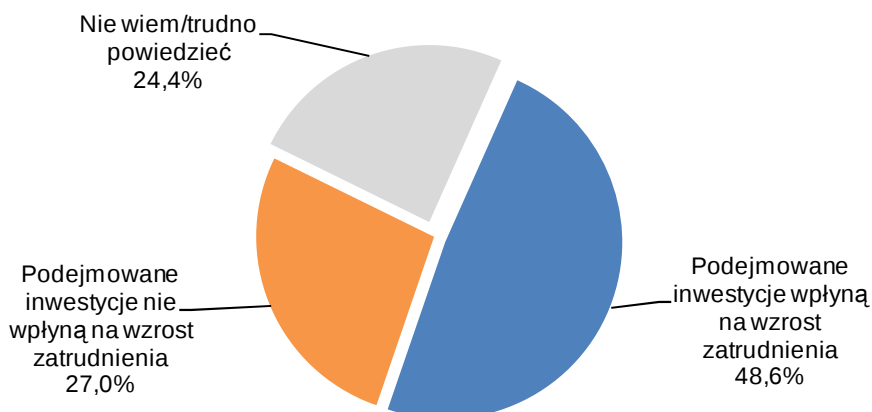
Zachowanie popytu na produkty i usługi oferowane przez firmę ma także wpływ na inwestycje planowane w przedsiębiorstwie. 45,0% badanych firm nie planuje w najbliższym roku przeprowadzania żadnych inwestycji. Natomiast plany inwestycyjne na najbliższe 12 miesięcy posiada 18,5% firm. Dane dotyczące obecności planów inwestycyjnych przedstawiono na rysunku nr 19.

Rysunek 19. Obecność planów inwestycyjnych.

Podjęcie działań inwestycyjnych może wpłynąć na zmiany w zatrudnieniu, na lokalnym rynku pracy. Przedsiębiorców posiadających plany inwestycyjne, na okres najbliższych dwunastu miesięcy, zapytano czy inwestycje te, ich zdaniem, wpłyną na wzrost zatrudnienia w ich firmach. **Niemal połowa badanych przedsiębiorców jest zdania, że podejmowane przez przedsiębiorstwo działania inwestycyjne wpłyną na wzrost zatrudnienia w firmie.** Przeciwnego zdania jest 27,0% ankietowanych. Co czwarty przedstawiciele lokalnych firm nie potrafi jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Dane przedstawia rysunek nr 20.

Rysunek 20. Wpływ podejmowanych inwestycji na wzrost zatrudnienia.

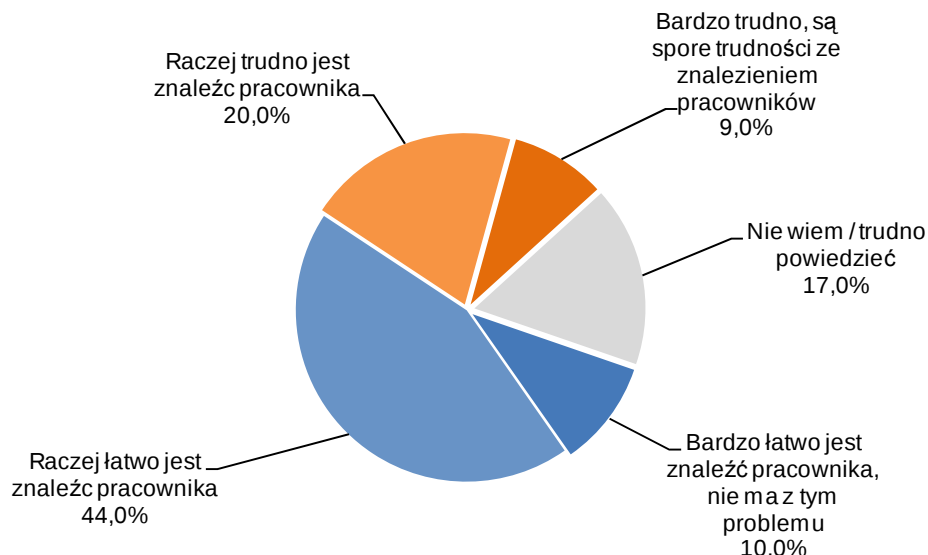

3.3 Plany badanych przedsiębiorstw w kwestii zatrudnienia

W kolejnej części badania, respondentów poproszono o scharakteryzowanie planowanych działań związanych z polityką personalną. Niejako wprowadzenie do tego rozdziału stanowiło pytanie, mające na celu ocenę lokalnego rynku pracy pod kątem dostępności pracowników. **Na pytanie: Czy łatwo jest znaleźć pracownika? twierdząco odpowiedziało łącznie 55,0% ankietowanych przedsiębior-**

biorców. Na trudności w dostępie do pracowników wskazało w sumie 29,0% badanych, z czego 18 pracodawców (9,0%) sygnalizowało, że występują spore trudności ze znalezieniem pracowników. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zobrazowano na rysunku nr 21.

Rysunek 21. Skala trudności w dostępie do pracowników.

Kolejną kwestią poruszoną w badaniu było wskazanie przez pracodawców z powiatu mogileńskiego najbardziej pożądanых cech, którymi powinni charakteryzować się poszukiwani pracownicy. **Najistotniejszą cechą okazało się doświadczenie zawodowe (56,0%). Bardzo ważne są również cechy osobowościowe (46,0%) i posiadane kwalifikacje (44,5%).** W następnej kolejności wskazywane były: wykształcenie i staż pracy (odpowiednio 31,5% i 30,5%). Na mobilność zawodową, wiek, mobilność terenową oraz płeć, jako czynnik istotny z punktu widzenia pracodawcy, wskazało w każdym przypadku mniej niż 20% badanych. Ponadto 2,5% badanych wskazało na inne cechy pracowników, takie jak uczciwość, chęć do pracy czy „oddany pracownik, żyjący firmą”. Zestawienie wszystkich wskazywanych przez pracodawców cech znajduje się w tabeli nr 13.

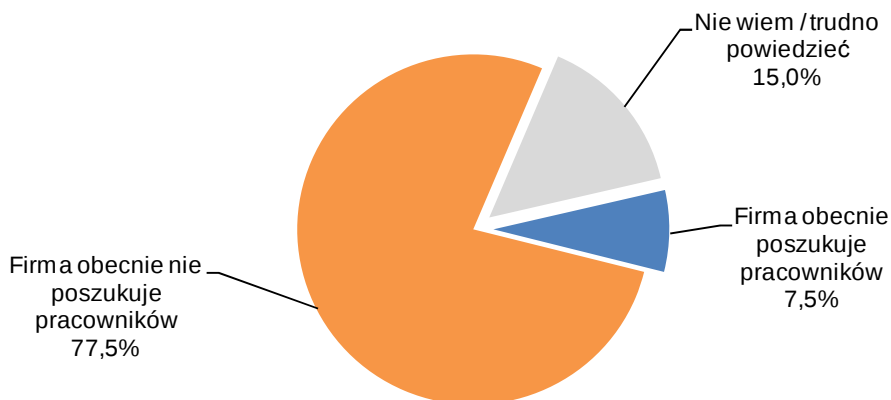
Tabela 13. Najistotniejsze cechy pracowników z punktu widzenia pracodawcy.

Cecha	Liczba wskazań (%)
Doświadczenie zawodowe	56,0%
Cechy osobowości	46,0%
Posiadane kwalifikacje	44,5%
Wykształcenie	31,5%
Staż pracy	30,5%
Mobilność zawodowa	18,0%
Wiek	15,5%

Cecha	Liczba wskazań (%)
Mobilność terenowa	10,5%
Płeć	8,0%
Inna	2,5%
Nie wiem / trudno powiedzieć	1,0%

W obecnej chwili pracowników poszukuje 15 badanych przedsiębiorstw (7,5%), natomiast 155 firm (77,5%), na chwilę obecną, nie planuje powiększenia kadry swoich pracowników. Dane dotyczące poszukiwania pracowników przedstawiono na rysunku nr 22.

Rysunek 22. Poszukiwanie pracowników.

Przedstawicieli przedsiębiorstw, którzy obecnie poszukują nowych pracowników zapytano następnie o uzasadnienie podejmowanych w tym celu działań. **Jako główną przyczynę poszukiwania nowych pracowników wskazywano na brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach (40%).** Po 20% badanych wskazało na rozbudowę firmy i uzupełnianie liczby pracowników w związku z płynnością (np. zwolnieniami, zmianami pracodawcy). Natomiast po 2 pracodawców (po 13,3%) wskazało na wzrost sprzedaży produkowanych produktów/świadczonych usług na terenie Polski oraz za granicą, zakup nowych maszyn i urządzeń, stosowanie nowych technologii, uzupełnienie kadry wynikające z przechodzenia na renty, emerytury, itp. Zestawienie wszystkich wskazywanych przyczyn poszukiwania pracowników przez pracodawców z powiatu mogileńskiego przedstawiono w tabeli czternastej.

Tabela 14. Przyczyny poszukiwania pracowników.

Wskazanie	(%)
Brakuje nam pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach	40,0%
Rozbudowaliśmy firmę	20,0%
Brakuje nam pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającej z płynności, np. zwolnienia, zmiana pracodawcy	20,0%

Wzrosła sprzedaż produkowanych przez nas produktów/świadczonych usług (na terenie Polski)	13,3%
Wzrosła sprzedaż produkowanych przez nas produktów/świadczonych usług wśród odbiorców zagranicznych	13,3%
Zakupiliśmy nowe maszyny i urządzenia	13,3%
Zaczęliśmy stosować nowe technologie	13,3%
Brakuje nam pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającego z przechodzenia na renty, emerytury itp.	13,3%

Badani wskazali również zawody i stanowiska pracy oraz związane z nimi umiejętności, jakich poszukują. Badani pracodawcy najczęściej poszukują cieśli (30 osób) i robotników budowlanych (20 osób), posiadających umiejętności organizacyjne, umiejętność pracy w zespole oraz wykazujących zaangażowanie i chęci. W następnej kolejności poszukiwani są sprzedawcy (9 osób), którzy dysponują takimi umiejętnościami jak: komunikatywność, uczciwość, umiejętność pracy w zespole, doświadczenie. Ponadto pracodawcy szukają trzech fryzjerów/fryzjerek, trzech piekarzy oraz florystkę, magazyniera, sprzedawcę/mechanika, szwaczkę, elektryka. Szczegółowe zestawienie wszystkich zawodów szczególnie poszukiwanych na lokalnym rynku pracy oraz przyporządkowanych im cech prezentuje tabela nr 15.

Tabela 15. Obecnie poszukiwani pracownicy.

Zawód/stanowisko	Umiejętności	Liczba poszukiwanych pracowników (N)
Cieśla szalunkowy	umiejętności organizacyjne, pracy w zespole, zaangażowanie	30
Robotnik budowlany	umiejętność pracy w zespole, zaangażowanie, chęci	20
Sprzedawca	komunikatywność, uczciwość, umiejętność pracy w zespole, doświadczenie	9
Fryzjer/ka	kreatywność, komunikatywność, doświadczenie	3
Piekarz	komunikatywność	3
Florystka	umiejętność układania bukietów	1
Magazynier	komunikatywność	1
Sprzedawca/mechanik	znajomość motoryzacji	1
Szwaczka	dyspozycyjność, doświadczenie	1
Elektryk	x	x

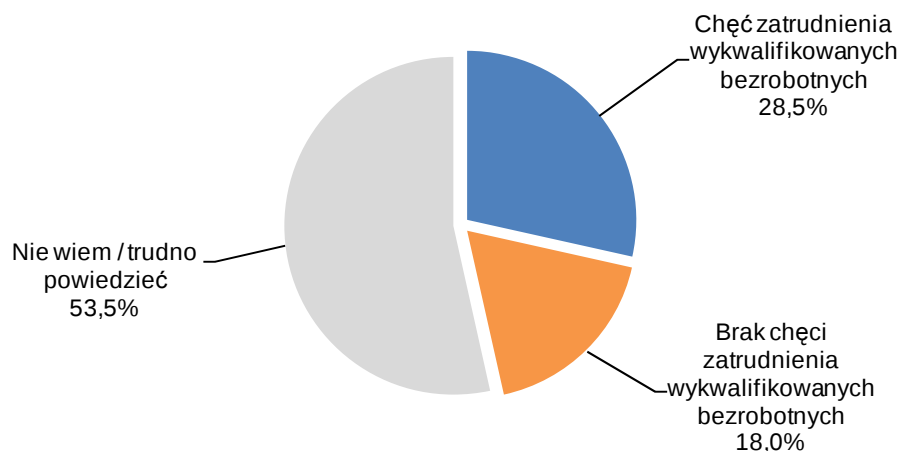
x – brak wskazania

Pracodawców, obecnie poszukujących nowych pracowników, zapytano następnie czy podczas procesu rekrutacji biorą oni pod uwagę inne cechy niż kwalifikacje i umiejętności zawodowe zgłaszających się osób. **6 pracodawców (26,7% pracodawców obecnie poszukujących pracowników) zwraca uwagę na inne czynniki niż kwalifikacje i umiejętności zawodowe.** Do takich dodatkowych ele-

mentów pracodawcy zaliczyli: kreatywność, punktualność, uczciwość, cechy związane z pracą w zespole.

Znając odsetek pracodawców obecnie poszukujących nowych pracowników, zapytano ich czy zatrudniliby osoby bezrobotne, które zostałyby przeszkolone pod kątem poszukiwanych przez firmę kwalifikacji i umiejętności. Prawie 30% badanych przedsiębiorstw pozytywnie odnosi się do zatrudnienia takich osób bezrobotnych. Niezainteresowanych taką możliwością byłoby nieco niespełna 20% pracodawców. Ponad połowa nie potrafiła jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Omawiane dane zaprezentowano na rysunku nr 23.

Rysunek 23. Zatrudnienie wykwalifikowanych osób bezrobotnych.

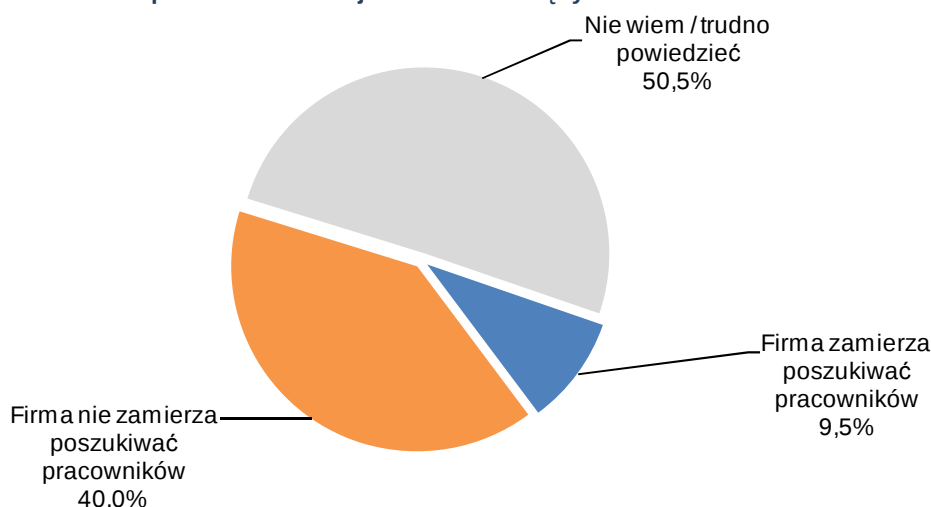

3.4 Prognozy dla lokalnej przedsiębiorczości.

Plany lokalnych przedsiębiorców, dotyczące zatrudniania nowych pracowników są ważnym punktem odniesienia w omawianej kwestii. Pozwalają w pewnym stopniu określić jak będzie się kształtowała sytuacja na lokalnym rynku pracy i co za tym idzie, czy nastąpi wzrost zatrudnienia przy jednoczesnym zmniejszeniu bezrobocia w powiecie.

Wszystkich badanych przedsiębiorców, poproszono o określenie jak będzie się kształtowało zapotrzebowanie na nowych pracowników, w okresie najbliższych dwunastu miesięcy, w ich firmie. **Około 10% badanych pracodawców z powiatu mogileńskiego, zamierza w najbliższym roku poszukiwać nowych pracowników.** Połowa badanych nie potrafi jednoznacznie wskazać czy w najbliższym roku będzie potrzebował dodatkowych pracowników, a 40% nie zamierza poszukiwać pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Dane te prezentuje rysunek nr 24.

Rysunek 24. Poszukiwanie pracowników – najbliższe 12 miesięcy.

Badani, którzy wykazali zainteresowanie zatrudnieniem nowych pracowników, w okresie najbliższych 12 miesięcy, zostali poproszeni o wskazanie swojego stosunku do zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. **Zainteresowanie zatrudnieniem osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy wykazała prawie połowa badanych**, natomiast około 26% nie jest zainteresowana zatrudnieniem takich osób. Pozostała część badanej grupy nie potrafiła określić swojego stanowiska w tej kwestii. Osoby, które wyraziły zainteresowanie zatrudnieniem takich osób, poproszono o określenie grup osób, których zatrudnieniem są zainteresowani. Najczęściej badani wskazywali na osoby do 25 roku życia (22,6% grupy), a w następnej kolejności osoby długotrwale bezrobotne, bez doświadczenia zawodowego i bez wykształcenia średniego (po 6,5% grupy). Lista wszystkich grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz zainteresowanie wyrażane osobami z tych grup przedstawia tabela nr 16.

Tabela 16. Zainteresowanie osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Grupa bezrobotnych	Liczba wskazań	Procent wskazań
Osoba bezrobotna do 25 roku życia	7	22,6%
Osoba długotrwale bezrobotna	2	6,5%
Osoba bezrobotna bez doświadczenia zawodowego	2	6,5%
Osoba bezrobotna bez wykształcenia średniego	2	6,5%
Osoba bezrobotna powyżej 50 roku życia	1	3,2%
Osoba bezrobotna bez kwalifikacji zawodowych	1	3,2%
Osoba bezrobotna, która po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęła zatrudnienia	1	3,2%
Osoba bezrobotna niepełnosprawna	1	3,2%
Kobieta, która po urodzeniu dziecka nie podjęła zatrudnienia	0	0,0%

Osoba bezrobotna samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	0	0,0%
Osoba bezrobotna po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0,0%

Przedsiębiorców zamierzających w ciągu najbliższego roku, poszukiwać nowych pracowników zapytano następnie o przyczyny tych planowanych działań. W pierwszej kolejności wskazywano na wzrost sprzedaży produktów/usług na terenie Polski (36,8%) i rozbudowę firmy (26,3%). Stosunkowo często wśród przyczyn poszukiwania pracowników w najbliższym roku wskazywano również brak pracowników wynikający z płynności (np. zwolnienia, zmiana pracodawcy) i brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach (po 21,1%). Szczegółowy opis wszystkich wskazywanych przez respondentów przyczyn poszukiwania pracowników przedstawiono w tabeli nr 17.

Tabela 17. Przyczyny poszukiwania pracowników – najbliższe 12 miesięcy.

Przyczyna	(%)
Wzrost sprzedaży produkowanych przez nas produktów/świadczonej usług (na terenie Polski)	36,8%
Rozbudowa firmy	26,3%
Brak pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającej z płynności, np. zwolnienia, zmiana pracodawcy	21,1%
Brak pracowników o odpowiednich kwalifikacjach i umiejętnościach	21,1%
Brak pracowników z powodu konieczności uzupełnienia liczby pracowników wynikającego z przechodzenia na renty, emerytury itp.	15,8%
Zakup nowych maszyn i urządzeń	5,3%
Nie wiem, trudno powiedzieć	5,3%

Wśród zawodów i stanowisk na które firmy zamierzają poszukiwać pracowników w najbliższym roku największym zainteresowaniem będzie się cieszył zawód sprzedawcy (chęć zatrudnienia 6 pracowników). Ponadto wskazano na przyszłe zapotrzebowanie na 2 mechaników, 2 monterów instalacji CO oraz 1 sprzedawcę/mechanika i 1 mechanika. Dodatkowo pracodawcy zamierzają poszukiwać w najbliższym roku cieśli, piekarzy i robotników budowlanych. W tabeli osiemnastej przedstawiono wszystkie wskazywane przez respondentów zawody i stanowiska na które będą poszukiwani pracownicy w okresie najbliższych 12 miesięcy.

Tabela 18. Poszukiwani pracownicy – najbliższe 12 miesięcy.

Zawód/stanowisko	Liczba poszukiwanych pracowników
Sprzedawca	6
Mechanik	3
Monter instalacji CO	2
Sprzedawca/mechanik	1
Cieśla szacunkowy	x
Piekarz	x
Robotnik budowlany	x

x – brak wskazania

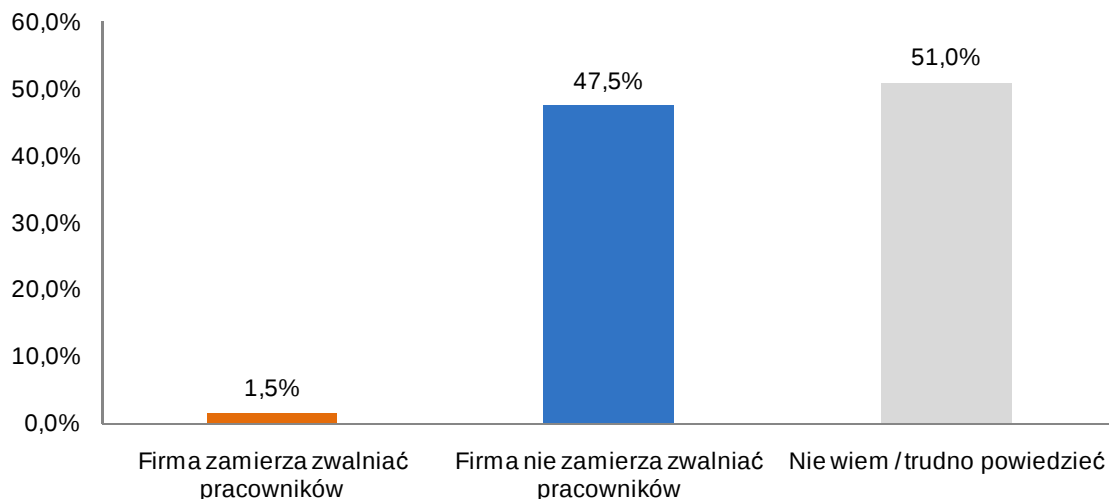
Przedsiębiorcy, którzy w najbliższym roku zamierzają zatrudniać nowych pracowników poproszeni zostali o wskazanie, czy podczas poszukiwania pracowników pod uwagę będą brali inne cechy niż kwalifikacje i umiejętności zawodowe zgłaszającego się kandydata. Około 26% ankietowanych odpowiedziało twierdząco, wskazując na takie cechy jak dyspozycyjność, komunikatywność, cechy osobowościowe. Ponad 30% przedsiębiorców nie potrafiło wskazać, czy podczas poszukiwania pracowników będą brane pod uwagę cechy inne niż kwalifikacje i umiejętności zawodowe potencjalnych pracowników.

Kwestią o dużym znaczeniu dla stabilności lokalnego rynku pracy, pozwalającą między innymi na ocenę stabilności zatrudnienia w powiecie, jest ocena potencjalnego zagrożenia likwidacją przedsiębiorstwa (rysunek nr 25). W powiecie mogileńskim 8,0% badanych przyznało, że groźba likwidacji firmy jest realna. **Zdecydowana większość – 92,0% badanych jednostek - nie wskazuje jakoby firmie miała grozić likwidacja.**

Rysunek 25. Zagrożenie likwidacją.

Z likwidacją firm związane są ściśle zwolnienia pracowników. Duża liczba zwolnień może być przyczyną wzrostu bezrobocia oraz pogorszenia sytuacji społeczno - gospodarczej w powiecie. **Prawie połowa lokalnych przedsiębiorców biorących udział w badaniu nie planuje zwolnień w okresie najbliższych 12 miesięcy.** Działania takie chce podjąć zaledwie 1,5% badanych. Dane te zilustrowano na rysunku nr 26.

Rysunek 26. Planowane zwolnienia pracowników - najbliższe 12 miesięcy.

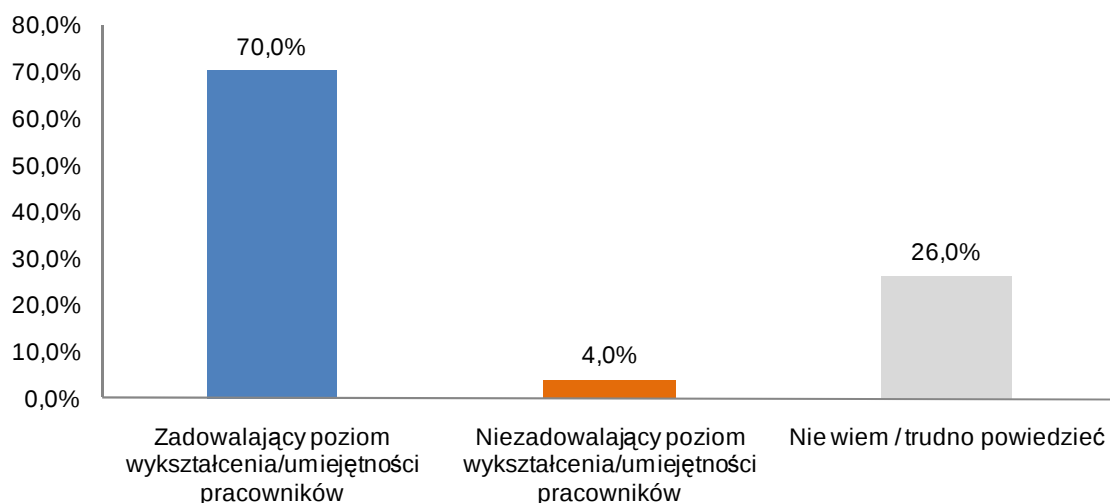

Przedsiębiorcy, którzy wskazali stanowiska z których zamierzają zwalniać pracowników w najbliższym roku, wskazali na sprzedawców (2 osoby) i mechanika (1). Wśród przyczyn planowanych zwolnień wymieniane były: zła sytuacja finansowa firmy (2 wskazania) i wzrost kosztów pracy (1 wskazanie).

3.5 Ewaluacja potrzeb szkoleniowych

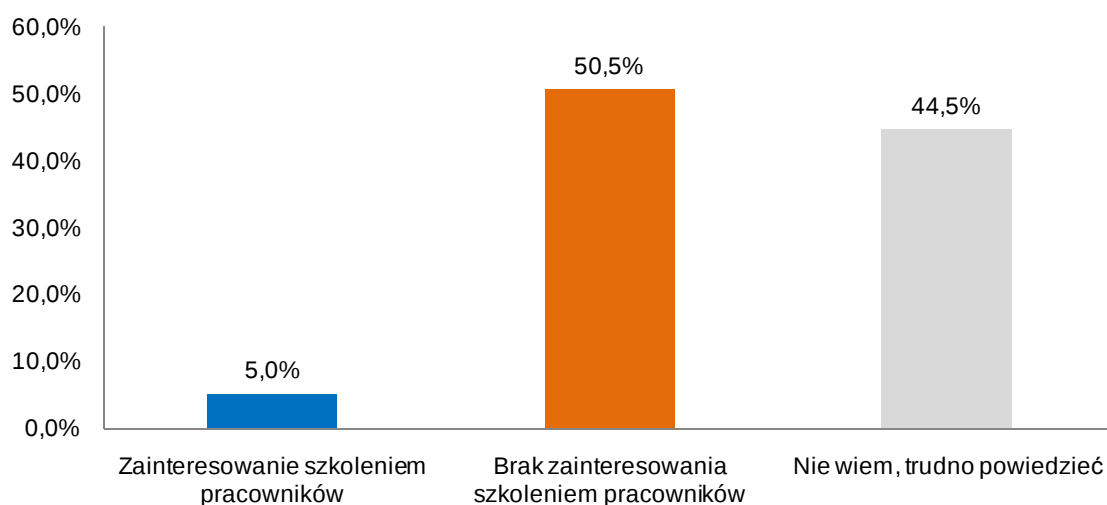
Omawiając kwestię szkoleń, na wstępie badani przedsiębiorcy zostali zapytani o stopień zadowolenia z poziomu wykształcenia swoich obecnych pracowników. **70,0% przedsiębiorców biorących udział w badaniu jest zadowolona z poziomu wykształcenia pracowników oraz posiadanych przez nich umiejętności.** Jako niezadowolający poziom wykształcenia swoich pracowników oceniło 4,0% badanych. Informacje na temat poziomu zadowolenia pracodawców z powiatu mogileńskiego, z poziomu wykształcenia swoich pracowników prezentuje wykres nr 27.

Rysunek 27. Poziom zadowolenia z wykształcenia pracowników.

Po pytaniu wprowadzającym, badanych przedsiębiorców zapytano, czy ich firma jest zainteresowana podnoszeniem kwalifikacji pracowniczych poprzez szkolenia. **5,0% badanych firm wyraziło chęć szkolenia pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.** Brak zainteresowania szkoleniami pracowniczymi występuje u blisko 51% ogółu ankietowanych, co zobrazowano na rysunku nr 28

Rysunek 28. Zainteresowanie szkoleniami pracowniczymi.

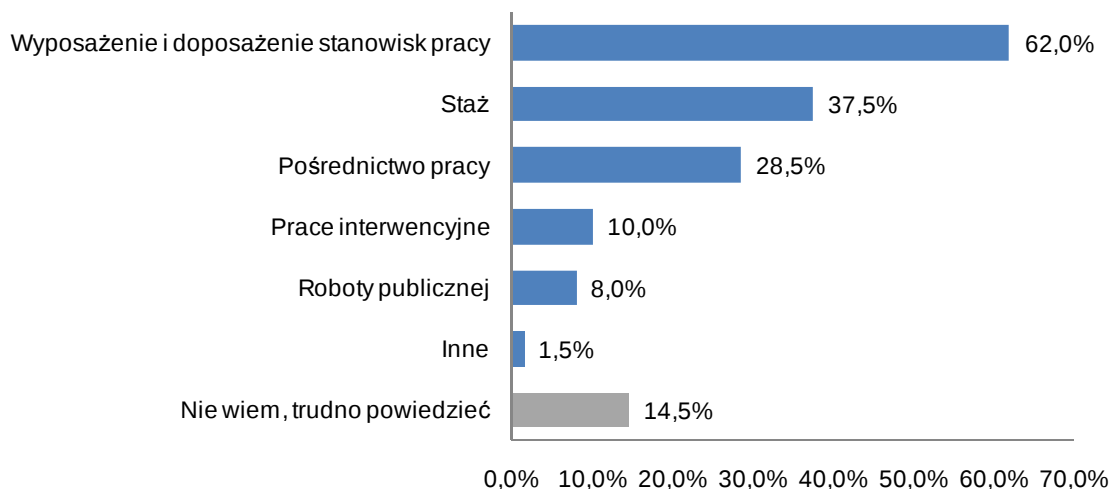
Przedsiębiorców, którzy planują w ciągu najbliższych 12 miesięcy, szkolić pracowników poproszono o podanie liczby osób, które zamierzają skierować na szkolenie oraz o podanie zawodu i umiejętności posiadanych przez pracowników, którzy mają zostać skierowani na szkolenie. Spośród pracodawców, którzy planują szkolenia dla pracowników, **większość zamierza przeszkolić od 1 do 2 pracowników (10 pracodawców), pojedynczy pracodawcy zamierzają przeszkolić 25 operatorów maszyn budowlanych, 10 pracowników biurowych oraz 150 cieśli/murarzy/kierowców.** Ponadto 4 firmy chcą skierować na szkolenia sprzedawców, po 2 pracodawców chce szkolić fryzjerów oraz krawcowe. Pojedyncze firmy chcą szkolić monterów instalacji CO oraz handlowca.

W kwestii finansowania szkoleń, w **większości przypadków (70,0%) koszty te poniesie przedsiębiorstwo z własnych środków**, 3 ankietowanych wyraziło zdanie, że koszty szkolenia pokrywać będzie Fundusz Pracy. Jeden pracodawca nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć z jakich środków pokryje koszty szkolenia.

3.6 Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

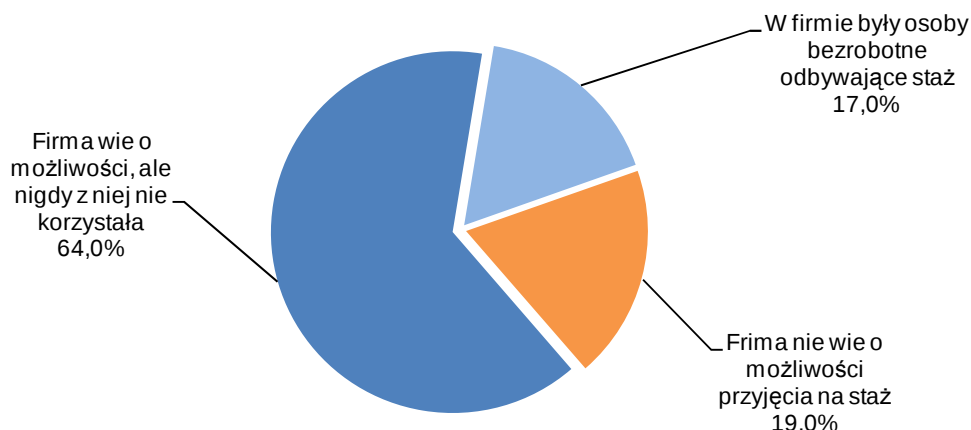
Instytucją o dużym znaczeniu na lokalnym rynku pracy jest Powiatowy Urząd Pracy. Działania podejmowane przez Urząd oraz współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami, może prowadzić do pozytywnych zmian na lokalnym rynku pracy. Aby poznać jak kształtuje się współpraca przedsiębiorców z powiatu mogileńskiego, z Powiatowym Urzędem Pracy w Mogilnie, badanych przedstawicieli firm poproszono o wskazanie, jakich form wsparcia oczekują ze strony Urzędu Pracy. **Największa część pracodawców (62,0% ogółu), byłaby zainteresowana wyposażeniem i doposażeniem stanowiska pracy**, a ponad jedna trzecia firm chciałaby przyjąć bezrobotnych na staż z Urzędu Pracy. W następnej kolejności pracodawcy zainteresowani są: pośrednictwem pracy oraz pracami interwencyjnymi (odpowiednio 28,5% oraz 10,0% badanych). Nieco mniej (8,0%) chciałoby otrzymać wsparcie w postaci robót publicznych. 14,5% firm nie potrafi jednoznacznie określić jakiej formy wsparcia oczekuje od Urzędu Pracy. Rozkład odpowiedzi przedstawia rysunek nr 29.

Rysunek 29. Pożądane formy wsparcia ze strony Urzędu Pracy.

W następnej kolejności sprawdzono, czy pracodawcy orientują się o formach wsparcia oferowanym osobom bezrobotnym i czy są zainteresowani przyjęciem takich osób do swojej firmy. **Większość przedsiębiorców (81,0% ogółu), wie o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej, skierowanej przez Urząd Pracy na staż do ich firmy, przy czym 64,0% nigdy z niej nie korzystało.** Natomiast, około 19,0% firm, nie wie o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej, skierowanej na staż z Urzędu Pracy. Dane prezentuje rysunek nr 30.

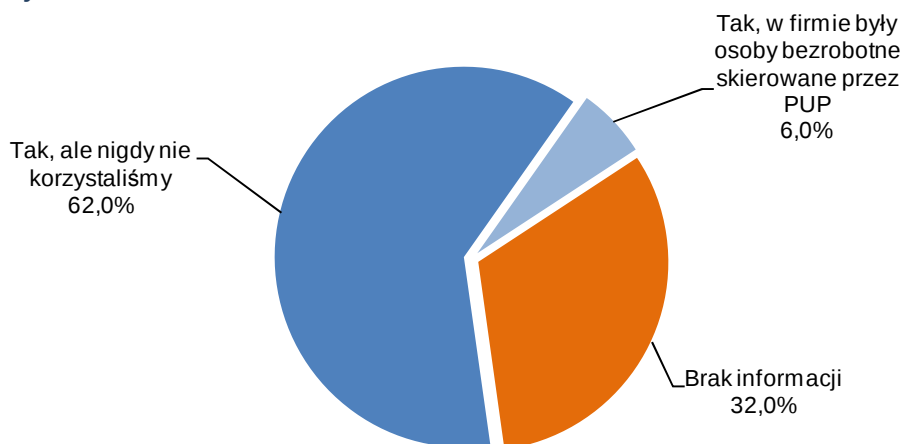
Rysunek 30. Wiedza o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej, skierowanej przez Urząd Pracy, na staż w firmie.

Spośród firm, które wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej na staż, większość przedsiębiorstw - prawie 51,2% grupy (83 firm) - nie planuje, w okresie najbliższych 12 miesięcy, przyjąć osoby bezrobotnej na staż. Zainteresowanych taką formą współpracy z Urzędem jest 3,1% grupy (5 firm), natomiast 74 pracodawców nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. **Firmy, które są zainteresowane przyjęciem stażysty, w ciągu najbliższego roku, chcą przyjąć od 1 do 2 osób na stanowisko sprzedawcy – 4 firmy** (wśród najczęstszych umiejętności wymaganych na to stanowisko wymieniane były: obsługa kasy fiskalnej, doświadczenie, rozmowa z klientem), jedna firma jest zainteresowana przyjęciem fryzjera oczekując od kandydata podstaw we fryzjerstwie i komunikatywności.

Większość przedsiębiorstw (68,0%), biorących udział w badaniu, wie o możliwości przygotowania zawodowego dorosłych, w tym 6,0% korzystało już z takiej możliwości. 62,0% badanych firm nigdy nie korzystało z możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej skierowanej przez PUP, w ramach przygotowania zawodowego dorosłych. Natomiast 32,0% ogółu nie wiedziało o takiej możliwości. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 31.

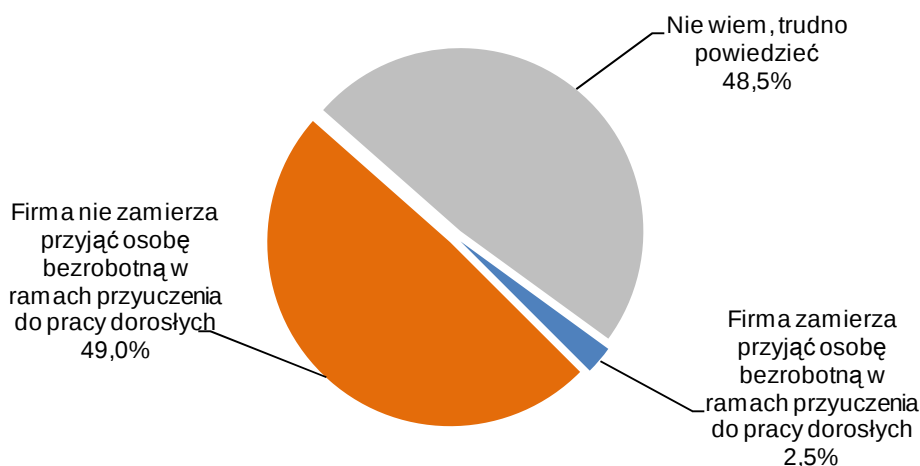
Rysunek 31. Wiedza o możliwości przygotowania zawodowego dorosłych, skierowanych przez Urząd Pracy do firmy.

Spośród firm, które posiadały informacje o możliwości przygotowania zawodowego dorosłych, zainteresowanie przyjęciem osoby bezrobotnej w ramach praktycznej nauki zawodu wyraża 4 respondentów (2,9% grupy). Znaczna część firm nie planuje przyjęcia takiej osoby, w ciągu najbliższych 12 miesięcy (45,6% grupy), z kolei 51,5% grupy nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Firmy, które są zainteresowane przyjęciem bezrobotnego w ramach praktycznej nauki zawodu w swojej firmie, w ciągu najbliższego roku chcą przyjąć od 1 do 2 osób na stanowisko sprzedawcy (2 firmy), fryzjera oraz monter instalacji CO (pojedyncze przedsiębiorstwa).

Większość firm - 49,0% ogółu - nie jest zainteresowana przyjęciem, w ciągu najbliższego roku, osoby bezrobotnej w ramach przyuczenia do pracy dorosłych (rysunek nr 32). Chęć przyjęcia takiej osoby wyraziło jedynie 2,5% firm (5 przedsiębiorstw). Prawie 49% respondentów nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie. Firmy zainteresowane tą formą wsparcia dla bezrobotnych, najczęściej przyjąłby 1 - 2 osoby na stanowisko sprzedawcy (4 firmy) oraz fryzjera (1 firma).

Rysunek 32. Wiedza o możliwości przyuczenia do pracy dorosłych, skierowanych przez Urząd Pracy do firmy.

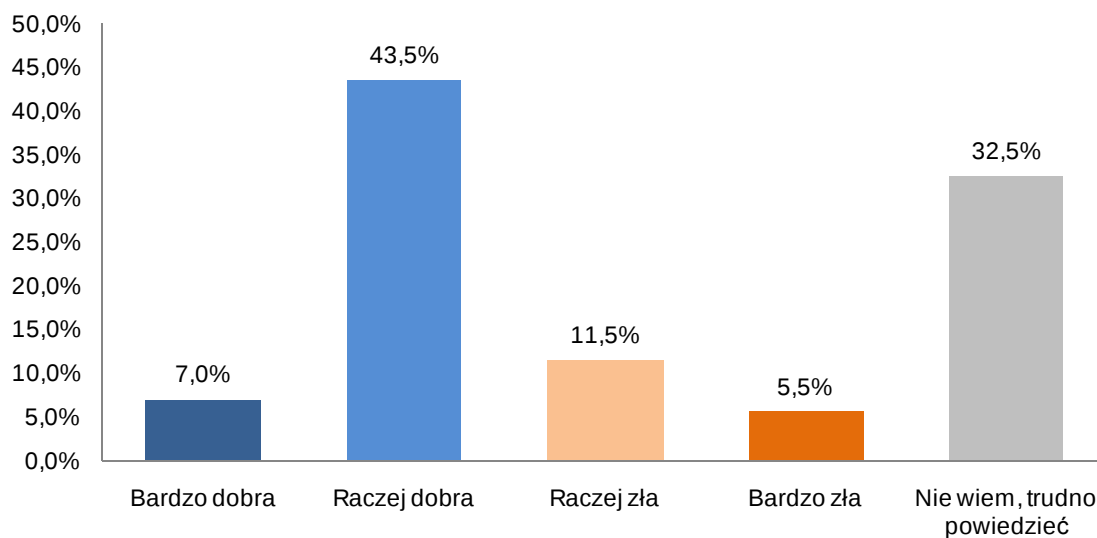

Badanym zadano również pytanie o dodatkowe działania zwiększające stopień aktywizacji osób bezrobotnych. Blisko 68% badanych wskazało ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników, ponad jedna trzecia podała refundację kosztów dojazdów do Urzędu Pracy/przyszłego miejsca zatrudnienia. Nieco mniej respondentów wskazuje na dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. 23,0% pracodawców jest zdania, że czynnikiem podnoszącym stopień aktywizacji jest przekwalifikowanie się/podniesienie poziomu wykształcenia, niemal równie liczna grupa wskazała na możliwości podjęcia pracy w miejscowości oddalonej od stałego miejsca zamieszkania. W pozostałych przypadkach częstość odpowiedzi nie przekroczyła 20%. 6,5% badanych nie potrafiło wskazać takich działań. Zestawienie wszystkich wskazanych działań przedstawia tabela nr 19.

Tabela 19. Działania zwiększające stopień aktywizacji osób bezrobotnych.

Grupa bezrobotnych	Procent wskazań
Ulgi dla pracodawców (np. podatkowe) z tytułu zatrudnienia nowych pracowników	67,5%
Refundacja kosztów dojazdu osób bezrobotnych do urzędu pracy/przyszłego miejsca zatrudnienia (w przypadku form pomocy organizowanych przez urząd pracy)	35,5%
Dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy	31,5%
Przekwalifikowanie się/podniesienie poziomu wykształcenia	23,0%
Możliwości podjęcia pracy w miejscowości oddalonej od stałego miejsca zamieszkania (poza granicami powiatu)	22,0%
Zapewnienie opieki nad dzieckiem	18,5%
Promocja elastycznych form zatrudnienia (np. telepraca, praca w niepełnym wymiarze godzin)	15,5%
Zapewnienie opieki nad osobami zależnymi (w tym osobami niepełnosprawnymi)	13,0%
Nie wiem, trudno powiedzieć	6,5%

Na koniec poproszono aby badani ocenili działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie. **50,5% badanych pozytywnie oceniło działalność Urzędu (w tym 43,5% przyznało ocenę „Raczej dobrą”)**, odmiennego zdania jest 17,0% badanych przedsiębiorców. Natomiast 32,5% - wybrało odpowiedź „Nie wiem, trudno powiedzieć”. Omawiane oceny prezentuje rysunek nr 33.

Rysunek 33. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie.

4 Prezentacja wyników badania – grupa osób bezrobotnych

4.1 Charakterystyka osób bezrobotnych

Badanie przeprowadzone zostało wśród 250 osób bezrobotnych zamieszkujących powiat mogileński. Dobór respondentów do wywiadu dokonany był w sposób losowy, a badanie przeprowadzone było w oparciu o kwestionariusz badawczy. **Przeprowadzone badanie umożliwiło dokonanie oceny sytuacji bezrobotnych na lokalnym rynku pracy, diagnozę przyczyn braku podjęcia przez nich zatrudnienia oraz ich potrzeby szkoleniowe.**

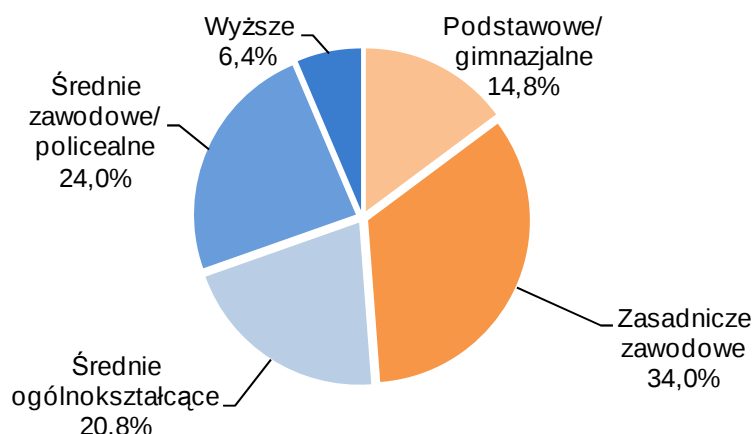
Respondentami w większości były kobiety (63,2%). Przeważającą grupą badanych to osoby młode (poniżej 34 roku życia), przy czym grupa respondentów między 18-24 rokiem życia stanowi 34,0% ogółu badanych. Rozkład wieku badanych zaprezentowano w tabeli nr 20.

Tabela 20. Wiek respondentów.

Wiek	Liczba osób (%)
18-24 lat	34,0%
25-34 lat	30,8%
35-44 lat	14,8%
45-54 lat	13,6%
55-59 lat	5,2%
60-65 lat	1,6%

Udział respondentów posiadających wykształcenie wyższe wyniósł 6,4%. Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiada 20,8% ogółu respondentów, a blisko co czwarty bezrobotny ma wykształcenie średnie zawodowe/policealne. 34,0% grupy bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast 14,8% ankietowanych ma najniższe wykształcenie - podstawowe bądź gimnazjalne. Wykształcenie badanych przedstawiono na rysunku nr 34.

Rysunek 34. Wykształcenie badanych osób bezrobotnych z terenu powiatu.

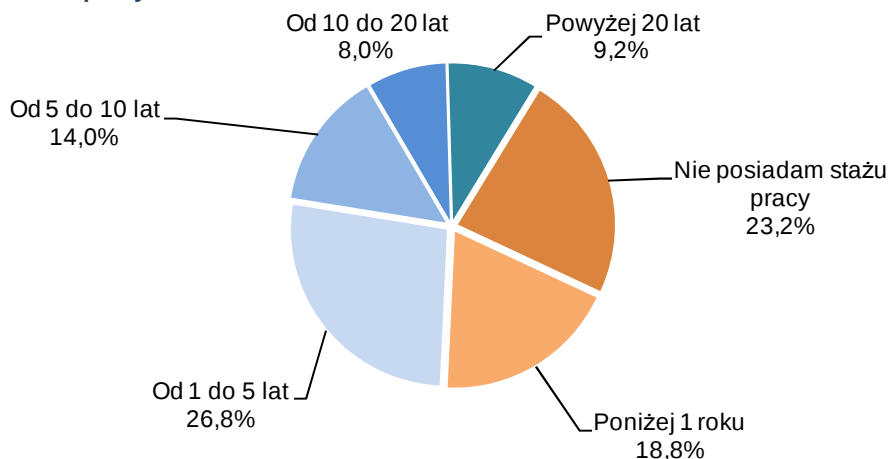
Do grup określanych jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy łącznie 87,6% badanych osób bezrobotnych. **34,0% ankietowanych bezrobotnych nie ukończyło 25 roku życia.** Ponad jedna piąta respondentów – 22,0% to osoby bezrobotne bez wykształcenia średniego, nieco mniejszą grupę tworzą osoby długotrwale bezrobotne (21,2%). Respondenci zaliczający się do grupy bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego oraz bez kwalifikacji zawodowych stanowią odpowiednio 19,6% oraz 13,2% ogółu. Udział osób należących do grupy bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniósł 14,0% ogółu. Do pozostałych grup określanych jako znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, należy w każdej z wskazywanych kategorii, mniej niż 5% grupy. Respondenci nienależący do żadnej z grup określanych jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowią 12,4% ogółu. Dane prezentuje tabela nr 21.

Tabela 21. Status osoby bezrobotnej.

Status osoby bezrobotnej	Odsetek badanych (%)
Osoba bezrobotna do 25 roku życia	34,0%
Osoba długotrwale bezrobotna	21,2%
Osoba bezrobotna powyżej 50 roku życia	14,0%
Osoba bezrobotna bez kwalifikacji zawodowych	13,2%
Osoba bezrobotna bez doświadczenia zawodowego	19,6%
Osoba bezrobotna bez wykształcenia średniego	22,0%
Kobieta, która po urodzeniu dziecka nie podjęła zatrudnienia	4,8%
Osoba bezrobotna samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	2,4%
Osoba bezrobotna, która po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęła zatrudnienia	0,0%
Osoba bezrobotna niepełnosprawna	4,8%
Osoba bezrobotna po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0,8%
Nie należę do żadnej z powyższych grup (nie jestem bezrobotnym w szczególnej sytuacji na rynku pracy)	12,4%

Respondentów zapytano o ich ogólny staż pracy (rysunek nr 35). Blisko 46% respondentów pracowało przez okres nie dłuższy niż 5 lat, w tym 26,8% podawało przedział czasowy od 1 roku do 5 lat. Ponad jedna piąta ankietowanych, wskazała na staż pracy od 5 do 20 lat, w tym 14,0% ogółu od 5 do 10 lat. Udział osób w przypadku, których staż pracy przekracza 20 lat wynosi 9,2% (23 osoby). Znacznie większa grupa ankietowanych nie posiada stażu pracy 23,2% (58 osób).

Rysunek 35. Staż pracy.

Badanych, którzy posiadają staż pracy, poproszono również o podanie najdłużej wykonywanego przez nich zawodu. **Największą grupę stanowią osoby, które najdłużej pracowały w zawodzie sprzedawcy (38 osób).** W następnej kolejności podawano zawody: pracownik administracyjny/biurowy (18 osób), magazynier i pracownik fizyczny/gospodarczy (po 8 osób) oraz krawcowa (7 osób). Po 4 osoby bezrobotne najdłużej wykonywały zawód murarza oraz stolarza. Następnie zawody: kelner/pomoc kuchenna, kucharz, mechanik, ślusarz podało po 3 ankietowanych. Ponadto 3 osoby wskazały zawód opiekuna/ki, w tym: opiekuna do dziecka i opiekuna osób starszych. 5 osób pracowało jako pomoc: kuchenna, mechanika, młynarza oraz murarza. W pozostałych zawodach częstość wskazań nie przekroczyła liczby 2. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 22.

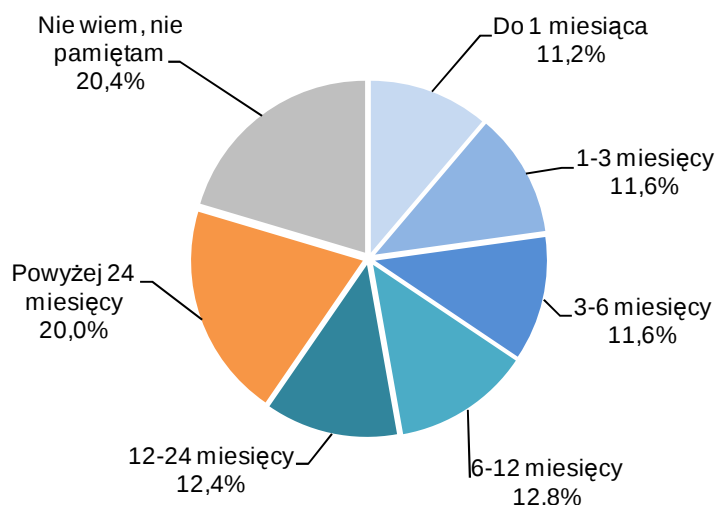
Tabela 22. Zawody wykonywane najdłużej.

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
<i>sprzedawca</i>	38	<i>konsultant</i>	1
<i>pracownik administracyjny/biurowy</i>	18	<i>księgowa</i>	1
<i>pracownik fizyczny/gospodarczy</i>	9	<i>lakiernik</i>	1
<i>magazynier</i>	8	<i>monter</i>	1
<i>krawcowa</i>	7	<i>monter izolacji</i>	1
<i>murarz</i>	4	<i>obsługa monitoringu miejskiego</i>	1
<i>stolarz</i>	4	<i>ogrodnik</i>	1
<i>kelner/pomoc kuchenna</i>	3	<i>operator sprzętu mleczarskiego</i>	1
<i>kucharz</i>	3	<i>operator wózka widłowego</i>	1
<i>mechanik</i>	3	<i>opiekunka osób starszych</i>	1

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
ślusarz	3	pedagog	1
betoniarz/zbrojarz	2	pomoc kuchenna	1
budowlaniec	2	pomoc nauczyciela	1
cukiernik	2	pomocnik mechanik	1
elektryk	2	pomocnik młynarza	1
kierowca	2	pomocnik murarza	1
krawiec/szwacz	2	prace interwencyjne	1
malarz/tapeciarz	2	pracownik hurtowni	1
obuwnik	2	przedstawiciel handlowy	1
operator koparko-ładowarki	2	ratownik	1
pakowacz	2	robotnik drogowy	1
piekarz	2	kierownik serwisu rowerowego	1
pracownik produkcyjny	2	salowa	1
referent	2	spawacz	1
stażysta	2	pracownik spółdzielczy	1
szwaczka	2	stanowisko kierownicze	1
technik ekonomista	2	transport	1
własna działalność	2	zastępca kierownika sklepu	1
opiekunka dla dziecka	2	zdobnik szkła	1
dekarz	1	żołnierz	1
doradca klienta	1	pozostałe odpowiedzi	2
fotograf	1	trudno powiedzieć	20
introligator	1		

Istotnym czynnikiem charakteryzującym sytuację osób bezrobotnych, na lokalnym rynku pracy jest czas pozostawania bez pracy. **Co trzeci bezrobotny uczestniczący w badaniu, pozostaje bez zatrudnienia przez okres nieprzekraczający sześć miesięcy.** Przy czym po około 12% osób nie pracuje od 1 do 3 miesięcy oraz od 3 do 6 miesięcy, a 11,2% ogółu bezrobotnych pozostaje bez zatrudnienia do 1 miesiąca. Co piąty ankietowany pozostaje bez pracy od ponad 2 lat. Dane prezentuje rysunek nr 36.

Rysunek 36. Czas pozostawania bez pracy.

4.2 Postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia.

Jednym z celów przeprowadzonego badania jest określenie postaw osób bezrobotnych wobec zatrudnienia, a także powodów dla których osoby bezrobotne nie mogą znaleźć pracy. **Spośród badanych osób bezrobotnych większość posiada uprawnienia zawodowe (59,2% ogółu).** Wśród osób posiadających uprawnienia najwięcej osób posiada uprawnienia w zawodzie sprzedawcy (18 osób), następnie krawca/krawcowej (16 osób) oraz technika ekonomisty (11 osób). Po 6 osób posiada uprawnienia w zawodzie kucharza/ kucharki, rolnika oraz mechanika, w tym mechanika samochodowego (5 osób) i mechanika maszyn rolniczych (1 osoba). Po 5 osób wskazało na uprawnienia: ogrodnika, stolarza, technika żywienia. Ponadto wskazywano na uprawnienia w zawodach: operator wózka widłowego, pedagog (po 4 wskazania), fryzjer/ka, nauczyciel, prawo jazdy, ślusarz, technik handlowiec (po 3 wskazania). Dodatkowo 4 osoby posiadają uprawnienia w więcej niż jednym zawodzie: kosmetyczka, wizażystka, fryzjerka; krawcowa, florystka, sprzedawca, kucharka; operator wózka widłowego, kurs spawacza, prawo jazdy; sprzedawca, technik bezpieczeństwa i higieny pracy. Uprawnienia w pozostałych zawodach skazywały mniej niż 3 osoby.

Następnie podczas badania ankietowego poproszono respondentów o podanie kierunku kształcenia jaki ukończyli. Najwięcej, bo łącznie 71 osób wskazało, że ma wykształcenie zasadnicze zawodowe, w tym w zawodzie/profilu: sprzedawcy (4), handlowca (3), mechanika (3), ogrodnika (3), krawcowej (3), budowlanca (2), rolnika (2), mechanika maszyn rolniczych (1), chemicznym (1), gastronomicznym (1), pomocy kuchennej (1). Ponadto 44 osoby wskazały wykształcenie zasadnicze zawodowe nie precyzując kierunku kształcenia, w tym 2 osoby kontynuowały naukę w liceum uzupełniającym, a 1 w liceum ogólnokształcącym. W technikum kształciło się łącznie 41 osób uzyskując tytuł technika: ekonomisty (13), żywienia i gospodarstwa domowego (5), informatyka (4), mechanika (3), rolnika (3),

fryzjerstwa (2), budowlanka (2). Pojedyncze osoby posiadają tytuł technika: handlowca i administracji, mechanika pojazdów samochodowych, żywienia, drogownictwa, elektryka, mechanizacji rolnictwa. Również 1 osoba ukończyła technikum o profilu gastronomicznym, 2 osoby ukończyły technikum uzupełniające, a 1 respondent nie wskazał profilu w jakim podejmował kształcenie. Liceum ogólnokształcącym kształcenie podejmowało 39 respondentów, następnie łącznie 16 osób ukończyło: liceum profilowane (4), liceum ekonomiczne (5), liceum handlowe (2), liceum zawodowe (2), liceum chemiczne (1), liceum humanistyczno – dziennikarskie (1) oraz liceum dla dorosłych (1). Stosunkowo liczna grupa ukończyła swoją edukację na poziomie szkoły podstawowej (20 osób). 6 ankietowanych zakończyło edukację na etapie Gimnazjum. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 23.

Tabela 23. Kierunki kształcenia ukończone przez osoby bezrobotne.

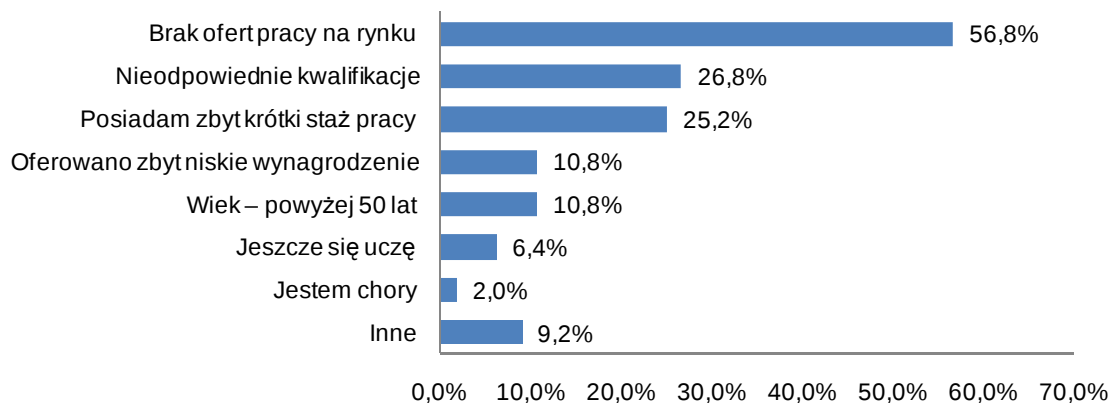
Ukończony kierunek kształcenia			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
zasadnicza szkoła zawodowa	51	liceum humanistyczno-dziennikarskie	1
liceum ogólnokształcące	36	liceum ogólnokształcące, policealne studium ekonomiczne	1
szkoła podstawowa	20	liceum ogólnokształcące, studium informatykę	1
technikum ekonomiczne	12	liceum ogólnokształcące, studium kosmetyczne, studium fryzjerskie	1
gimnazjum	6	mechanik	1
technik żywienia i gospodarstwa domowego	6	Ochotniczy Hufiec Pracy	1
liceum ekonomiczne	5	ogrodnicze, turystyczne	1
zasadnicza szkoła zawodowa - sprzedawca	5	pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	1
brak zawodu	4	pedagogika, opieka i wychowanie z profilaktyką społeczną	1
liceum profilowane	4	pedagogika-kształcenie zintegrowane z historią	1
technikum informatyczne	4	policealna szkoła administracji	1
policealne studium zawodowe	3	przerwałam szkołę	1
szkoła rolnicza	3	kierunek rolniczy	1
technikum mechaniczne	3	sprzedawca	1
technikum rolnicze	3	stolarz	1
zasadnicza szkoła zawodowa - handlowa	3	studia	1
zasadnicza szkoła zawodowa - mechanik	3	studia inżynierskie	1
zasadnicza szkoła zawodowa - ogrodnicza	3	studium Informatyczne	1
kursy	2	szkoła europejska	1
liceum handlowe	2	szkoła Millennium	1
liceum zawodowe	2	szkoła przysposabiająca do zawodu ślusarz	1
pedagogika - resocjalizacja	2	ślusarz	1
studia pedagogiczne	2	technik budowlany	1
technikum fryzjerskie	2	technik ekonomista	1
technikum uzupełniające	2	technik handlowiec, technik administracji	1
zasadnicza szkoła zawodowa - budowlana	2	technik mechanik pojazdów samochodowych	1
zasadnicza szkoła zawodowa – krawiec/krawcowa	2	technik mechanizacji rolnictwa	1

Ukończony kierunek kształcenia

Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
zasadnicza szkoła zawodowa - rolnicza	2	technikum drogowe	1
zasadnicza szkoła zawodowa, liceum uzupełniające	2	technikum elektroniczne	1
chemiczny	1	technikum gastronomiczne	1
edukacja elementarna z terapią pedagogiczną, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza	1	technikum zawodowe	1
edukacja techniczno-informatyczna	1	w trakcie nauki	1
elektryk	1	wyższa szkoła humanistyczno-menadżerska	1
gimnazjum, szkoła zawodowa, technikum uzupełniające	1	zasadnicza szkoła zawodowa - chemiczna	1
informatyka	1	zasadnicza szkoła zawodowa - fotograf, technik rolnik	1
inżynieria chemiczna i procesowa	1	zasadnicza szkoła zawodowa - fryzjer	1
kucharka, sprzątaczką	1	zasadnicza szkoła zawodowa - gastronomia	1
kucharz	1	zasadnicza szkoła zawodowa - krawcowa	1
kulturoznawstwo	1	zasadnicza szkoła zawodowa - mechanik maszyn rolniczych	1
kurs kroju i szycia	1	zasadnicza szkoła zawodowa - pomoc kuchenna	1
liceum chemiczne	1	zasadnicza szkoła zawodowa, liceum ogólnokształcące	1
liceum dla dorosłych	1		

Blisko 28% (69 osób) ankietowanych jest zdania, że ukończony kierunek kształcenia odpowiada potrzebom lokalnego rynku pracy. Przeciwnego zdania jest 36,0% (90 osób) respondentów, a 36,4% nie potrafi udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Respondenci, jako przyczynę nieposiadania obecnie pracy najczęściej podawali brak ofert pracy (56,8% badanych). Następnie wskazywano na nieodpowiednie kwalifikacje oraz zbyt krótki staż pracy (odpowiednio 26,8% oraz 25,2% ogółu). Co dziesiąty ankietowany, jako powód podał zbyt niskie wynagrodzenie, następnie równie liczna grupa respondentów wskazywała na swój wiek – powyżej 50 lat. Ponad 6% respondentów jeszcze się uczy, a 2,0% jako przyczynę nieposiadania pracy podaje chorobę. Ponad 9% grupy wskazała inne przyczyny takie jak: opieka nad dziećmi, zwolnienie, propozycja pracy na czarno, powrót z zagranicy, słaba znajomość języków, upadłość firmy. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 37.

Rysunek 37. Przyczyny nieposiadania pracy.

Bezrobotnych zapytano, w jakim zawodzie lub na jakim stanowisku chcieliby zostać zatrudnieni. Najwięcej osób podało zawód sprzedawcy (33 osób) oraz pracownika biurowego (24 osób). Następnie 10 osób chce podjąć pracę na stanowisku sprzątaczk, 9 osób w zawodzie zgodnym z wykształceniem, 8 osób w zawodzie kierowcy, 7 osób jako księgowy/a, 6 w zawodzie krawcowej. Ponadto po 5 osób chciałoby pracować w zawodach fryzjera oraz murarza, po 4 osoby – jako elektryk, informatyk, mechanik samochodowy, pedagog, pomoc kuchenna, pracownik fizyczny lub prowadzić własną działalność gospodarczą. W zawodach: kucharz/kucharka, nauczyciel, opiekunka, opiekunka środowiskowa, pracownik administracyjny, przedstawiciel handlowy chciałyby pracować po 3 osoby. Częstości wskazań odnośnie preferencji zawodowych, w pozostałych przypadkach, nie przekraczają 2 osób. Ponadto 43 osoby nie miały zdania na ten temat. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 24.

Tabela 24. Zawody, w których osoby bezrobotne chciałyby zostać zatrudnione.

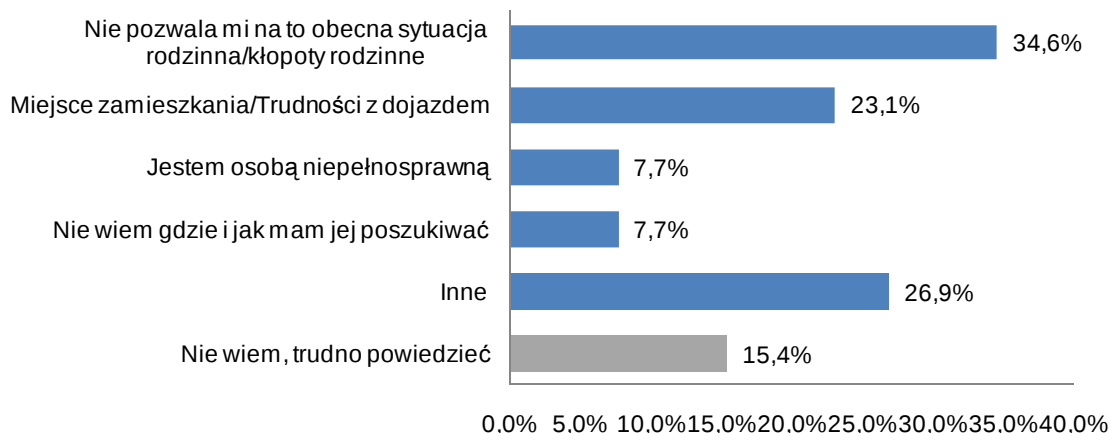
Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
sprzedawca	33	dziennikarz	1
pracownik biurowy	24	elektronik	1
sprzątaczk	10	farmaceuta	1
zgodny z wykształceniem	9	florysta, bukieciarz	1
kierowca	8	handlowiec	1
księgowy/a	7	hotelarz	1
krawcowa	6	hydraulik	1
fryzjer/ka	5	instruktor fitness	1
murarz	5	inżynier procesowy	1
elektryk	4	kelnerka	1
Informatyk	4	kierownik	1
mechanik samochodowy	4	kierownik produkcji	1
pedagog	4	konsultant	1
pomoc kuchenna	4	logistik, spedytor	1

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
<i>pracownik fizyczny</i>	4	<i>malarz, tapeciarz</i>	1
<i>własna działalność</i>	4	<i>monter izolacji</i>	1
<i>kucharz/kucharka</i>	3	<i>nawigator śmigłowca</i>	1
<i>nauczyciel</i>	3	<i>pracownik ociepleń</i>	1
<i>opiekunka</i>	3	<i>ogrodnik</i>	1
<i>opiekunka środowiskowa</i>	3	<i>operator ładowarki</i>	1
<i>pracownik administracyjny</i>	3	<i>piekarz</i>	1
<i>przedstawiciel handlowy</i>	3	<i>piłkarz</i>	1
<i>dekarz</i>	2	<i>portier</i>	1
<i>kasjer/ka</i>	2	<i>pracownik przedszkolny</i>	1
<i>magazynier</i>	2	<i>pracownik socjalny</i>	1
<i>operator koparek</i>	2	<i>robotnik drogowy</i>	1
<i>operator wózka widłowego</i>	2	<i>służby mundurowe</i>	1
<i>policjant/ka</i>	2	<i>szwaczka</i>	1
<i>stolarz</i>	2	<i>technik żywienia</i>	1
<i>ślusarz</i>	2	<i>ogrodnik</i>	1
<i>asystent projektanta instalacji elektrycznych</i>	1	<i>pracownik oświaty</i>	1
<i>betoniarz</i>	1	<i>pracownik szkoły</i>	1
<i>budowlaniec</i>	1	<i>wychowawca w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym</i>	1
<i>cukiernik</i>	1	<i>trudno powiedzieć</i>	43
<i>dyrektor</i>	1		

Obecnie, **przeważająca grupa bezrobotnych (89,6% ogółu badanych) uważa, że aktywnie poszukuje pracy.**³ Osoby, które nie są zainteresowane podjęciem pracy (łącznie 26 osób) zapytano o przyczyny nieposzukiwania przez nie zatrudnienia. Do najczęstszych wskazań należy sytuacja rodzinna oraz miejsce zamieszkania, trudności z dojazdem – odpowiednio 34,6% oraz 23,1% ogółu odpowiedzi. Po 2 osoby wskazały na brak wiedzy jak poszukiwać pracy oraz swoją niepełnosprawność. Ponadto, 26,9% grupy (7 osób) podało inne przyczyny: opieka nad dzieckiem i zły stan zdrowia. 4 osoby (15,4% grupy) nie potrafiły podać przyczyny nieposzukiwania pracy. Dane ilustruje rysunek nr 38.

³ Są to badani, którzy twierdząco odpowiedzieli na pytanie: Czy obecnie aktywnie poszukuje Pan(i) pracy?

Rysunek 38. Przyczyny nieposzukiwania pracy.

Często rozpoczęcie nowej pracy wiąże się między innymi: z koniecznością przekwalifikowania się, podjęciem działalności gospodarczej, dalekim dojazdem do nowego miejsca pracy lub nawet przeprowadzką, czy wyjazdem za granicę. Przeprowadzone wśród osób bezrobotnych badanie, pozwala również ocenić, która z podanych zmian mogłaby wpłynąć na możliwość znalezienia zatrudnienia. **W opinii blisko 43% ankietowanych, na możliwość zatrudnienia może wpłynąć przekwalifikowanie się. W następnej kolejności w podjęciu pracy może pomóc zmiana miejsca zamieszkania (38,8% wskazań) oraz wyjazd za granicę (32,0% ogółu).** Nieco mniejsza część grupy badanych wskazała na podjęcie pracy w miejscowości oddalonej od miejsca zamieszkania (30,8%). Ponad jedna dziesiąta respondentów uważa, że czynnikami mogącymi wpłynąć na zatrudnienie są ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników (12,4% ogółu) oraz zapewnienie opieki nad dzieckiem (11,2% ogółu), a 9,2% ankietowanych wskazało refundację kosztów dojazdu do Urzędu Pracy oraz miejsca zatrudnienia. Czterech respondentów wskazało inne czynniki mogące wpłynąć na zatrudnienie takie jak: stan zdrowia, większa intensywność pracowników Urzędu Pracy w poszukiwaniu ofert pracy, zmiana opcji politycznej w kraju. Co dziesiąty ankietowany uważa, że żaden z podanych czynników nie wpłynie na znalezienie pracy. Opisane dane prezentuje rysunek nr 39.

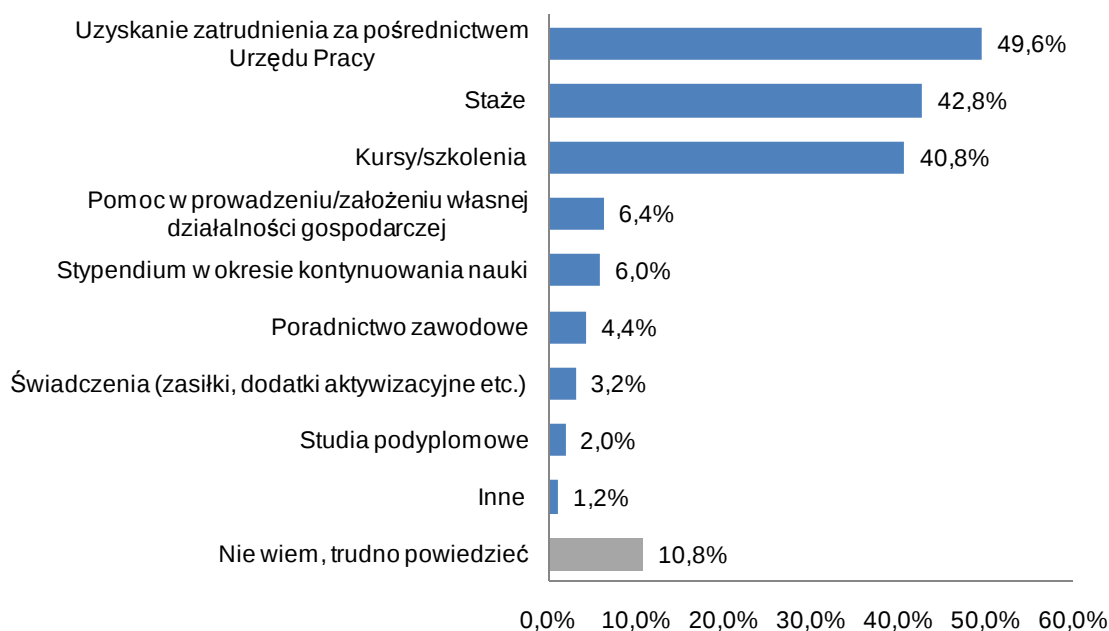
Rysunek 39. Czynniki mogące wpłynąć na możliwość zatrudnienia.

4.3 Potrzeby szkoleniowe i edukacyjne osób bezrobotnych

Nabycie nowych kwalifikacji i umiejętności lub ich uzupełnienie, a także zdobycie doświadczenia zawodowego jest możliwe poprzez dodatkowe szkolenia i kursy, które nie tylko pozwalają na uzupełnienie posiadanych już umiejętności, ale również na zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych. W celu określenia potrzeb edukacyjnych osób bezrobotnych zamieszkujących powiat mogileński, poproszono je o wskazanie form wsparcia, ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie, którymi są zainteresowani (rysunek nr 40). **Wśród ogółu bezrobotnych, najliczniejsza grupa osób chciałaby uzyskać zatrudnienie za pośrednictwem Urzędu Pracy (49,6% ogółu).** Następnie około 43% ankietowanych wyraża zainteresowanie stażami, nieco mniej respondentów (40,8% ogółu) jest zainteresowanych wsparciem w postaci kursów lub szkoleń. Zdecydowanie mniej liczne grupy chcą uzyskać pomoc w prowadzeniu lub założeniu działalności gospodarczej (6,4%), uzyskać stypendium w okresie kontynuowania nauki (6,0%), otrzymać świadczenia takie jak zasiłki, dodatki aktywizacyjne (3,2%) lub otrzymać wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego (4,4%) oraz studiów podyplomowych (2,0%). 27 osób – 10,8% grupy nie ma jednoznacznego zdania w tym temacie.

Rysunek 40. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu organizowanym przez Urząd Pracy, uczestniczyło jedynie 6,0% ogółu bezrobotnych (15 osób). Osoby, które nie uczestniczyły, w ciągu ostatniego roku, w żadnym szkoleniu zapytano o powód. Nieuczestniczenie w szkoleniach, najczęściej motywowano brakiem propozycji (115 osób). 16 osób w tym czasie jeszcze było zatrudnionych, po 9 osób za powód podało zbyt krótki czas rejestracji oraz podejmowanie nauki. 8 osób nie było zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniach, a 5 osób nie posiadało środków finansowych. Po 4 osoby wskazały na brak wolnych miejsc, brak możliwości uczestnictwa, szkolenia nie odpowiadały oczekiwaniom respondentów, odmowa w sprawie przyjęcia na szkolenia, opieka nad dzieckiem. Częstość wskazań w pozostałych przypadkach nie przekroczyła liczby 3.

Respondentów, którzy w ciągu ostatniego roku uczestniczyli w szkoleniach, poproszono o podanie szkolenia, w którym uczestniczyli oraz wskazanie pozyskanych umiejętności bądź zawodu. Po 4 osoby uczestniczyły w kursach obsługi kasy fiskalnej oraz w szkoleniach organizowanych przez Klub Pracy, związanych pisanem dokumentów aplikacyjnych, metod poszukiwania pracy oraz przeprowadzenia rozmów kwalifikacyjnych. Następnie 2 osoby brały udział w szkoleniu dotyczącym organizacji przyjęć i cateringu, zaś pojedyncze osoby w szkoleniach: „*Moje miejsce na rynku pracy*”, kursie ślusarza w ZSZ w Strzelnie, w kursie dekoracyjnego szycia firan oraz w kursie kucharza małej gastronomii organizowanym przez MOPS. Umiejętności pozyskane podczas szkoleń są ściśle związane z ich tematyką i zawodem, którego dotyczyły. **Spośród 15 osób, które w ciągu ostatniego roku uczestniczyły w kursach/szkoleniach 3 ankietowanych podjęło zatrudnienie zgodne z kierunkiem szkolenia, w zawodzie: sprzedawca (2 osoby), ślusarz (1 osoba).** Natomiast pozostałe osoby nie znalazły zatrudnienia.

Niewiele ponad połowa ogółu (50,8%) jest zainteresowana udziałem w szkoleniach, organizowanych przez Urząd Pracy w Mogilnie, w okresie najbliższych 12 miesięcy. 13 osób (5,2% ogółu) nie jest zainteresowanych uczestnictwem w szkoleniach jako przyczynę podając zainteresowanie stażem (4 osoby), pojedyncze osoby wskazały na: opiekę nad dzieckiem, brak takiej potrzeby, brak czasu, ponieważ nie pomagają, problemy zdrowotne, brak możliwości, ponieważ nie dojdzie do ich realizacji, podjęcie służby wojskowej. **44,0% (110 osób) ogółu respondentów, nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy są zainteresowani uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy w okresie najbliższych 12 miesięcy.**

Osoby, które są zainteresowane uczestnictwem w szkoleniach, w okresie najbliższego roku, poproszono o podanie zawodu i umiejętności, które chcieliby uzyskać poprzez te szkolenie. Najwięcej osób (20) chciałoby na szkoleniach pozyskać umiejętności związane z zawodem sprzedawcy oraz kasjera, w następnej kolejności respondenci wymieniali kurs komputerowy (13 osób) oraz kurs kasy fiskalnej (12 osób). 9 osób chce zdobyć uprawnienia operatora koparki. Kursy/szkolenia uprawniające do pracy na stanowiskach: florysta/ka, fryzjer/ka, operator wózka widłowego oraz pracownik biurowy wskazało po 7 respondentów. 6 osób chce uzyskać uprawnienia spawacza, po 5 osób kierowcy i księgowy, a 4 uprawnienia w zawodzie informatyka. Ponadto 4 osoby są zainteresowane uczestnictwem w jakimkolwiek kursie/szkoleniu. W pozostałych przypadkach częstość wskazań nie przekroczyła liczby 3. W większości umiejętności, które chcą pozyskać osoby bezrobotne, poprzez szkolenia są związane z zawodem jaki chcą wykonywać. Szczegółowy rozkład zawodów oraz przyporządkowanych im umiejętności przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
<i>sprzedawca/kasjer</i>	<i>obsługa kasy fiskalnej</i>	<i>20</i>
<i>komputerowy</i>	<i>obsługa programów komputerowych</i>	<i>13</i>
<i>kurs kasy fiskalnej</i>	<i>obsługa kasy fiskalnej</i>	<i>12</i>
<i>operator koparki</i>	<i>obsługa koparko-ładowarki</i>	<i>9</i>
<i>florystka</i>	<i>układanie kwiatów, podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności</i>	<i>7</i>
<i>fryzjerka</i>	<i>nauka nowych technik czesania, strzyżenia, stylizacji, podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności, obsługa klienta</i>	<i>7</i>
<i>operator wózka widłowego</i>	<i>obsługa wózka widłowego</i>	<i>7</i>
<i>pracownik biurowy</i>	<i>obsługa programów komputerowych, obsługa urządzeń biurowych</i>	<i>7</i>
<i>spawacz</i>	<i>spawanie</i>	<i>6</i>
<i>kierowca</i>	<i>zawodowy kierowca, podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności, przewóz rzeczy</i>	<i>5</i>
<i>księgowy/a</i>	<i>pisanie faktur, zasady księgowości, prowadze- nie własnej działalności</i>	<i>5</i>
<i>informatyk</i>	<i>obsługa komputera, programowanie</i>	<i>4</i>
<i>kosmetyczka</i>	<i>Robienie makijażu, wizaż i stylizacja, umiejęt- ność malowania wzorków, malowania makijażu</i>	<i>3</i>

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
kucharz	gotowanie	3
ekonomista	obsługa programów komputerowych	2
kurs kelnerski, barmański	zdobycie umiejętności, obsługa klienta, umiejętność serwowania napojów	2
opiekunka	umiejętność opiekowania, umiejętności komunikatywne	2
cukiernik	spawanie	1
diagnostyk samochodowy	diagnostyka komputerowa	1
elektryk	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
grafik komputerowy	obsługa programów komputerowych	1
handlowiec	obsługa kasy fiskalnej	1
kadrowa	samodzielna obsługa działu kadr	1
kurs języka angielskiego	nauka języka	1
kurs pedagogiczny	umiejętności komunikatywne	1
magazynier	obsługa wózka widłowego	1
monter rusztowań	montaż rusztowań	1
operator dźwigu	Obsługa dźwigu	1
opiekunka do dzieci	opieka nad dziećmi	1
opiekunka niepełnosprawnych	opieka nad niepełnosprawnymi	1
opiekunka osób starszych	opieka nad osobami starszymi	1
pedagog	praca w grupie	1
pomoc kuchenna	doświadczenie/staż	1
pracownik księgowości	obsługa komputera, mała księgowość	1
pracownik socjalny	doświadczenie/staż	1
projektant instalacji elektrycznych	projektowanie instalacji	1
przedsiębiorca	kierowanie firmą	1
ratownik medyczny	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
rolnik	obsługa wózka widłowego i koparki	1
stolarz	stolarskie	1
ślusarz	obróbka metalu	1
trudno powiedzieć	x	4

x – brak wskazania

Osoby zainteresowane wzięciem udziału w szkoleniach poproszono również o podanie liczby dni szkoleniowych, które najbardziej by im odpowiadały. Najczęściej, wśród podanych możliwości, wskazywano czas trwania od 16 do 30 dni (44,9% grupy). Nieco mniej ogółu respondentów wskazywało

czas trwania od 1 do 15 dni (32,3% grupy). Czas trwania szkolenia między 31 a 60 dni podało 15,7% respondentów, 9 osób (7,1% grupy) chciałoby, aby szkolenie trwało powyżej 60 dni.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy w jakimkolwiek szkoleniu/kursie, którego organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy uczestniczyło 11,2% respondentów (28 osób). Szkolenia w których brano udział najczęściej były organizowane przez Opiekę Społeczną, MGOPS w Mogilnie, Wyższą Szkołę Środowiskowa w Bydgoszczy, Cech Rzemiosł lub zorganizowano sobie udział w szkoleniach na własną rękę. Najczęściej podejmowano szkolenia: opiekunka osób starszych (3 osoby), fryzjerski, komputerowy (po 2 osoby). Pojedyncze osoby brały udział w m.in. szkoleniach: bezpieczeństwo dzieci, doszkąlanie w cukiernictwie, gotowania, handlowca, konserwacji zabytków. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 26. **Po ukończonym kursie/szkoleniu 5 osób (17,9% grupy) podjęło zatrudnienie zgodne z kierunkiem szkoleń, a 23 osoby (82,1% grupy) nie znalazło zatrudnienia.**

Tabela 26. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni uzyskali poprzez uczestnictwo w szkoleniach nie organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

Kurs/Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
<i>opiekunka osób starszych</i>	<i>opieka nad starszymi</i>	3
<i>fryzjer</i>	<i>przygotowanie do pracy w zawodzie, układać włosy, strzyc, dopasowanie fryzury</i>	2
<i>kurs komputerowy</i>	<i>obsługa komputera</i>	2
<i>bezpieczeństwo dzieci</i>	<i>kwalifikacja do sprzedaży foteli samochodowych</i>	1
<i>doszkąlanie w cukiernictwie</i>	<i>cukiernicze</i>	1
<i>florystyczny</i>	<i>układanie bukietów</i>	1
<i>kucharz</i>	<i>gotowanie</i>	1
<i>handlowiec</i>	<i>nauka pracy na kasach fiskalnych, florystyka</i>	1
<i>konserwacja zabytków i ziemi</i>	<i>organizowanie ogrodów</i>	1
<i>kurs kosmetyczny</i>	<i>regulacje brwi</i>	1
<i>kurs kwalifikacji elektrycznych E</i>	<i>kwalifikacje elektryczne</i>	1
<i>kurs na koparko-ładowarkę</i>	<i>obsługa wózków widłowych i koparki</i>	1
<i>kurs przewozu towarów</i>	<i>prawo przewozu materiały do kat. C</i>	1
<i>kurs prawa jazdy</i>	<i>nauka jazdy</i>	1
<i>kurs stolarski</i>	<i>umiejętności stolarskie</i>	1
<i>mały gastronom z elementami kasy fiskalnej</i>	<i>nauka obsługi komputera i kasy fiskalnej</i>	1
<i>napęnlanie zbiorników LPG</i>	<i>tankowanie gazu</i>	1
<i>nie pamiętam</i>	<i>przygotowanie do pracy w zawodzie</i>	1
<i>obsługa kasy fiskalnej</i>	<i>obsługa kasy fiskalnych</i>	1
<i>obsługa programu AutoCad 2D na poziomie zaawansowanym</i>	<i>obsługa programu</i>	1

Kurs/Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
<i>operator wózka widłowego i koparki</i>	<i>obsługa wózków widłowych i koparki</i>	1
<i>opiekunka</i>	<i>sposoby opieki</i>	1
<i>skuteczna komunikacja</i>	<i>łatwiejsze komunikowanie się</i>	1
<i>kurs dotyczący współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi</i>	<i>zapoznanie z zasadami komunikacji i współpracy sektora w gminie</i>	1
<i>zielony krajobraz</i>	<i>uprawianie terenów zielonych</i>	1

Spośród ogółu bezrobotnych, uczestniczących w badaniu ankietowym, do formy wsparcia w postaci stażu zostało skierowanych 24,8% ogółu ankietowanych. Znacznie mniej, bo po 1,2% badanych, zostało skierowanych na praktyczną naukę zawodu dorosłych i przyuczenie do pracy dorosłych. Dane prezentuje tabela nr 27.

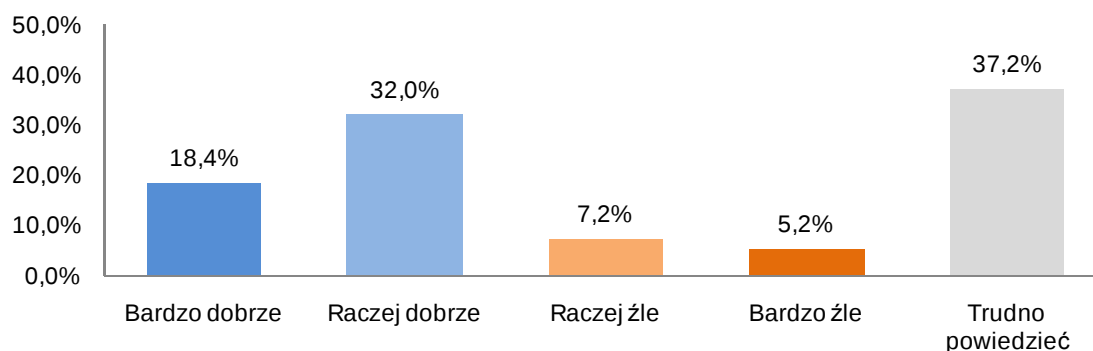
Tabela 27. Formy wsparcia bezrobotnych.

Forma wsparcia	Zostałem skierowany		Nie zostałem skierowany	
	N	%	N	%
Staż	62	24,8%	188	75,2%
Praktyczna nauka zawodu dorosłych	3	1,2%	247	98,8%
Przyuczenie do pracy dorosłych	3	1,2%	247	98,8%

Spośród 66 osób, które uczestniczyły w wymienionych wyżej formach wsparcia, ponad 56,1% grupy (37 osób) w dalszym ciągu pozostaje bez zatrudnienia. W okresie kolejnych 3 miesięcy, pracę u innego pracodawcy znalazło 8 osób (12,1% grupy). Z kolei w przypadku 31,8% grupy (21 osób), pracodawca, u którego odbywano daną formę wsparcia, zaproponował zatrudnienie.

Na koniec poproszono respondentów o ocenę działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie. Znaczna grupa bezrobotnych pozytywnie ocenia pracę Urzędu Pracy. Odpowiedzi „Bardzo dobrze” i „Raczej dobrze” udzieliło łącznie nieco 50,4% respondentów. Przeciwnego zdania jest 12,4% ogółu (31 osób), a 37,2% badanych (93 osoby) nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Wyniki ilustruje rysunek nr 41.

Rysunek 41. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie.

4.4 Osoby długotrwale bezrobotne

W tej grupie badanych w szczególnej sytuacji rynku pracy, w większości respondentami były kobiety (79,2%). Ponad 45% osób długotrwale bezrobotnych to ludzie młodzi (poniżej 34 roku życia), 26,4% badanych miało od 35 do 44 lat, a 20,8% - od 45 do 54 lat. 7,6% osób stanowili respondenci powyżej 55 roku życia, co odzwierciedla także ogólny rozkład badanych.

Wykształcenie podstawowe/gimnazjalne posiada 17,0% osób długotrwale bezrobotnych, a zasadnicze zawodowe 45,3%. Średnie ogólnokształcące wykształcenie zdobyło 7,5% respondentów, natomiast średnie zawodowe/policealne blisko 19% osób. Udział respondentów posiadających wykształcenie wyższe wyniósł ponad 11%.

Niemal 23% respondentów posiada staż pracy krótszy niż rok, natomiast 28,3% badanych pracowało od 1 do 5 lat. Zatrudnionych od 5 do 10 lat było niemal 17,0% osób długotrwale bezrobotnych, a 11,3% pracowało od 10 do 20 lat. Osoby posiadające staż pracy dłuższy niż 20 lat stanowią 7,5% grupy, z kolei 13,3% nigdy nie podjęło zatrudnienia. **Pod względem najdłużej wykonywanego zawodu badani z tej grupy najdłużej pracowali, jako pracownik fizyczny lub sprzedawca (po 5 wskazań). W następnej kolejności podawano zawód pracownika biurowego (4 osoby), krawcowej oraz obuwnika (po 2 osoby). Pozostałe wypowiedzi miały po jednym wskazaniu.** Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 28.

Tabela 28. Zawody wykonywane najdłużej.

Zawody			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Pracownik fizyczny/gospodarczy	5	Pakowacz wyrobów izolacyjnych	1
Sprzedawca	5	Piekarz	1
Pracownik administracyjny/biurowy	4	Pomoc kuchenna	1
Krawcowa	2	Pomoc nauczyciela	1
Obuwnik	2	Pomocnik młynarza	1
Cukiernik	1	Stanowisko kierownicze	1
Elektryk	1	Stolarz	1
Kasjer/sprzedawca	1	Szwaczka	1
Krawiec/szwacz	1	Technik ekonomista	1
Kucharz	1	Transport	1
Magazynier	1	Trzy lata szkoły i rok pracy	1
Mechanik	1	Własna działalność	1
Ogrodnik	1	Operator sprzętu mleczarskiego	1

Wśród badanych osób bezrobotnych **ponad 13% nie posiada wykształcenia średniego, a 9,4% ma mniej niż 25 lat**. 7,5% grupy to osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego, bądź powyżej 50 roku życia, natomiast kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia i osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych stanowią po 3,8% badanych. Wszystkie dane prezentuje rysunek nr 42.

Rysunek 42. Status osoby bezrobotnej.

Spośród badanych długotrwale bezrobotnych 35,8% nie posiada uprawnień zawodowych. Wskazania respondentów, którzy odpowiedzieli na to pytanie twierdząco prezentuje tabela nr 29.

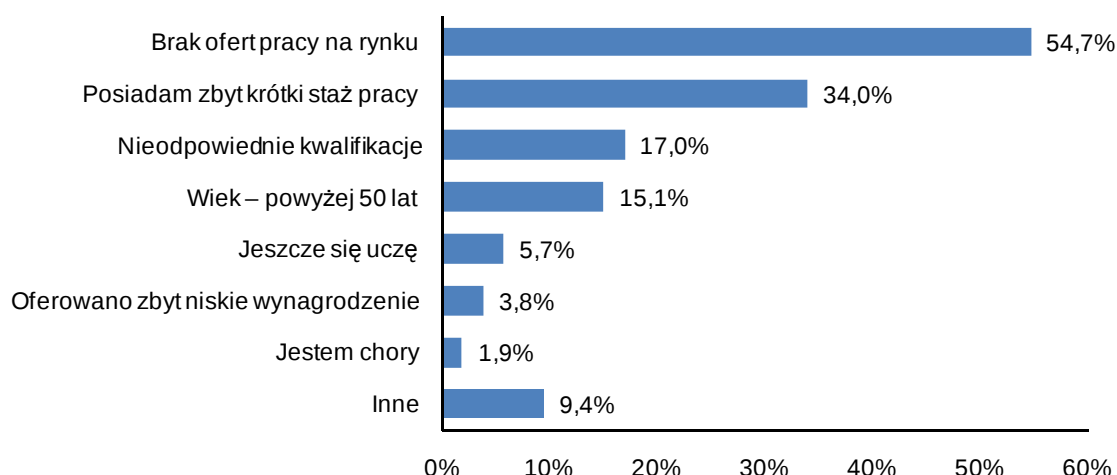
Tabela 29. Uprawnienia zawodowe.

Uprawnienia			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Krawiec/krawcowa	7	Ogrodnik	1
Technik ekonomista	3	Opiekunka środowiskowa	1
Monter instalacji sanitarnej	2	Piekarz	1
Obuwnik	2	Rolnik	1
Pedagog	2	SEP kat E do 15 Kv	1
Sprzedawca	2	Sprzedawca - magazynier	1
Cukiernik	1	Sterowniczy procesów chemicznych	1
Fryzjer/ka	1	Stolarz	1
Krawcowa, florysta, sprzedawca, kucharka	1	Technik administracji	1
Kucharz/kucharka	1	Technik elektryk	1
Mechanik samochodowy	1	Technik żywienia	1

Wśród najczęściej wymienianych kierunków kształcenia osób długotrwale bezrobotnych są: zasadnicza szkoła zawodowa (10 wskazań), szkoła podstawowa (7 wskazań), szkoła średnia (4 wskazania), liceum ekonomiczne i szkoła zawodowa (po 3 wskazania) oraz szkoła zawodowa ze specjalnością krawiecką (2 wskazania). Pozostałe odpowiedzi miały jednostkowy charakter. **Respondenci, których zdaniem ukończony kierunek kształcenia odpowiada potrzebom lokalnego rynku pracy stanowią 28,3% grupy badanych długotrwale bezrobotnych.**

Najwięcej długotrwale bezrobotnych, jako przyczynę nieposiadania pracy podawało brak ofert (54,7% badanych). Następnie wskazywano na zbyt krótki staż pracy (34,0%) oraz nieodpowiednie kwalifikacje (17,0%). Szczegółowy rozkład przyczyn nieposiadania pracy dla grupy osób długotrwale bezrobotnych zaprezentowano na rysunku nr 43.

Rysunek 43. Przyczyny nieposiadania pracy.

Obecnie, **przeważająca grupa osób długotrwale bezrobotnych (84,9%) deklaruje aktywne poszukiwanie pracy.** Osoby niezainteresowane aktywnym poszukiwaniem pracy (8 osób), jako powód takiego stanu podawały najczęściej trudną sytuację rodzinną (3 wskazania), problemy z dojazdem (2 wskazania) oraz niepełnosprawność, opieka nad dzieckiem, czy też brak wiedzy na temat poszukiwania pracy (po 1 wskazaniu).

Z kolei osoby długotrwale bezrobotne poszukujące aktywnie zatrudnienia, najczęściej chciałby znaleźć pracę jako sprzedawca (10 wskazań), sprzątaczką oraz w zawodzie zgodnym z wykształceniem (po 3 wskazania), a także pedagog, pomoc kuchenna i pracownik fizyczny (po 2 wskazania).

Wśród osób długotrwale bezrobotnych, około połowa jest zainteresowana uzyskaniem zatrudnienia za pośrednictwem Urzędu Pracy. Po 37,7% badanych, wskazuje na chęć uczestnictwa w stażach oraz kursach/szkoleniach, a blisko 6% chce pobierać stypendium w okresie kontynuowania nauki. Na pozostałe formy wsparcia wskazało mniej niż 4% badanych, a 13,2% nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Z kolei, w przeciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu organizowanym przez Urząd Pracy, uczestniczyło 7,5% osób długotrwale bezrobotnych (4 osoby). Nieuczestniczenie w szkoleniach, najczęściej motywowano brakiem właściwych ofert szkoleniowych (30 osób), pracą, wychowaniem dziecka (po 2 osoby) oraz brakiem dojazdu, brakiem odpowiedniego terminu, brakiem wolnych miejsc, nieodpowiadającymi oczekiwaniami, odmową przyjęcia, złym stanem zdrowia (po 1 wskazaniu). Spośród osób uczestniczących w szkoleniach w ciągu ostatnich 12 miesięcy 2 osoby uczestniczyły w Klubie Pracy, a pozostałe w stażu oraz kursie dekoracyjnego szycia firan. Umiejętności pozyskane podczas szkoleń są ściśle związane z ich tematyką i zawodem, którego dotyczyły. **Spośród ankietowanych, którzy uczestniczyli w szkoleniach, żaden nie znalazł zatrudnienia.**

Ponad połowa bezrobotnych długotrwale (50,9% grupy) jest zainteresowanych udziałem w szkoleniach/kursach, organizowanych przez Urząd Pracy w Mogilnie, w okresie najbliższych 12 miesięcy. Sześć z nich chciałoby wziąć udział w szkoleniu z zawodu sprzedawcy/kasjera, a po trzy uczestniczyć w kursie obsługi kasy fiskalnej oraz florystycznym. Po dwóch respondentów pragnie przystąpić do kursu komputerowego oraz spawacza. Jeśli chodzi o umiejętności, jakie bezrobotni chcą osiągnąć poprzez wskazane szkolenia, są one ściśle związane z wybranymi przez te osoby zawodami, np. podczas kursu florystycznego uczestnicy oczekują nabycia umiejętności układania kwiatów. Czas trwania od 16 do 30 dni (40,7% grupy). 29,6% osób chciałoby, aby szkolenie trwało nie dłużej niż 15 dni. Odpowiedni czas trwania szkolenia to zdaniem ankietowanych między 1–3 miesiącami (25,9%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 30.

Tabela 30. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
Sprzedawca/kasjer	obsługa kasy fiskalnej	6
Florystka	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności, układanie kwiatów	3
Kurs kasy fiskalnej	obsługa kasy fiskalnej	3
Komputerowy	obsługa komputera	2
Spawacz	obsługa wózka widłowego, spawanie	2
Cukiernik	spawanie	1
Fryzjerka	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
Kosmetyczka	wizaż i stylizacja	1
Księgowy/a	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
Kurs języka angielskiego	nauka języka	1
Kurs pedagogiczny	umiejętności komunikatywne	1
Operator wózka widłowego	obsługa wózka widłowego	1
Opiekunka do dzieci	opieka nad dziećmi	1
Pracownik socjalny	doświadczenie/staż	1

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
Projektant instalacji elektrycznych	projektowanie instalacji	1
Ratownik medyczny	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
Ślusarz	obsługa wózka widłowego	1
Pracownik księgowości	obsługa komputera, mała księgowość	1
Kurs kelnerski, barmański	zdobycie umiejętności	1

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu, którego organizatorem nie był Urząd Pracy, uczestniczyło 13,2% bezrobotnych (7 osób). Wskazania respondentów dotyczące organizatora oraz rodzaju kursu przedstawia tabela nr 31.

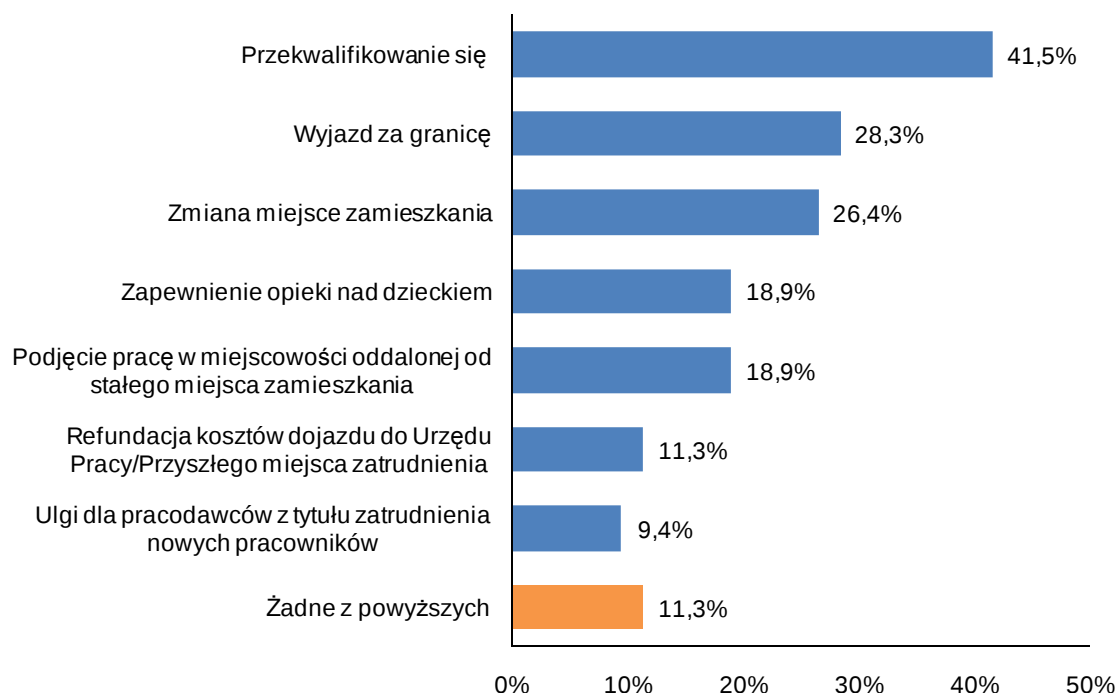
Tabela 31. Kursy/szkolenia, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy.

Organizator	Nazwa kursu/szkolenia	Ilość uczestników kursu/szkolenia
Opieka społeczna	florystyczny	1
	opiekunka	2
	opiekunka osób starszych	1
Samodzielność odbycia szkolenia	fryzjer	1
Wyższa Szkoła Środowiska w Bydgoszczy	konserwacja zabytków i ziemi	1
Nie pamiętam	mały gastronomik z elementami kasy fiskalnej	1
	obsługa programu AutoCad 2D na poziomie zaawansowanym	1

Spośród ankietowanych, którzy uczestniczyli w powyższych szkoleniach, w przypadku wszystkich udział w nich niczego nie zmienił - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. Również badani, którzy do tej pory odbyli staże (12 osób) w większości nadal pozostają bez pracy 75,0% badanych (9 osób). Dwóm bezrobotnym, pracodawca zaproponował zatrudnienie, natomiast jedna osoba znalazła pracę u innego pracodawcy w ciągu kolejnych trzech miesięcy.

Aby zidentyfikować czynniki wpływające na zwiększenie zatrudnienia w powiecie mogileńskim, poproszono respondentów o wskazanie co ich zdaniem dodatkowo wpłynęłoby na możliwość znalezienia pracy. Niemal 42% badanych stwierdziło, że najbardziej pomocne okazałoby się przekwalifikowanie. 28,3% respondentów uważa, że sytuację poprawiłby wyjazd za granicę, a 26,4% twierdzi że zamiana miejsca zamieszkania. Zapewnienie opieki nad dzieckiem oraz podjęcie pracy w miejscowości oddalanej od stałego miejsca zamieszkania wskazało po 18,9% badanych bezrobotnych. W przypadku 11,3% osób znalezienie zatrudnienia ułatwiłaby refundacja kosztów dojazdu do Urzędu Pracy bądź przyszłego miejsca zatrudnienia, a 9,4% respondentów jako dodatkowe czynniki wskazało ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 44.

Rysunek 44. Dodatkowe czynniki, które wpłynęłyby na możliwość znalezienia zatrudnienia.

Ponad połowa bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mogilnie oferowane formy wsparcia ocenia pozytywnie - oceny „Bardzo dobrze” i „Dobrze” wskazało odpowiednio 18,9% grupy (10 osób) oraz 34,0% grupy (18 osób).

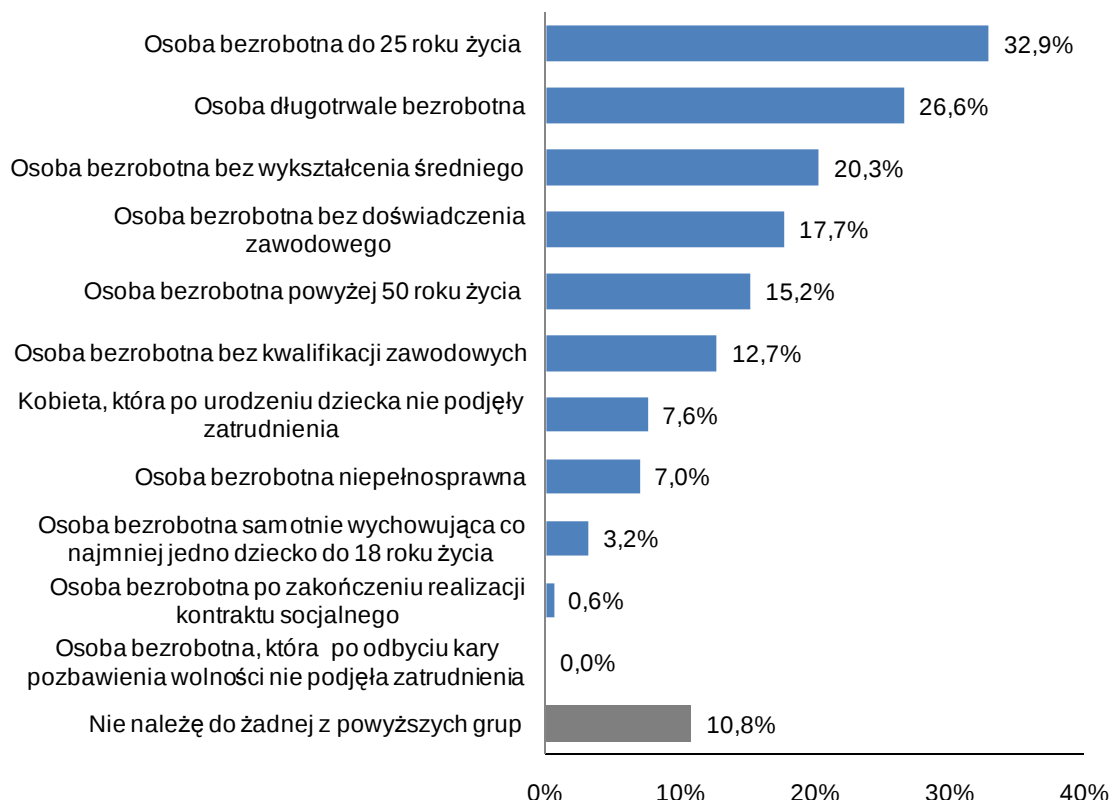
4.5 Grupa bezrobotnych kobiet.

Spośród ogółu osób bezrobotnych biorących udział w badaniu większość stanowiły kobiety. Prawie 60% z nich to osoby młode (poniżej 34 roku życia), 19,0% miało 35-44 lat, a 21,6% stanowiły respondenci powyżej 45 roku życia. Wykształcenie podstawowe/gimnazjalne posiada około 14% kobiet, a zasadnicze zawodowe 36,1%. Średnie ogólnokształcące wykształcenie zdobyło ponad 20% respondentek, natomiast średnie zawodowe/policealne 21,5%. Udział respondentek posiadających wykształcenie wyższe wyniósł ponad 8%.

Jedna piąta respondentek posiada staż pracy krótszy niż rok, natomiast 23,4% kobiet pracowało od 1 do 5 lat. Zatrudnionych powyżej 5 lat jest niemal 16% osób z omawianej grupy, z kolei 23,5% nie posiada żadnego stażu pracy. Największą grupę stanowią kobiety, które najdłużej pracowały w zawodzie sprzedawcy (33 osoby). W następnej kolejności podawano zawód pracownika administracyjno biurowego (14 osób), krawcowej i pracownika fizycznego (po 7 osób). Kolejne odpowiedzi związane były głównie z zawodem opiekunki (dzieci, osoby starsze), pracownika produkcji oraz pracy w sektorze usług.

Ponad 18% kobiet z powiatu mogileńskiego pozostaje bez pracy przez okres krótszy od 3 miesięcy, przy czym respondentki bez zatrudnienia przez okres do 1 miesiąca stanowiły 8,9% badanych, a od 1 do 3 miesięcy 9,5%. Do grup określanych jako będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy łącznie 89,2% badanych bezrobotnych kobiet. **Blisko jedna trzecia bezrobotnych kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, należy do grupy osób do 25 roku życia.** Respondentki z grupy długotrwale bezrobotnych stanowią niemal 27% badanych, a bez wykształcenia średniego 20,3%. Wszystkie dane prezentuje rysunek nr 45.

Rysunek 45. Status osoby bezrobotnej – grupa bezrobotnych kobiet.

Spośród badanych bezrobotnych kobiet 40,5% nie posiada uprawnień zawodowych. Wskazania respondentek, które odpowiedziały na to pytanie twierdząco prezentuje tabela nr 32.

Tabela 32. Uprawnienia zawodowe – grupa bezrobotnych kobiet.

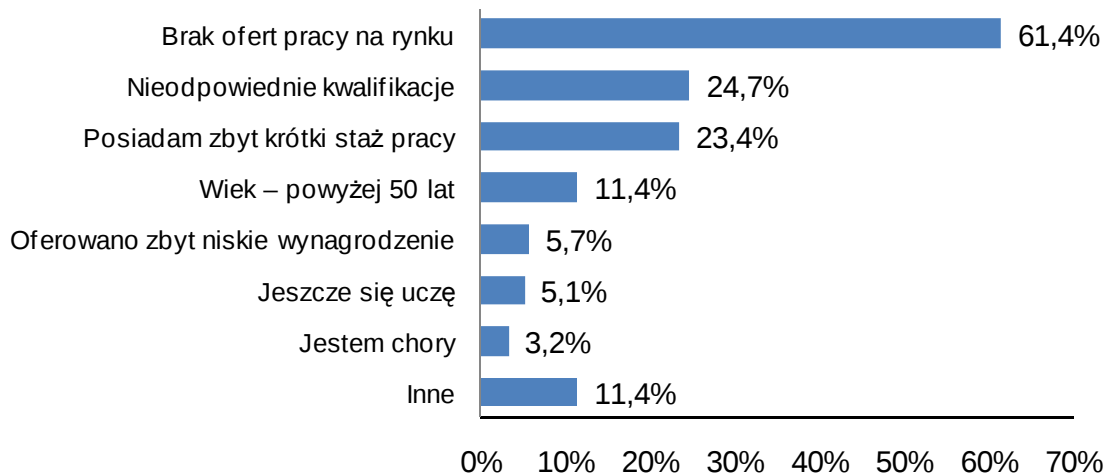
Uprawnienia			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Krawiec/krawcowa	16	Kelner, pomoc kuchenna	1
Sprzedawca	16	Kosmetyczka, wizażystka, fryzjerka	1
Technik ekonomista	7	Krawcowa, florysta, sprzedawca, kucharka	1
Kucharz/kucharka	5	Kurs komputerowy, prawo jazdy kat. B	1
Ogrodnik	5	Operator wózka widłowego	1
Pedagog	4	Operator wózka widłowego, kurs spawacza, prawo jazdy	1

Uprawnienia			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Rolnik	4	Opiekunka środowiskowa	1
Fryzjer/ka	3	Profilaktyka i terapia pedagogiczna	1
Nauczyciel	3	Sprzedawca - magazynier	1
Technik żywienia	3	Sprzedawca, technik bezpieczeństwa i higieny pracy	1
Cukiernik	2	Sterowniczy procesów chemicznych	1
Obuwnik	2	Technik krawiec	1
Technik administracji	2	Technik usług fryzjerskich	1
Technik handlowiec	2	Technik żywienia	1
Technik rolnik	2	Technika handlowa	1
Dietetyczka, technolog żywienia	1	Zdobnik szkła kryształowego	1
Inżynier chemii procesowej	1		

Badane kobiety poproszono także o podanie kierunków kształcenia jakie ukończyły. Wśród najczęściej wymienianych są zasadnicza szkoła zawodowa (29 wskazań), liceum ogólnokształcące (17 wskazań), szkoła podstawowa (12 wskazań) oraz liceum ekonomiczne i szkoła zawodowa (po 7 wskazań).

Respondentki, których zdaniem ukończony kierunek kształcenia odpowiada potrzebom lokalnego rynku pracy stanowią 25,3% grupy. 38,0% wypowiedziało się na ten temat negatywnie, a 36,7% nie potrafiło się w tej kwestii jednoznacznie wypowiedzieć. **Najwięcej, kobiet jako przyczynę nieposiadania pracy podawało brak ofert (61,4% badanych).** Następnie wskazywano na nieodpowiednie kwalifikacje (24,7%) oraz zbyt krótki staż pracy (23,4%). Na inne przyczyny wskazało 11,4% badanych z tej grupy, a wśród odpowiedzi wymieniły: opiekę nad dzieckiem (8 wskazania), niedawne ukończenie szkoły (2 wskazania), brak dojazdu, przebywanie na zasiłku, „mam 2 dzieci i gospodarstwo rolne”, powrót zza granicy, „pracodawca chciałby przyjmować mnie na czarno”, „pracowałam, ale w chwili obecnej nie pracuję”, słabą znajomość języków, „w moim mieście jest trudno znaleźć pracę” (po 1 wskazaniu). Wszystkie przyczyny prezentuje rysunek nr 46.

Rysunek 46. Przyczyny nieposiadania pracy – grupa bezrobotnych kobiet.

Respondentki odpowiedziały również, w jakim zawodzie lub na jakim stanowisku chciałyby zostać zatrudnione. Wśród najczęściej wymienianych zawodów jest sprzedawca (32 wskazania), pracownik biurowy (20 wskazań), a także sprzątaczką i krawcową (odpowiednio 10 i 6 wskazań). Wszystkie odpowiedzi udzielone przez badanych prezentuje tabela nr 33.

Tabela 33. Pożyczany zawód/stanowisko – grupa bezrobotnych kobiet.

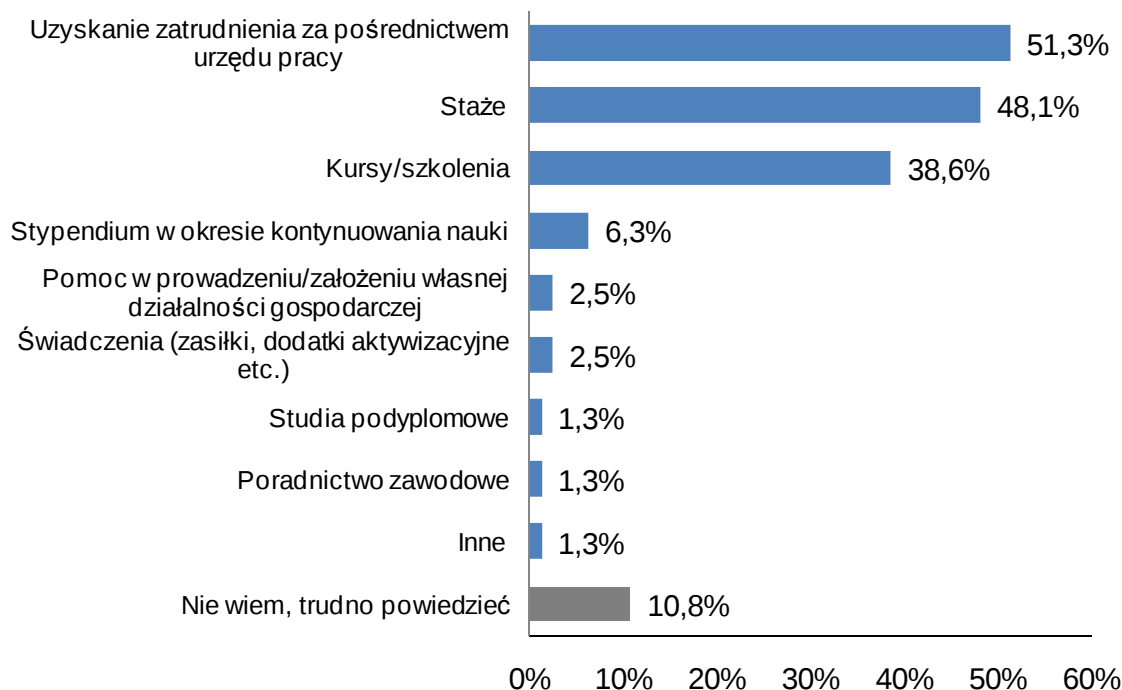
Zawód / stanowisko			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Sprzedawca	32	Farmaceuta	1
Pracownik biurowy	20	Florysta, bukieciarz	1
Sprzątaczką	10	Handlowiec	1
Krawcowa	6	Instruktor fitness	1
Fryzjer/ka	5	Inżynier procesowy	1
Zgodny z wykształceniem	5	Kelnerka	1
Księgowy/a	4	Konsultant	1
Pedagog	4	Magazynier	1
Pomoc kuchenna	4	Policjant/ka	1
Nauczyciel	3	Pracownik przedszkolny	1
Opiekunka	3	Pracownik socjalny	1
Opiekunka środowiskowa	3	Służby mundurowe	1
Pracownik fizyczny	3	Szwaczka	1
Kasjer/ka	2	W ogrodnictwie	1
Kucharz/kucharka	2	W oświacie	1
Pracownik administracyjny	2	W szkole	1

Zawód / stanowisko			
Odpowiedź	N	Odpowiedź	N
Własna działalność	2	Wychowawca w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym	1
Cukiernik	1		

Większość spośród grupy badanych kobiet (88,0%) aktywnie poszukuje pracy. Do najczęstszych przyczyn nieposzukiwania pracy należy trudna sytuacja rodzinna - blisko 37% ogółu odpowiedzi w tej grupie osób bezrobotnych. W przypadku około 21%, powodem były problemy z dojazdem, a 10,5% badanych nie wiedziało gdzie i w jaki sposób ma jej poszukiwać. 5,3% respondentek wskazuje na swoją niepełnosprawność. Ponadto, 36,8% bezrobotnym (7 kobiet) na podjęcie pracy nie pozwalają inne czynniki, takie jak: opieka nad dzieckiem (6 wskazań) i zły stan zdrowia (1 wskazanie).

Wśród bezrobotnych kobiet, około połowa jest zainteresowana uzyskaniem zatrudnienia za pośrednictwem Urzędu Pracy oraz stażami. 38,6% badanych, wskazuje na chęć uczestnictwa w kursach/szkoleniach, a ponad 6% na pobieranie stypendium w okresie kontynuowania nauki. Na pozostałe formy wsparcia wskazało mniej niż 3% kobiet, a blisko 11% nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 47.

Rysunek 47. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie – grupa bezrobotnych kobiet.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu organizowanym przez Urząd Pracy, uczestniczyło 8,2% bezrobotnych kobiet (13 osób). Respondentki, które nie uczestniczyły, w ciągu ostatniego roku, w żadnym szkoleniu zapytano o powód. Nieuczestniczenie w szkoleniach, najczęściej

motywowano brakiem ofert (74 osoby), nauką (8 osób) oraz niedawnym zarejestrowaniem się (5 osób). 4 kobiety wskazały na wychowywanie dziecka, a po 3 na brak środków finansowych i wolnych miejsc. Pozostałe odpowiedzi dotyczyły mniej niż dwóch wskazań, natomiast 18 osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

Odnosnie wskaźnika uczestnictwa w szkoleniach: po 4 osoby uczestniczyły w Klubie Pracy, bądź w kursie obsługi kasy fiskalnej. Pojedyncze wskazania dotyczyły cateringu i organizacji zajęć, dekoracyjnego szycia firan, MOPS-u, stażu oraz szkolenia w miejscu pracy. Umiejętności pozyskane podczas szkoleń są ściśle związane z ich tematyką i zawodem, którego dotyczyły. **Spośród ankietowanych, które uczestniczyły w szkoleniach, w przypadku 11 osób (około 85%) udział w szkoleniu niczego nie zmienił** - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. Jedynie 2 kobiety podjęły zatrudnienie zgodne z wykształceniem – na stanowisku sprzedawcy.

Ponad połowa bezrobotnych kobiet (51,9% grupy) jest zainteresowanych udziałem w szkoleniach/kursach, organizowanych przez Urząd Pracy w Mogilnie, w okresie najbliższych 12 miesięcy. 7,6% grupy (12 osób) nie jest zainteresowanych udziałem w formach wsparcia, jako powód podając: podejmowanie stażu (2 wskazania), „bo i tak ich nie będzie”, małe dziecko, „bo na razie jest mi niepotrzebny, a mam taki jak chciałam”, brak czasu, przeszkoda w uzyskaniu stażu EFS, „nic nie dają”, brak możliwości brania udziału, problemy zdrowotne, „skończyłam kursy i nie ma pracy w tym kierunku”, wstąpienie do wojska. Ponadto **40,5% ankietowanych (64 kobiety), nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy są zainteresowane uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy w okresie najbliższych 12 miesięcy.**

Wśród kobiet zainteresowanych udziałem w szkoleniach 19 chciałoby wziąć udział w szkoleniu z zawodu sprzedawcy/kasjera, 12 uczestniczyć w kursie obsługi kasy fiskalnej. 8 respondentek chciałoby uczestniczyć w kursie komputerowym, po 7 we fryzjerskim, w kursie na florystykę bądź pracownika biurowego. Jeśli chodzi o umiejętności, jakie bezrobotne chcą osiąść poprzez wskazane szkolenia, są one ściśle związane z wybranymi przez te osoby zawodami, np. podczas kursu sprzedawcy uczestnicy oczekują nabycia umiejętności obsługi kasy fiskalnej lub komputera. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia tabela nr 34.

Tabela 34. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach - grupa bezrobotnych kobiet.

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
Sprzedawca/kasjer	obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera	19
Kurs kasy fiskalnej	obsługa kasy fiskalnej	12
Komputerowy	obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera, obsługa programów komputerowych	8
Fryzjerka	nauka nowych technik czesania, strzyżenia, stylizacji, obsługa klienta, podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	7
Florystka	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności, układanie kwiatów	7

Zawód	Pozyskane umiejętności	Liczba wskazań
Pracownik biurowy	obsługa komputera, sprzętu biurowego, obsługa programów komputerowych, prowadzenie dokumentacji	7
Informatyk	obsługa komputera, programowanie	4
Księgowy/a	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności, prowadzenie własnej działalności, zasady księgowości	3
Kosmetyczka	Robienie makijażu, wizaż i stylizacja	3
Ekonomista	obsługa komputera, obsługa programów komputerowych	2
Kucharz	gotowanie	2
Opiekunka	umiejętności komunikatywne, umiejętność opiekowania	2
Handlowiec	obsługa kasy fiskalnej	1
Kadrowa	samodzielna obsługa działu kadr	1
Kurs języka angielskiego	nauka języka	1
Kurs pedagogiczny	umiejętności komunikatywne	1
Operator koparko-ładowarki	x	1
Opiekunka do dzieci	opieka nad dziećmi	1
Opiekunka niepełnosprawnych	opieka nad niepełnosprawnymi	1
Opiekunka osób starszych	opieka nad osobami starszymi	1
Pedagog	praca w grupie	1
Pomoc kuchenna	doświadczenie/staż	1
Pracownik socjalny	doświadczenie/staż	1
Ratownik medyczny	podwyższenie kwalifikacji / zdobycie umiejętności	1
Pracownik księgowości	obsługa komputera, mała księgowość	1
Kurs kelnerski, barmański	zdobycie umiejętności	1
Kierunek nie ma dla mnie znaczenia	x	2

x – obecnie nie potrafię wskazać potrzebnych umiejętności

Co do preferowanej długości trwania szkolenia najczęściej, wśród podanych możliwości, wskazywano czas trwania od 16 do 30 dni (43,9% grupy). 34,1% pań chciałoby, aby szkolenie trwało nie dłużej niż 15 dni. Czas trwania szkolenia między 1–3 miesiącami podało 14,6% respondentek, a z kolei najdłuższy okres - przekraczający 3 miesiące - wskazało jedynie 6 osób (7,3% respondentek zainteresowanych szkoleniami).

W ciągu ostatnich 12 miesięcy, w jakimkolwiek szkoleniu, którego organizatorem nie był Urząd Pracy, uczestniczyło 13,3% bezrobotnych (21 kobiet). Wskazania respondentek dotyczące organizatora oraz rodzaju kursu przedstawia tabela nr 35.

Tabela 35. Kursy/szkolenia, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy- grupa bezrobotnych kobiet.

Organizator	Nazwa kursu/szkolenia	Ilość uczestników kursu/szkolenia
Fotelik info.pl	bezpieczeństwo dzieci	1
Fundacja Ekspert-Kujawy	współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi	1
Klub fryzjerski - na własną rękę	kurs fryzjerski	1
MGOPS w Mogilnie	kurs komputerowy	1
	kurs kosmetyczny	1
Moglimed	obsługa kasy fiskalnej	1
	florystyczny	1
	kurs komputerowy	1
Opieka społeczna	nie pamiętam	1
	opiekunka	1
	opiekunka osób starszych	2
MOPS	kurs prawa jazdy	1
	handlowiec	1
Sama zorganizowałam	fryzjer	1
Szkoła	dokształcanie w cukiernictwie	1
WSB Poznań	skuteczna komunikacja	1
Wyższa Szkoła Środowiska w Bydgoszczy	konserwacja zabytków i ziemi	1
	zielony krajobraz	1
Opieka społeczna	opiekunka	1
	gotowanie	1
Nie pamiętam	kurs na koparko-ładowarkę	1
	mały gastronomik z elementami kasy fiskalnej	1

x – obecnie nie potrafię wskazać potrzebnych umiejętności

Spośród ankietowanych kobiet, które uczestniczyły w takich szkoleniach, w przypadku 18 z nich (około 86%) udział w szkoleniu niczego nie zmienił - w dalszym ciągu pozostają bez pracy. Jedynie 3 kobiety podjęły zatrudnienie zgodne z wykształceniem – na stanowisku zgodnym ze szkoleniem (2 wskazania) oraz cukiernika.

Najczęstszą formą wsparcia ze strony Urzędu Pracy, w której uczestniczyły badane kobiety były staże (29,7% badanych), w przyuczeniu dla dorosłych brały udział dwie kobiety (1,3%), natomiast w praktycznej nauce zawodu dorosłych tylko jedna. **Po odbyciu wyżej wymienionych form wsparcia bez**

pracy nadal pozostaje ponad połowa badanych (52,1%). 18 kobietom (37,5%) pracodawca zaproponował zatrudnienie, natomiast 10,4% respondentek (5 osób) znalazło pracę u innego pracodawcy w ciągu kolejnych trzech miesięcy.

W przypadku dodatkowych czynników, które wpłynęłyby na możliwość znalezienia zatrudnienia, **nie-mal 40% badanych kobiet stwierdziło, że najbardziej pomocne okazałoby się przekwalifikowanie oraz zmiana miejsca zamieszkania**. 28,5% respondentek uważa, że sytuację poprawiłoby podjęcie pracy w miejscowości oddalonej od stałego miejsca zamieszkania, a 23,4% twierdzi że wyjazd za granicę. Zapewnienie opieki nad dzieckiem oraz ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników wskazało odpowiednio 17,1% i 13,9% badanych kobiet, natomiast w przypadku 10,8% znalezienie zatrudnienia ułatwiłaby refundacja kosztów dojazdu do Urzędu Pracy bądź przyszłego miejsca zatrudnienia. Omawiane dane prezentuje rysunek nr 48.

Rysunek 48. Dodatkowe czynniki, które wpłynęłyby na możliwość znalezienia zatrudnienia – grupa bezrobotnych kobiet.

Ponad połowa bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mogilnie ocenia go pozytywnie - oceny „Bardzo dobrze” i „Dobrze” dokonało odpowiednio 19,6% grupy (31 kobiet) oraz 32,9% grupy (52 kobiety). Urząd Pracy, negatywnie oceniają 22 osoby (13,9% grupy), zaś 53 respondentki (33,6% grupy) nie potrafiły dokonać jednoznacznej oceny.

5 Podsumowanie wyników badania lokalnego rynku pracy

Ostatni rozdział niniejszego raportu stanowi podsumowanie wyników, mające na celu streszczenie najważniejszych wniosków sformułowanych na podstawie wykonanych badań. Projekt badawczy swoim zasięgiem objął obszar działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie. Liczba mieszkańców powiatu, wyniosła na koniec 2010 roku 46 883 mieszkańców, w tym nieco ponad połowę (51,0%) stanowiły kobiety. **Pod koniec 2010 roku w powiecie mogileńskim zarejestrowanych było 3 793 osób bezrobotnych, a stopa bezrobocia w powiecie (stan na grudzień 2010 r.) wyniosła 20,7%.** Udział kobiet w grupie bezrobotnych wyniósł 60,1% ogółu bezrobotnych.

Pod koniec 2010 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były 3 272 podmioty gospodarcze (głównie mikro i małe) z powiatu mogileńskiego, z czego 95,5% podmiotów należało do sektora prywatnego. Głównym obszarem działalności w powiecie jest handel.

W badaniu przedsiębiorców udział wzięło łącznie 200 przedstawicieli firm z powiatu mogileńskiego. Respondenci, którzy uczestniczyli w badaniu ankietowym dla przedsiębiorstw wywodzili się z kadry zarządzającej lub też spośród pracowników oddelegowanych przez kierownictwo do realizacji wywiadu.

Kondycja przedsiębiorstw na badanym obszarze najczęściej oceniona została jako dobra, 10,0% przedsiębiorstw wskazało na bardzo dobry poziom funkcjonowania firmy. W celu zbadania potencjału inwestycyjnego firm funkcjonujących w powiecie, pracodawców zapytano najpierw o to, jak ich zdaniem będzie kształtował się popyt na produkty i usługi oferowane przez firmę. 33,5% ankietowanych wskazało, że popyt ten będzie taki sam jak teraz, a w opinii 22,5% będzie niższy. Niezbyt wysoki jest natomiast wskaźnik przedsiębiorstw planujących w ciągu najbliższego roku działania inwestycyjne, co z pewnością jest niekorzystnym czynnikiem. **Plany inwestycyjne na najbliższe 12 miesięcy posiada 18,5% firm.** Podjęcie działań inwestycyjnych, zdaniem prawie połowy firm planujących rozwój inwestycji, wpłynie na wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie.

Pozytywnym aspektem funkcjonowania przedsiębiorstw na mogileńskim rynku jest niewątpliwie fakt, iż zdecydowana większość badanych (92,0%) nie jest zagrożona likwidacją.

Spośród wszystkich badanych przedsiębiorstw 7,5% podmiotów poszukuje obecnie nowych pracowników. Z kolei zapotrzebowanie takie w okresie najbliższego roku deklaruje 9,5% pracodawców. W chwili obecnej największe zapotrzebowanie występuje na:

- Cieśla szalunkowy (30 wskazania),
- Robotnik budowlany (20 wskazań),
- Sprzedawca (9 wskazań),
- Fryzjer/ka (3 wskazania),
- Piekarz (3 wskazanie),
- Florystka (1 wskazanie),

- Magazynier (1 wskazanie),
- Sprzedawca/mechanik (1 wskazanie),
- Szwaczka (1 wskazanie).

W okresie najbliższych dwunastu miesięcy szczególnie poszukiwani będą pracownicy na stanowiska:

- Sprzedawca (6 wskazań),
- Mechanik (3 wskazanie),
- Monter instalacji CO (2 wskazania),
- Sprzedawca/mechanik (1 wskazanie),
- Cieśla szalunkowy, piekarz, robotnik budowlany (brak podanej liczby).

Do najbardziej pożądanых cech pracowników na lokalnym rynku pracy należą przede wszystkim doświadczenie zawodowe, cechy osobowości oraz posiadane kwalifikacje. Ważne są również wykształcenie i staż pracy.

Przechodząc do potrzeb szkoleniowych badanych podmiotów określono stopień zadowolenia z wykształcenia obecnie zatrudnianych pracowników, który w 70,0% przypadków jest zadowalający. Z sytuacją tą wiąże się zainteresowanie organizacją szkoleń dla pracowników, które wśród pracodawców z powiatu mogileńskiego jest niewielkie (5,0%). 70,0% przedsiębiorców, zainteresowanych szkoleniem pracowników, planuje sfinansować szkolenie z własnych środków przedsiębiorstwa, natomiast 3 respondentów z Funduszu Pracy. Pojedynczy pracodawcy chcą przeszkolić 25 operatorów maszyn budowlanych, 10 pracowników biurowych i 150 cieśli/murarzy/kierowców, natomiast większość pracodawców zamierza przeszkolić od 1 do 2 pracowników.

Działaniem ważnym z punktu widzenia lokalnego rynku pracy jest współpraca przedsiębiorców z Powiatowym Urzędem Pracy. Oczekiwania pracodawców wobec Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie są różne. **Większość pracodawców (62,0% ogółu) byłaby zainteresowana wyposażeniem i doposażeniem stanowisk pracy**, a blisko 38% firm chciałoby skorzystać ze staży, natomiast 28,5% - z pośrednictwa pracy.

Ponadto większość przedsiębiorców (81,0% ogółu) wie o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej skierowanej przez Urząd Pracy na staż do ich firmy, przy czym 64,0% nigdy z niej nie korzystało. Spośród firm, które wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej na staż, większość przedsiębiorstw – 51,2% grupy - nie planuje w okresie najbliższych 12 miesięcy takiego działania. Również w przypadku przygotowania zawodowego większość przedsiębiorstw (68,0%) biorących udział w badaniu wie o możliwości przygotowania zawodowego dorosłych. Także i w tym przypadku znaczny odsetek firm (45,6%) nie jest zainteresowany przyjęciem w ciągu najbliższego roku osoby bezrobotnej w ramach przygotowania zawodowego dorosłych.

Przedsiębiorcy wskazali również czynniki mogące wpłynąć na zwiększenie stopnia aktywizacji zawodowej bezrobotnych. Najczęściej zwracają oni uwagę na ulgi dla pracodawców z tytułu zatrudnienia nowych pracowników, refundację kosztów dojazdu do Urzędu Pracy i przyszłego miejsca pracy oraz dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na koniec poproszono, aby badani przedsiębiorcy ocenili działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie. **50,5% badanych pozytywnie oceniło działalność Urzędu (w tym 43,5% przyznało ocenę „Raczej dobrą”),** odmiennego zdania jest 17,0% badanych przedsiębiorców.

W badaniu bezrobotnych wzięło udział łącznie 250 osób. Respondenci biorący udział w badaniu w większości nie ukończyli 34 roku życia i posiadają wykształcenie: zasadnicze zawodowe (34,0% ogółu), średnie zawodowe/policealne (24,0% ogółu) oraz średnie ogólnokształcące (20,8% ogółu). **87,6% ogółu badanych bezrobotnych należy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,** przy czym 34,0% bezrobotnych nie ukończyło 25 roku życia, 22,0% ogółu to osoby bez wykształcenia średniego, a 21,2% ankietowanych należy do grupy osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto, wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby, które dotychczas najdłużej pracowały na stanowisku sprzedawcy (38 osoby), w następnej kolejności wskazywano zawody:

- pracownik administracyjny/biurowy (18 osób),
- pracownik fizyczny/gospodarczy (9 osób),
- magazynier (8 osób),
- krawcowa (7 osób),
- murarz (4 osoby),
- stolarz (4 osoby).

W pozostałych zawodach, częstość wskazań nie przekroczyła liczby 3.

Prawie 70% respondentów pracowało przez okres do 5 lat, w tym 42,0% podawało przedział czasowy poniżej 1 roku. Mniejsza grupa, posiada staż pracy od 5 lat do 10 lat oraz od 10 lat do 20 lat i powyżej 20 (łącznie 31,2% ogółu). Odnosząc się do czasu pozostawania bez pracy, jedna trzecia bezrobotnych uczestniczących w badaniu, pozostaje bez zatrudnienia przez okres powyżej jednego roku⁴.

Jednym z celów badania było określenie postawy osób bezrobotnych wobec zatrudnienia oraz powodów, dla których osoby bezrobotne nie mogą znaleźć zatrudnienia. **Około 40% osób bezrobotnych nie posiada uprawnień zawodowych.** Osoby posiadające uprawnienie najczęściej wskazywały uprawnienia w zawodzie sprzedawcy (18 osób), następnie krawca/krawcowej (16 osób) oraz technika ekonomisty (11 osób). **Jako przyczynę nieposiadania obecnie pracy najczęściej podawano brak ofert na rynku pracy (56,8% grupy), następnie wskazywano na nieodpowiednie kwalifikacje (26,8%) i zbyt krótki staż (25,2%).** W grupie osób długotrwale bezrobotnych odsetki te kształtowały

⁴ Niezgodność między stwierdzeniami: „...jedna trzecia bezrobotnych uczestniczących w badaniu, pozostaje bez zatrudnienia przez okres powyżej jednego roku.”, a „21,2% ankietowanych należy do grupy osób długotrwale bezrobotnych” wynika z deklaracyjności odpowiedzi. Różnice te mogą być związane np. z faktem iż osoba pozostająca bez pracy nie była zarejestrowana w PUP, bądź też z istnieniem szarej strefy.

się odpowiednio na poziomie: 54,7%, 17,0% i 34,0%. Natomiast w przypadku bezrobotnych kobiet: 61,4%, 24,7% i 23,4%.

Obecnie przeważająca grupa bezrobotnych (89,6% ogółu badanych) aktywnie poszukuje pracy. Osoby bezrobotne zapytane o stanowisko/zawód, w jakim chciałoby pracować, najczęściej wskazywały stanowisko: sprzedawcy, pracownika biurowego, sprzątaczkę. Natomiast wśród osób, które obecnie nie są zainteresowane podjęciem zatrudnienia, najczęściej jako powód podawano: sytuację rodzinną i trudności z dojazdem do miejsca pracy (odpowiednio 34,6 % oraz 23,1% ogółu odpowiedzi).

Przeprowadzone wśród osób bezrobotnych badanie pozwala również ocenić, która z podanych zmian mogłaby wpłynąć na możliwość znalezienia zatrudnienia. **W opinii ponad 40% ankietowanych na możliwość zatrudnienia może wpłynąć przekwalifikowanie się**, w następnej kolejności zmiana miejsca zamieszkania (38,8% wskazań), wyjazd za granicę (32,0% wskazań) oraz podjęcie pracy w miejscu oddalonym od stałego miejsca zamieszkania (30,8% ogółu). Zarówno w przypadku kobiet jak i długotrwale bezrobotnych najczęściej wskazywano na przekwalifikowanie się (po około 40% grupy). W następnej kolejności w grupie długotrwale bezrobotnych wskazywane były wyjazd za granicę (28,3%) i zmiana miejsca zamieszkania (26,4%), a w grupie bezrobotnych kobiet: zmiana miejsca zamieszkania (38,0%) i podjęcie pracy w miejscu oddalonym od stałego miejsca zamieszkania (28,5%).

Zainteresowanie uczestnictwem w szkoleniach organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie wyraża około połowa ankietowanych, a 44,0% nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć, czy są zainteresowani uczestnictwem w szkoleniach. Najlepiej, gdyby czas trwania takiego szkolenia wyniósł od 16 do 30 dni lub od 1 do 15 dni (odpowiednio 44,9% oraz 32,3% ogółu zainteresowanych). **Respondenci, poproszeni o wskazanie zawodów i umiejętności, jakie chcieliby pozyskać poprzez szkolenia, wymieniali najczęściej szkolenia w zawodzie sprzedawcy/kasjera, kurs komputerowy, kasy fiskalnej oraz operatora koparki.**

Dotychczas w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe organizowanych przez Urząd Pracy uczestniczyło jedynie 6,0% ogółu badanych bezrobotnych (15 osób). Spośród 15 osób, które w ciągu ostatniego roku uczestniczyły w kursach/szkoleniach 3 ankietowanych podjęło zatrudnienie zgodne z kierunkiem szkolenia, w zawodzie: sprzedawca (2 osoby), ślusarz (1 osoba).

Na wsparcie w formie stażu z Urzędu Pracy skierowano 24,8% ogółu ankietowanych. Znacznie mniej, bo 1,2% badanych, zostało skierowanych na praktyczną naukę zawodu dorosłych, również 1,2% - na przyuczenie do pracy dorosłych. Spośród osób, które uczestniczyły w wymienionych wyżej formach wsparcia, blisko 56,1% grupy (37 osób) w dalszym ciągu pozostają bez zatrudnienia. W okresie kolejnych 3 miesięcy, pracę u innego pracodawcy znalazło około 12% grupy. Z kolei w przypadku 31,8% grupy, pracodawca, u którego odbywano daną formę wsparcia, zaproponował zatrudnienie.

Osoby bezrobotne zapytane o ocenę działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie, oceniły ją pozytywnie. Odpowiedzi „Bardzo dobrze” i „Raczej dobrze” udzieliło łącznie 50,4% respondentów. Przeciwnego zdania było około 12% ankietowanych.

6 Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla obszaru przedsiębiorczości pod kątem rynku pracy

Analiza SWOT ma wskazać mocne oraz słabe strony badanego obszaru, a także szanse oraz zagrożenia dla jego realizacji. Sama nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów, które oznaczają:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

W przypadku Analizy SWOT dla badania mogileńskiego rynku pracy, jej podstawę stanowi analiza kondycji lokalnej przedsiębiorczości oraz zjawiska bezrobocia wśród mieszkańców powiatu jak również postawy pracodawców i bezrobotnych wobec zatrudnienia, a także wobec form kształcenia podnoszących kwalifikacje oraz jakość oferowanych usług. Analiza SWOT obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia) warunkujących kształt lokalnego rynku pracy. Zderzenie ze sobą mocnych i słabych stron z szansami i zagrożeniami pozwala określić potencjał regionu, a także możliwość osłabienia lub wzmocnienia siły oddziałujących na niego czynników.

Wśród **mocnych stron** mogileńskiego rynku można wskazać spadek liczby bezrobotnych oraz spadek stopy bezrobocia w 2010 r. Choć był on niewielki, o 0,2 pkt. procentowe w stosunku do 2009 r., to zasługuje na uwagę ze względu na fakt, iż w tym samym okresie w województwie kujawsko-pomorskim oraz ogółem w całym kraju odnotowano wzrost stopy bezrobocia. Ponadto do mocnych stron można zaliczyć sferę przedsiębiorczości w zakresie kondycji przedsiębiorstw i planów na przyszłość. Ponad trzy czwarte badanych firm wskazało na bardzo dobrą i dobrą kondycję swojego przedsiębiorstwa, natomiast tylko 1,5% ogółu w ciągu najbliższego roku planuje zwalniać pracowników. 70,0% przedsiębiorstw biorących udział w badaniu jest zadowolona z poziomu wykształcenia oraz posiadanych umiejętności swoich pracowników. Na uwagę zasługuje również fakt, iż przeważająca grupa bezrobotnych – prawie 90%, aktywnie poszukuje pracy. Do mocnych stron lokalnego rynku pracy możemy również zaliczyć fakt, iż w poszczególnych grupach bezrobotnych zaliczanych do osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku, w 2010 r. odnotowano znaczące spadki liczby zarejestrowanych. W grupach bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i bez wykształcenia średniego liczba bezrobotnych zmalała łącznie o 101 osób.

Do **słabych stron** powiatu mogileńskiego możemy zaliczyć spadek liczby przedsiębiorstw w 2010 r. w porównaniu z 2009 r. (liczba podmiotów razem w sektorze publicznym i prywatnym w 2010 r. zmniejszyła się o 193) oraz wyższą w porównaniu z województwem i krajem stopę bezrobocia, która na koniec 2010 r. w powiecie mogileńskim wyniosła 20,7%. Słabą stroną, niekorzystnie wpływającą na zjawisko bezrobocia w powiecie jest struktura zarejestrowanych bezrobotnych. Ponad połowa zarejestrowanych bezrobotnych to osoby młode (do 34 roku życia). Stosunkowo duża grupa pozostaje bez zatrudnienia ponad 1 rok – prawie 40% zarejestrowanych, a ponad 60% - posiada wykształcenie co

najwyżej zasadnicze zawodowe. Należy zwrócić uwagę również na odsetek bezrobotnych, którzy kwalifikują się do grup określanych jako znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku – w powiecie mogileńskim wynosi on ponad 90%. Ponadto najliczniejszą grupę bezrobotnych absolwentów stanowią osoby bez zawodu. Do słabych stron działalności przedsiębiorstw na lokalnym rynku możemy natomiast zaliczyć niewielki odsetek badanych firm (5,0%), które są zainteresowane szkoleniami pracowników. Także słabą stroną jest znaczny odsetek firm nieznających form współpracy z Urzędem Pracy w zakresie zatrudniania pracowników - co piąty z pracodawców nie wie, o możliwości przyjęcia pracownika na staż, a co trzeci – o przygotowaniu zawodowym dorosłych.

Analiza SWOT dostarcza także informacji na temat **szans dla lokalnego rynku pracy**. W przypadku mogileńskiego rynku pracy, za istotną szansę można uznać fakt, iż zdecydowana przewaga przedsiębiorstw (92,0% ogółu) biorących udział w badaniu wskazuje, że nie jest zagrożona likwidacją. Niski procent przedsiębiorstw zagrożonych likwidacją daje szansę na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i powstanie nowych miejsc pracy, tym bardziej, że prawie połowa firm planujących inwestycje w najbliższym roku uważa, że wpłyną one na wzrost zatrudnienia. Również nie bez znaczenia dla rynku jest odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym, który determinuje potencjalne możliwości rynku w zakresie podaży pracy – w powiecie mogileńskim odsetek ten wynosił w 2009 r. około 65% ogółu ludności.

Z szansami bezpośrednio związane są **zagrożenia**. Niepokojący jest aspekt znacznego przyrostu liczby bezrobotnych w grupie osób samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia oraz wśród osób niepełnosprawnych. W pierwszej z tych grup w 2010 r. w powiecie mogileńskim odnotowano ponad 14% wzrost zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast wśród niepełnosprawnych – około 10%. Spośród przedsiębiorców zainteresowanych zatrudnieniem nowych pracowników, w najbliższym roku, niespełna połowa wykazuje zainteresowanie zatrudnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy – jest to tym bardziej niepokojące, że wśród zarejestrowanych bezrobotnych ponad 90% stanowią właśnie osoby będące w szczególnej sytuacji. Do zagrożeń możemy również zaliczyć niewielki odsetek przedsiębiorstw z powiatu mogileńskiego, które planują powiększyć kadrę swoich pracowników. Zarówno obecnie jak i w najbliższym roku plany takie posiada poniżej 10% badanych firm. Natomiast plany inwestycyjne posiada mniej niż jedna czwarta badanych, a ponad połowa uważa, że popyt na oferowane przez nich produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku, będzie taki sam lub niższy. Ze strony zarejestrowanych bezrobotnych niepokojący jest fakt, iż niespełna połowa z nich za pośrednictwem Urzędu Pracy chciałaby uzyskać zatrudnienie. Należy zwrócić uwagę również na saldo migracji ludności w powiecie, które w przeciągu ostatnich lat stale było ujemne, co jest niepokojące również z tego względu, że na wyjazd decydują się często osoby o lepszych kwalifikacjach i wyższym wykształceniu.

Zestawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rynku pracy powiatu mogileńskiego prezentuje tabela nr 36.

Tabela 36. Analiza SWOT dla rynku pracy powiatu mogileńskiego.

Mocne strony:	Słabe strony:
▪ Przeważająca grupa bezrobotnych (niemal 90% ogółu badanych) aktywnie poszukuje pracy. ▪ Dobrze oceniona, przez respondentów badania, została kondycja własnego przedsiębiorstwa – na bardzo dobrą i dobrą kondycję firmy wskazało łącznie ponad trzy czwarte badanych. ▪ Jedynie 1,5% badanych firm, w ciągu najbliższych 12 miesięcy, planuje zwalniać pracowników. ▪ 70,0% przedsiębiorców biorących udział w badaniu jest zadowolona z poziomu wykształcenia pracowników oraz posiadanych przez nich umiejętności. ▪ Liczba bezrobotnych w 2010 r. w porównaniu z 2009 r. nieznacznie spadła. ▪ Znaczny spadek liczby bezrobotnych w 2010 r. w skali roku, w grupach bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i bez wykształcenia średniego (łącznie o 101 osób).	▪ Spadek liczby podmiotów gospodarczych na koniec 2010 roku, w porównaniu ze stanem w roku poprzednim. ▪ Znaczny udział osób młodych – do 34 roku życia – wśród zarejestrowanych bezrobotnych (53,5% grupy). ▪ Znaczna część zarejestrowanych bezrobotnych posiada niskie wykształcenie – ponad 60% bezrobotnych posiada co najwyżej wykształcenie zasadnicze zawodowe. ▪ Stosunkowo duża grupa zarejestrowanych bezrobotnych (prawie 40%) pozostaje bez zatrudnienia przez okres przekraczający 12 miesięcy. ▪ Ponad 90% bezrobotnych w powiecie kwalifikuje się do grup określanych jako znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z czego około 57% to osoby długotrwale bezrobotne. ▪ Tylko 5,0% ogółu firm, uczestniczących w badaniu jest zainteresowanych szkoleniem pracowników. ▪ Co piąty pracodawca nie wie, o możliwości przyjęcia pracownika na staż, a co trzeci – o przygotowaniu zawodowym dorosłych. ▪ Znacznie wyższy niż w województwie i kraju poziom stopy bezrobocia ▪ Najliczniejszą grupę bezrobotnych absolwentów stanowią osoby bez zawodu.
Szanse:	Zagrożenia:
▪ Zdecydowana przewaga przedsiębiorstw (92,0% ogółu), biorących udział w badaniu, wskazuje, że nie jest zagrożona likwidacją. ▪ Prawie połowa badanych firm planujących inwestycje w ciągu najbliższego roku uważa, że wpłyną one na wzrost zatrudnienia.	▪ Wśród przedsiębiorców zainteresowanych zatrudnieniem nowych pracowników, w najbliższym roku, niespełna połowa wykazuje zainteresowanie zatrudnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

- Około 65% mieszkańców powiatu znajduje się w wieku produkcyjnym.

- Niespełna połowa badanych bezrobotnych za pośrednictwem Urzędu Pracy chciałaby uzyskać zatrudnienie.
- Znaczący przyrost liczby bezrobotnych, w skali roku, w grupie osób samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia oraz wśród niepełnosprawnych (odpowiednio o 14,5% i 10,1%).
- Zarówno w chwili obecnej jak i w ciągu najbliższych miesięcy, poniżej 10% badanych firm planuje powiększyć kadrę swoich pracowników.
- Ponad połowa przedsiębiorców uważa, że popyt na oferowane przez nich produkty i usługi, w ciągu najbliższego roku, będzie taki sam lub niższy.
- Plany inwestycyjne na najbliższe 12 miesięcy, posiada mniej niż jedna czwarta badanych firm.
- Ujemne saldo migracji na przestrzeni ostatnich lat.

7 STRATEGIA POWIATU MOGILEŃSKIEGO W ZAKRESIE RYNKU PRACY I BEZROBOCIA NA LATA 2012-2020

7.1 Opracowanie strategii

Strategia powiatu mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia na lata 2012-2020 ma za zadanie przedstawienie kierunków działania, celem przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku, w perspektywie do roku 2020. Niniejszy dokument zawiera zadania rekomendowane do realizacji, obejmujące badany region działania Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie (powiat mogileński).

Strategia jest wynikiem przeprowadzonej analizy danych, zrealizowanych badań ankietowych oraz dostępnych dokumentów, przede wszystkim:

- „Strategia Oświatowa Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020”, czerwiec 2011,
- Ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zrealizowane badania ankietowe przeprowadzono wśród przedstawicieli lokalnych firm oraz na grupie bezrobotnych. W badaniu wzięło udział 200 przedsiębiorstw z powiatu mogileńskiego oraz 250 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mogilnie. Wynikiem przeprowadzonej analizy rynku pracy jest opracowana analiza SWOT, czyli przedstawienie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego rynku pod kątem obszaru przedsiębiorczości i rynku pracy. Dodatkowo rozwinięciem analizy SWOT dla rynku pracy będzie analiza SWOT rynku pracy pod kątem strategicznych działań w perspektywie do 2020 r.

Ponadto przedstawiona strategia jest zgodna z dokumentami:

- „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Powiatu Mogileńskiego w latach 2007-2013”,
- „Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020”, Toruń, listopad 2005,
- „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2015 roku”, Toruń 2004,
- „Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Kujawsko-Pomorskim”, kwiecień, 2004 r.

Strategia powiatu mogileńskiego w zakresie rynku pracy i bezrobocia zawiera cele i działania w podziale na trzy obszary:

- Rynek pracy
- Przedsiębiorczość
- Instytucja Urzędu Pracy

Wszystkie działania rekomendowane w strategii mają na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku. Działania związane z obszarem rynku pracy dotyczą osób bezrobotnych – ich aktywizacji na lokalnym rynku oraz udzielanej im pomocy przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie, w tym między innymi

szkolenia, staże. W przypadku obszaru przedsiębiorczości działania te z jednej strony dotyczą zmiany postrzegania i zachowania pracodawców w stosunku do osób bezrobotnych, a z drugiej ukierunkowane są na rozwój obecnych firm i przyciągnięcie nowych. Instytucja Urzędu Pracy jest trzecim obszarem analizowanym w strategii, działania w tym obszarze obejmują szeroko rozumiany rozwój i usprawnienie działalności urzędu.

7.2 Analiza SWOT - strategiczna

Przedstawiona analiza SWOT powiatu mogileńskiego w kontekście strategii rynku pracy na lata 2012-2020 przedstawia mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, których ograniczenie (w przypadku zagrożeń) oraz wykorzystanie (w przypadku szans) może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy w powiecie mogileńskim.

Do **mocnych stron** rynku pracy w perspektywie strategicznej należy zaliczyć strukturę przedsiębiorstw w powiecie mogileńskim. Ponad 93% firm zalicza się do grupy mikroprzedsiębiorstw (zatrudniających do 9 pracowników), a około 7% - do małych i średnich przedsiębiorstw (zatrudniających od 10 do 249 pracowników). Małe przedsiębiorstwa mają większą możliwość dostosowania się do zmieniających się warunków na rynku – są bardziej mobilne pod tym względem od dużych firm. Mocną stroną jest również zdawalność egzaminów zawodowych w szkołach powiatu mogileńskiego, która jest znacznie wyższa niż w przypadku całego kraju i województwa kujawsko-pomorskiego. Wiąże się to z potencjalną dostępnością i wykwalifikowaniem kadry pracowników. Natomiast do **słabych stron** mogileńskiego rynku pracy możemy zaliczyć wysoką stopę bezrobocia, która na przestrzeni ostatnich lat stale kształtuje się powyżej średniej ogólnokrajowej i ogólnowojeńdzkiej. Niekorzystną stroną jest również struktura zarejestrowanych bezrobotnych pod kątem wykształcenia – większość zarejestrowanych nie posiada wykształcenia zawodowego lub posiada niskie wykształcenie. Podczas przeprowadzonej analizy rynku oświaty zdiagnozowano również słabe dopasowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców na określonych pracowników. Zdecydowana większość szkół kształci uczniów w zawodach nadwyżkowych, to znaczy takich, w których na rynku występuje niedobór ofert pracy w stosunku do liczby chętnych. Na rynek pracy wpływa również ruch ludności – migracje. Na przestrzeni ostatnich lat saldo migracji w powiecie mogileńskim było ujemne, co może być skutkiem tego, że osoby emigrujące z powiatu nie dostrzegają szans swojego rozwoju w tym miejscu.

W przypadku analizy SWOT dla strategii na najbliższe lata, ważniejszą częścią od mocnych i słabych stron są szanse i zagrożenia, których wykorzystanie bądź eliminacja będą determinować sytuację na lokalnym rynku pracy. Wśród zidentyfikowanych **szans**, mogących wpłynąć na poprawę sytuacji na rynku pracy w powiecie mogileńskim, jest możliwe dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, co wpłynęłoby na zmniejszenie różnic między zawodami, w których kształci się uczniów, a zawodami na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie. Szanse, które mogą wpłynąć na poprawę

sytuacji również na lokalnym rynku, a które wiążą się z ekonomią w szerszym zakresie to perspektywa wzrostu gospodarczego Polski w najbliższych latach, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, jak również rozwój rolnictwa w kierunku zdrowej żywności. Niewątpliwie wpływ na rozwój przedsiębiorstw oraz przyciągnięcie nowych inwestycji ma promocja regionu, możliwości korzystania z nowoczesnych technologii oraz wykorzystanie środków finansowych z funduszy unijnych, które w znacznym stopniu mogą przyczynić się do rozwoju przedsiębiorstw. Natomiast do **zagrożeń** wpływających na lokalny rynek możemy zaliczyć niestabilną sytuację w zakresie kontaktów ekonomicznych Polski z krajami wschodnimi oraz trudną sytuację makroekonomiczną części krajów Unii Europejskiej, co w konsekwencji może wpłynąć na kondycję Polskich przedsiębiorstw, które znaczną część swojej produkcji eksportują. Potencjał lokalnego rynku pracy determinują ludzie. Starzejące się społeczeństwo oraz otwarcie rynków pracy krajów unijnych mogą wpłynąć na zmniejszenie się dostępności pracowników. Może to również skutkować zmniejszeniem bezrobocia, jednak ważniejszy wydaje się odpływ wykwalifikowanych pracowników.

Opisane słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia prezentuje poniższe zestawienie.

MOCNE STRONY:

- Mobilny rynek przedsiębiorstw.
- Zdawalność egzaminów zawodowych.

SŁABE STRONY:

- Wysoka stopa bezrobocia.
- Słabe wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych.
- Słabe dopasowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania rynku.
- Ujemne saldo migracji.

SZANSE:

- Perspektywa ciągłego wzrostu gospodarczego Polski.
- Wykorzystanie środków finansowych z funduszy unijnych.
- Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.
- Możliwości korzystania z nowoczesnych technologii.
- Rozwój rolnictwa w kierunku zdrowej żywności.
- Promocja regionu.
- Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku.

ZAGROŻENIA:

- Niestabilna sytuacja w zakresie kontaktów ekonomicznych Polski z krajami wschodnimi.
- Trudna sytuacja makroekonomiczna części krajów Unii Europejskiej.
- Starzejące się społeczeństwo.

- Otwarcie rynków pracy krajów unijnych.
- Odływ wykwalifikowanej kadry, zwłaszcza ludzi młodych.
- Narastające zróżnicowanie ekonomiczne społeczeństwa.
- Zmieniające się przepisy.

Obecna analiza SWOT w połączeniu z analizą SWOT w części dotyczącej badania rynku pracy, tworzą kompleksowy opis mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń mogileńskiego rynku pracy.

7.3 Cele strategiczne i kierunki działania

Celem strategicznym w zakresie rynku pracy jest **zmniejszenie liczby bezrobotnych**. W przypadku przedsiębiorczości – **zwiększenie zatrudnienia wśród lokalnych przedsiębiorstw** (w szczególności w sektorze MSP), natomiast w zakresie instytucjonalnym celem strategicznym jest **doskonalenie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy**. Cele szczegółowe oraz zadania w poszczególnych obszarach, jak również źródła finansowania przedstawiono w postaci tabeli Strategii powiatu mogileńskiego (tabela nr 37).

Tabela 37. Strategia powiatu mogileńskiego w poszczególnych obszarach.

OBSZAR I: RYNEK PRACY		
Cel strategiczny: Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych		
Cele szczegółowe (adresat)	Zadania	Źródła finansowania¹
Aktywizacja wybranych grup bezrobotnych <i>(Powiatowy Urząd Pracy, opieka społeczna, PCPR, stowarzyszenia, fundacje)</i>	Stwarzanie szans na lokalnym rynku pracy dla poszczególnych bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in. poprzez wprowadzenie segmentacji rynku pracy, opracowanie programów specjalnych dla grup ryzyka.	<i>budżet PUP</i>
	Działania związane z ograniczeniem udziału bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, poprzez zwiększenie liczby programów aktywizacyjnych skierowanych do kobiet, dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, zapewnienie opieki nad dzieckiem podczas szkoleń/kursów, organizacja szkoleń i przygotowanie kobiet do rozmów kwalifikacyjnych (m.in. pod kątem wyglądu, ubioru).	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i>
	Działania mające na celu aktywizację osób długotrwale bezrobotnych, np. aktualizacja posiadanych umiejętności i kwalifikacji, szkolenia mające na celu mobilizację do aktywnego poszukiwania pracy oraz jej podjęcia, działania zmierzające do systematyczności w działaniu (własny „trener”).	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i>

	Działania zmierzające do zwiększenia mobilności osób bezrobotnych, poprzez popularyzację samozatrudnienia, wspieranie osób podnoszących kwalifikacje w poszukiwaniu pracy, kursy prawa jazdy, refundację kosztów dojazdu.	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i>
Realizacja form wsparcia <i>(Powiatowy Urząd Pracy, opieka społeczna, PCPR, stowarzyszenia, fundacje)</i>	Realizacja szkoleń w zakresie umiejętności i kwalifikacji, na które zgłoszono zapotrzebowanie na rynku pracy.	<i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i> <i>środki instytucji współdziałających</i>
	Zwiększenie liczby bezrobotnych, którym przyznano wsparcie w postaci stażu i innych form zatrudnienia.	<i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i> <i>środki instytucji współdziałających</i>
OBSZAR II: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ		
Cel strategiczny: Zwiększenie zatrudnienia wśród lokalnych przedsiębiorstw		
Cele szczegółowe (adresat)	Zadania	Źródła finansowania¹
Zmiana postrzegania osób bezrobotnych przez pracodawców <i>(Powiatowy Urząd Pracy)</i>	Promocja form zatrudnienia bezrobotnych, w tym elastycznych form zatrudnienia, realizowanych przez lokalnych przedsiębiorców.	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i>
	Promowanie działań zmierzających do zmiany postaw pracodawców, w kwestii zatrudniania osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz promowanie idei równości szans.	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i>
	Zmiana świadomości pracodawców na temat przeprowadzania szkoleń/ podnoszenia kwalifikacji pracowników.	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i>
Wspieranie działalności przedsiębiorstw <i>(Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy)</i>	Przekazywanie wiedzy pracodawcom na temat pozyskiwania środków zewnętrznych na szkolenia pracowników.	<i>budżet PUP</i> <i>Fundusz Pracy</i>
	Tworzenie preferencyjnych warunków dla nowych firm (ze szczególnym uwzględnieniem firm innowacyjnych) oraz ich wsparcie w początkowym okresie działalności, m.in.: - podjęcie współpracy z organizacjami i samorządami w celu utworzenia inkubatora przedsiębiorczości, - powołanie funduszu rozwoju przedsiębiorczości we współpracy z Urzędem Marszałkowskim, - wykorzystanie aktywnych programów rynku pracy ułatwiających zakładanie i prowadzenie firm (szkolenia, refundacja organizacji miejsc pracy).	<i>Fundusz Pracy</i> <i>Europejski Fundusz Społeczny</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i> <i>środki pochodzące od przedsiębiorstw</i>
	Działania wspierające dopływ inwestorów na teren powiatu, m.in. poprzez: stworzenie bazy danych o terenach	<i>budżet PUP</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>

	i obiektach, • promowanie wśród samorządów gminnych konieczności przygotowania i wyposażenia terenów pod przyszłe inwestycje, • prowadzenie działań marketingowo-promocyjnych w celu pozyskania inwestorów.	<i>nego</i>
	Rozwój bazy i oferty rekreacyjnej i turystycznej – promowanie i rozpowszechnianie powiatowego programu rozwoju rekreacji i turystyki. Stworzenie systemu informacji turystycznej.	<i>Europejski Fundusz Społeczny</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i> <i>środki pochodzące od przedsiębiorstw</i>
	Rozwój przedsiębiorczości związany z nowo powstającą infrastrukturą budowlaną, np. związaną z budową obwodnicy Mogilna.	<i>Europejski Fundusz Społeczny</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
OBSZAR III: INSTYTUCJA URZĘDU PRACY		
Cel strategiczny: Doskonalenie jakości usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy		
Cele szczegółowe (adresat)	Zadania	Źródła finansowania¹
Poprawa realizowanych usług przez Urząd Pracy (Powiatowy Urząd Pracy, OHP)	Dostosowanie rodzaju świadczonych usług do wszystkich grup osób bezrobotnych, np. wprowadzenie segmentacji klientów rynku pracy, szczegółowa analiza potrzeb bezrobotnych pod kątem poszczególnych grup (m.in. przeprowadzanie ankiet z bezrobotnymi), specjalizacja pracowników w świadczeniu usług dla poszczególnych grup.	<i>budżet PUP</i>
	Modernizacja systemu świadczenia pośrednictwa pracy mająca na celu nawiązanie bliższej współpracy z pracodawcami. Zwiększenie ich zaangażowania w działalność Urzędu Pracy w tym poprzez zachęcanie do zgłaszania wszystkich powstających/wolnych miejsc pracy. Rekrutacja osób na wolne miejsca pracy tylko spełniających oczekiwania pracodawcy.	<i>budżet PUP</i>
	Działania mające na celu poprawę efektywności realizowanych szkoleń oraz lepsze ich dopasowanie do potrzeb rynku. Promocja usług pośrednictwa pracy.	<i>budżet PUP</i>
	Organizowanie giełdy pracy, przy współpracy z przedsiębiorcami.	<i>budżet PUP</i> <i>środki instytucji współdziałających</i>
Działalność instytucjonalna Urzędu Pracy (Powiatowy Urząd Pracy)	Działania zmierzające do podnoszenia umiejętności i kompetencji pracowników. Wprowadzenie mierników oceny pracowni-	<i>budżet PUP</i>

	ków.	
	Tworzenie rocznych, szczegółowych, programów działania Urzędu Pracy.	<i>budżet PUP</i>
	Promocja rozwoju modelu partnerstwa publiczno-prywatnego na rzecz zatrudnienia.	<i>budżet PUP</i>

1 – źródło finansowania (Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny) winno być zgodne z odpowiadającymi im przepisami w dokumentach dotyczących zasad finansowania danymi środkami.

Tabela nr 38 zawiera zadania sformułowane w Strategii Oświatowej Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020, które dotyczą również działań realizowanych przez Urząd Pracy. Adresatami tych działań, poza Powiatowym Urzędem Pracy, są również inne instytucje, które prowadzą działania w zakresie oświaty. Wskazana jest współpraca zainteresowanych instytucji w celu realizacji poszczególnych zadań.

Tabela 38. Zadania ze Strategii Oświatowej Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020.

Zadania wynikające ze Strategii Oświatowej Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020		
Cele szczegółowe (adresat)	Zadania	Źródła finansowania
Współpraca Urzędu Pracy z innymi instytucjami działającymi w powiecie mogileńskim (szkoły, OHP, Starostwo Powiatowe, Centrum Kształcenia Praktycznego, Powiatowy Urząd Pracy)	Rozwijanie systemowej opieki psychologicznej - pedagogicznej w szkołach, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych i pomocy psychologicznej na poziomie szkolnictwa gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.	<i>środki instytucji współpracujących</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
	Prowadzenie szerokiej promocji i akcji informacyjnej dotyczącej szkolnictwa zawodowego.	<i>środki instytucji współpracujących</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali powiatu oraz województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego.	<i>budżet PUP</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
	Rozszerzenie działalności Centrum Kształcenia Praktycznego w Bielicach.	<i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
	Podjęcie działań zmierzających do skoordynowania Doradztwa Zawodowego, który świadczyłby usługi dla rodziców i uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.	<i>budżet PUP</i> <i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>

	Powołanie Centrum Rozwoju Edukacji jako środowiskowej formuły spotkań, szkoleń, wymiany doświadczeń i współpracy wszystkich szkół i placówek oświatowych z Powiatu Mogileńskiego.	<i>środki jednostek samorządu terytorialnego</i>
--	---	--

7.4 Wdrażanie i monitoring strategii

Biorąc pod uwagę długi horyzont czasowy (lata 2012-2020) strategia jest dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności – związane jest to z dużą dynamiką procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych. Stąd dokumenty planistyczne winny stwarzać możliwość modyfikacji i poprawek. Przedstawiona strategia jest punktem odniesienia do realizacji szczegółowych zadań w poszczególnych zakresach działania. Zadania te powinny być dostosowane do aktualnej sytuacji panującej na rynku i w miarę potrzeb aktualizowane.

W celu realizacji strategii wskazane jest zorganizowanie szerokiego forum partnerów, którzy na bieżąco będą analizować sytuację oraz dostosowywać określone zadania do wynikłych potrzeb.

Monitoringiem realizacji strategii rynku pracy na lata 2012-2020 winien zająć się Powiatowy Urząd Pracy, jako instytucja do której w szczególności adresowana jest strategia. Informacje o przebiegu realizacji strategii powinny być ogłaszane w rocznych cyklach, natomiast w celu śledzenia postępów w realizacji strategii powinna być ona monitorowana na bieżąco. Źródłem materiałów do oceny realizacji strategii mogą być:

- dane statystyczne,
- dane Urzędów Pracy,
- sprawozdania instytucji współdziałających przy realizacji poszczególnych zadań.

Spis rysunków

Rysunek 1. Rozkład ludności w poszczególnych gminach powiatu.....	6
Rysunek 2. Struktura mieszkańców powiatu pod względem wieku.	7
Rysunek 3. Saldo migracji dla powiatu mogileńskiego w latach 2005-2009.....	8
Rysunek 4. Piramida wieku ludności.	9
Rysunek 5. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie.	10
Rysunek 6. Rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu.....	12
Rysunek 7. Bezrobocie w powiecie mogileńskim.	14
Rysunek 8. Pracujący według sektorów ekonomicznych w latach 2005-2009.	15
Rysunek 9. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mogileńskim na tle województwa i kraju.....	16
Rysunek 10. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz przyrost bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu kujawsko-pomorskiego.....	16
Rysunek 11. Rozkład wieku bezrobotnych w powiecie.....	17
Rysunek 12. Wykształcenie bezrobotnych w powiecie.....	17
Rysunek 13. Staż pracy bezrobotnych w powiecie.....	18
Rysunek 14. Czas pozostawania bez pracy bezrobotnych w powiecie.	18
Rysunek 15. Oferty pracy w PUP Mogilno.....	24
Rysunek 16. Dominujące formy zatrudnienia pracowników.....	29
Rysunek 17. Kondycja przedsiębiorstw.	30
Rysunek 18. Popyt na oferowane produkty/usługi w ciągu najbliższego roku.	30
Rysunek 19. Obecność planów inwestycyjnych.	31
Rysunek 20. Wpływ podejmowanych inwestycji na wzrost zatrudnienia.	31
Rysunek 21. Skala trudności w dostępie do pracowników.	32
Rysunek 22. Poszukiwanie pracowników.	33
Rysunek 23. Zatrudnienie wykwalifikowanych osób bezrobotnych.....	35
Rysunek 24. Poszukiwanie pracowników – najbliższe 12 miesięcy.....	36
Rysunek 25. Zagrożenie likwidacją.	38
Rysunek 26. Planowane zwolnienia pracowników - najbliższe 12 miesięcy.....	39
Rysunek 27. Poziom zadowolenia z wykształcenia pracowników.	40
Rysunek 28. Zainteresowanie szkoleniami pracowniczymi.	40
Rysunek 29. Pożądane formy wsparcia ze strony Urzędu Pracy.	41

Rysunek 30. Wiedza o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej, skierowanej przez Urząd Pracy, na staż w firmie.	42
Rysunek 31. Wiedza o możliwości przygotowania zawodowego dorosłych, skierowanych przez Urząd Pracy do firmy.	42
Rysunek 32. Wiedza o możliwości przyuczenia do pracy dorosłych, skierowanych przez Urząd Pracy do firmy.	43
Rysunek 33. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie.	44
Rysunek 34. Wykształcenie badanych osób bezrobotnych z terenu powiatu.	46
Rysunek 35. Staż pracy.	47
Rysunek 36. Czas pozostawania bez pracy.	49
Rysunek 37. Przyczyny nieposiadania pracy.	52
Rysunek 38. Przyczyny nieposzukiwania pracy.	54
Rysunek 39. Czynniki mogące wpłynąć na możliwość zatrudnienia.	55
Rysunek 40. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie.	56
Rysunek 41. Ocena działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie.	60
Rysunek 42. Status osoby bezrobotnej.	62
Rysunek 43. Przyczyny nieposiadania pracy.	63
Rysunek 44. Dodatkowe czynniki, które wpłynęłyby na możliwość znalezienia zatrudnienia.	66
Rysunek 45. Status osoby bezrobotnej – grupa bezrobotnych kobiet.	67
Rysunek 46. Przyczyny nieposiadania pracy – grupa bezrobotnych kobiet.	69
Rysunek 47. Zainteresowanie formami wsparcia oferowanymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Mogilnie – grupa bezrobotnych kobiet.	70
Rysunek 48. Dodatkowe czynniki, które wpłynęłyby na możliwość znalezienia zatrudnienia – grupa bezrobotnych kobiet.	74

Spis tabel

Tabela 1. Ruch migracyjny w gminach powiatu mogileńskiego w latach 2005-2009.....	8
Tabela 2. Podmiotów gospodarcze w sektorze państwowym i prywatnym.....	11
Tabela 3. Podział podmiotów gospodarczych według sekcji PKD.....	13
Tabela 4. Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości.....	14
Tabela 5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	19
Tabela 6. Absolwenci w określonych zawodach.....	20
Tabela 7. Szkolenia organizowane przez PUP w Mogilnie w latach 2005-2011.....	21
Tabela 8. Najczęściej organizowane szkolenia w latach 2005-2011.....	21
Tabela 9. Efektywność szkoleń organizowanych w latach 2010/2011.....	22
Tabela 10. Aktywizacja osób bezrobotnych w PUP Mogilno z uwzględnieniem źródeł finansowania.....	24
Tabela 11. Wydatkowanie środków na aktywizację osób bezrobotnych.....	25
Tabela 12. Liczba pracowników przedsiębiorstwa.....	28
Tabela 13. Najistotniejsze cechy pracowników z punktu widzenia pracodawcy.....	32
Tabela 14. Przyczyny poszukiwania pracowników.....	33
Tabela 15. Obecnie poszukiwani pracownicy.....	34
Tabela 16. Zainteresowanie osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	36
Tabela 17. Przyczyny poszukiwania pracowników – najbliższe 12 miesięcy.....	37
Tabela 18. Poszukiwani pracownicy – najbliższe 12 miesięcy.....	38
Tabela 19. Działania zwiększające stopień aktywizacji osób bezrobotnych.....	44
Tabela 20. Wiek respondentów.....	45
Tabela 21. Status osoby bezrobotnej.....	46
Tabela 22. Zawody wykonywane najdłużej.....	47
Tabela 23. Kierunki kształcenia ukończone przez osoby bezrobotne.....	50
Tabela 24. Zawody, w których osoby bezrobotne chciałyby zostać zatrudnione.....	52
Tabela 25. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.....	57
Tabela 26. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni uzyskali poprzez uczestnictwo w szkoleniach nie organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.....	59
Tabela 27. Formy wsparcia bezrobotnych.....	60
Tabela 28. Zawody wykonywane najdłużej.....	61
Tabela 29. Uprawnienia zawodowe.....	62
Tabela 30. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach.....	64

Tabela 31. Kursy/szkolenia, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy.	65
Tabela 32. Uprawnienia zawodowe – grupa bezrobotnych kobiet.....	67
Tabela 33. Pożądany zawód/stanowisko – grupa bezrobotnych kobiet.....	69
Tabela 34. Zawód i umiejętności, jakie bezrobotni chcieliby pozyskać poprzez uczestnictwo w szkoleniach - grupa bezrobotnych kobiet.	71
Tabela 35. Kursy/szkolenia, których organizatorem nie był Powiatowy Urząd Pracy- grupa bezrobotnych kobiet.	73
Tabela 36. Analiza SWOT dla rynku pracy powiatu mogileńskiego.....	82
Tabela 37. Strategia powiatu mogileńskiego w poszczególnych obszarach.....	87
Tabela 38. Zadania ze Strategii Oświatowej Powiatu Mogileńskiego na lata 2012-2020.	90